

Stowarzyszenie LGD „Perły Ponidzia”

Lokalna Strategia Rozwoju

Bejsce

Czarnocin

Opatowiec

Skalbmierz

Bolesław

Gręboszów

Mędzzechów

Olesno

Tekst ujednolicony
27 czerwca 2014r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA JAKO JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNEJ ZA REALIZACJĘ LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU.....	5
1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze.....	5
1.2. Opis procesu budowania partnerstwa	5
1.3. Charakterystyka członków LGD „Perły Ponidzia” albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD.....	7
1.4. Struktura rady jako organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji.....	10
1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego.....	10
1.6. Kwalifikacje i doświadczenie członków Rady	12
1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji.....	12
1.8. Biuro LGD	13
2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO LOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU	16
2.1. Uwarunkowania przestrzenne.....	16
2.2. Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze.....	18
2.3. Uwarunkowania historyczne i kulturowe	19
2.4. Społeczność lokalna na obszarze LGD.....	23
2.5. Uzasadnienie spójności obszaru LGD i jego specyfika	31
3. ANALIZA SWOT.....	33
4. OKREŚLENIE WIZJI ROZWOJU, MISJI LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA ORAZ CELÓW LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	37
4.1. Wizja rozwoju obszaru i misja LGD	38
4.2. Cele strategiczne i operacyjne	39
5. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	42
6. WYKAZANIE SPÓJNOŚCI SPECYFIKI OBSZARU Z CELAMI LSR.....	50
7. ZINTEGROWANY CHARAKTER PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	52
8. INNOWACYJNY CHARAKTER PRZEDSIĘWZIĘĆ ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	54
9. PROCEDURY DOTYCZĄCE OCENY I WYBORU OPERACJI PRZEZ LGD.....	56
10. OKREŚLENIE BUDŻETU LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	57
11. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	60

12.	OPIS PROCESU WDRAŻANIA I AKTUALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	61
12.1.	Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju.....	61
12.2.	Aktualizacja Lokalnej Strategii Rozwoju	65
13.	ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY (EWALUACJI) WŁASNEJ	66
13.1.	Zasady monitoringu LSR	66
13.2.	Ewaluacja	67
14.	OKREŚLENIE POWIĄZAŃ LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU Z INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI ZWIĄZANYMI Z OBSZAREM OBJĘTYM LSR ORAZ Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI 2007-2013.....	69
14.1.	Lokalne i regionalne dokumenty strategiczne	69
14.2.	Dokumenty programowe 2007-2013.....	70
15.	PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU NA ROZWÓJ REGIONU I OBSZARU LGD	72
16.	Załączniki.....	73
	Spis tabel.....	74
	Spis rysunków	74
	Spis wykresów.....	74
	Załącznik nr 1. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego ...	75
	Załącznik nr 2. Doświadczenie członków albo partnerów LGD w zakresie realizacji projektów.	77
	Załącznik nr 3. Procedura wyboru operacji przez LGD.....	86
	Załącznik nr 4. Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru.....	103
	Załącznik nr 5. Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.....	130
	Załącznik nr 6. Pracownicy Biura LGD wraz z podziałem zadań.....	142
	Załącznik nr 7. Procedura naboru pracowników do LGD – uchwały.....	143
	Załącznik nr 8. Karta oceny zgodności operacji z LSR.....	145
	Załącznik nr 9. Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów.....	150
	Załącznik nr 10. Regulamin Pracy Rady	151

Wstęp

Początkowo Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana dla Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”, działającej na obszarze czterech gmin województwa świętokrzyskiego: Bejsce, Czarnocin, Opatowiec, Skalmierz. Obejmowała ona lata 2009 – 2015. W 2011 roku cztery gminy położone w województwie małopolskim, na terenie powiatu dąbrowskiego: Bolesław, Gręboszów, Mędrzechów, Olesno, podjęły decyzję o dołączeniu do istniejącego już LGD „Perły Ponidzia”. Po wyrażeniu woli poszerzenia LGD o obszar nowych gmin, niezbędne było dokonanie aktualizacji dotychczas obowiązującej LSR. Obecnie, po oficjalnym przyjęciu nowych członków z obszaru nowych LGD, w skład LGD wchodzi podmioty publiczne, społeczne i gospodarcze z obszaru gmin: Bejsce, Bolesław, Czarnocin, Gręboszów, Mędrzechów, Olesno, Opatowiec, Skalmierz. W procesie aktualizacji czynny udział brali mieszkańcy nowych gmin, władze samorządu terytorialnego oraz przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych. W czasie spotkań konsultacyjnych zebrano informacje na temat potrzeb lokalnych społeczności, na podstawie których dokonano niezbędnych zmian w LSR. Zaktualizowana Lokalna Strategia Rozwoju obszaru Lokalnej Grupy Działania Perły Ponidzia została przyjęta do realizacji uchwałą Walnego Zebrania Członków na zebraniu w dniu 20 maja 2011 roku.

W połowie 2012 roku pojawiła się szansa na zdobycie dodatkowych środków na wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju wraz z wejściem w życie rozporządzenia z dnia 9 marca 2012 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego dotychczasowe rozporządzenie w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 roku. Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia” podejmując decyzję o udziale w konkursie przeprowadziła konsultacje społeczne a także ewaluację własną w celu określenia aktualnych potrzeb, na które powinny zostać przeznaczone dodatkowe środki. Ewaluacja własna LGD „Perły Ponidzia” została przeprowadzona w czerwcu, natomiast w lipcu odbyły się konsultacje ze społecznością lokalną zamieszkującą teren LGD, członkami LGD, Radą LGD a także z włodarzami gmin wchodzących w skład LGD tj. Wójtami oraz Burmistrzem. Podczas spotkań zaprezentowano wnioski z przeprowadzonej ewaluacji własnej, przedstawiono założenia konkursu oraz w formie dyskusji omówiono możliwe do podjęcia działania. Końcowym etapem każdego ze spotkań było przeprowadzenie badania ankietowego, które stanowiło cenne źródło informacji o aktualnych problemach i potrzebach terenu objętego LSR. W wyniku przeprowadzonych prac przygotowawczych do udziału w konkursie opracowano aneksu do Lokalnej Strategii Rozwoju. Zaproponowano dodanie nowego przedsięwzięcia 1.2.2. Informacja i Edukacja. W wyniku przeprowadzonej ewaluacji własnej oraz konsultacji zaproponowano również przeznaczenie części dodatkowych środków na wdrażanie dotychczas realizowanego przedsięwzięcia 1.2.1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej. Grupę docelową proponowanego przedsięwzięcia 1.2.2. Informacja i Edukacja stanowią osoby poniżej 26 roku życia oraz 50+. Projekt aneksu do Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru Lokalnej Grupy Działania Perły Ponidzia został przyjęty uchwałą Walnego Zebrania Członków na zebraniu w dniu 30 lipca 2012 roku. Po podpisaniu umowy z Urzędem Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego na realizację dodatkowych zadań w dniu 28 lutego 2013 roku WZC przyjęło obecny kształt LSROW.

1. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA JAKO JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNEJ ZA REALIZACJĘ LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze

Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia” jest trójsektorowym partnerstwem, działającym jako Stowarzyszenie, zawiązanym na obszarze ośmiu gmin: Bejsce, Czarnocin, Opatowiec, Skalbmierz, Bolesław, Gręboszów, Mędrzechów i Olesno. W jego skład wchodzi przedstawiciele sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Stowarzyszenie jest trwałym dobrowolnym, samorządnym, zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, mającym na celu działanie na rzecz rozwoju terenów wiejskich zawierających się w obszarze jego działania. Stowarzyszenie zostało wpisane do KRS 30 kwietnia 2008 roku, numer wpisu: 0000305008.

Stowarzyszenie działa na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z 2007 r.);
- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.);
- rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L. 277 z 21.10.2005 r. str.1)

oraz Statutu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania o nazwie „Perły Ponidzia” i z tego tytułu posiada osobowość prawną. Siedziba Stowarzyszenia znajduje się w Skalbmierzu, przy ulicy Szkolnej 3, 28-530 Skalbmierz. Stowarzyszenie może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji o podobnym celu działania. Czas trwania stowarzyszenia jest nieograniczony. Stowarzyszenie realizując cel statutowy może powołać inne jednostki organizacyjne w granicach dopuszczonych prawem. Realizując cel statutowy, Stowarzyszenie opiera się na społecznej pracy członków i zatrudnionych pracownikach.

1.2. Opis procesu budowania partnerstwa

Inicjatorem zawiązania partnerstwa i utworzenia Lokalnej Grupy Działania jest Starosta Kazimierski Jan Nowak, który aktywnie włączył się w proces budowania stowarzyszenia i przystąpienia poszczególnych gmin powiatu do uczestnictwa w programie Leader. Na początku 2007r. odwiedził gminy Czarnocin, Bejsce, Opatowiec i Skalbmierz, gdzie przeprowadzał rozmowy mające na celu przekonać władze samorządowe do współpracy, zachęcić do współdziałania oraz zaprezentować korzyści, jakie płyną z działań wspólnych i partycypacji w stowarzyszeniu. Działania te przyniosły zamierzony skutek – władze poszczególnych gmin

wykazały zainteresowanie programem Leader oraz możliwością utworzenia Lokalnej Grupy Działania. Osoby zainteresowane utworzeniem LGD, wraz z pomysłodawcą jej zawiązania, podjęły inicjatywę mającą na celu przekonanie się, jak w praktyce realizowany jest program Leader oraz wykorzystanie dobrych wzorców i doświadczeń już istniejących stowarzyszeń. Nawiązano współpracę z Powiatem Nakielskim (Nakło nad Notecią), gdzie prężnie funkcjonuje LGD Fundacja „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”. W zorganizowanym wspólnie wyjeździe do Nakła, przedstawiciele poszczególnych gmin i powiatu zapoznali się ze zrealizowanymi przez tamtejszą LGD projektami oraz z zasadami jej funkcjonowania. W dniu 7 lipca 2007 roku w siedzibie Starostwa w Kazimierzy Wielkiej zorganizowano spotkanie pn. „Odnowa wsi perspektywą rozwoju powiatu kazimierskiego”, którego pomysłodawcą i inicjatorem był Starosta Jan Nowak. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele wszystkich gmin powiatu kazimierskiego: wójtowie, burmistrzowie, przewodniczący rad gmin, radni powiatowi i gminni, prezesi stowarzyszeń, przedstawiciele OSP, liderki KGW, księża, pracownicy starostwa oraz wszystkie zainteresowane tematem rozwoju obszarów wiejskich osoby - łącznie ok. 50 uczestników. Spotkanie miało na celu uświadomienie uczestnikom, jakie możliwości daje udział w programie Leader oraz utworzenie Lokalnej Grupy Działania, prezentację założeń Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich z położeniem szczególnego nacisku na oś 3. Odnowa Wsi oraz 4. Leader, a także konkretnym i kluczowym zagadnieniem realizacji działania programu Leader. Podczas spotkania swoją wiedzą z jego uczestnikami dzielili się następujący goście:

- Tomasz Miłowski - Wicestarosta Powiatu Nakielskiego (Nakło nad Notecią)
- Marietta Błaszkiwicz – Członek Zarządu Fundacji „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”
- Przemysław Saltarski - pracownik Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Grzegorz Cetner - Centrum Doradztwa Rolniczego (Oddział w Poznaniu)
- Krzysztof Kwatera LM Consulting

Dzięki spotkaniu, wielu przedstawicieli lokalnych społeczności wyrażało się z aprobatą o pomysł utworzenia LGD na terenie powiatu kazimierskiego, co spowodowało, że inicjatywa utworzenia stowarzyszenia stała się coraz popularniejsza i poparło ją wiele osób.

W dniu 20 lipca 2007r. zorganizowane zostało szkolenie z udziałem pracowników gmin, przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń, młodzieży, związkowców zawodowych, które dotyczyło programu Leader. Szkolenie prowadziła Pani Mirosława Mochocka – Kierownik Biura PROW przy Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach. Było ono przeprowadzone ze względu na deklaracje czterech gmin powiatu kazimierskiego, które wyraziły chęć zawiązania LGD i programowania wspólnych działań prorozwojowych. Przewodnim tematem spotkania był więc proces tworzenia i rejestracji LGD, tworzenie LSR i aplikacja o środki unijne z tego tytułu. Kolejnym etapem tworzenia stowarzyszenia i budowania partnerstwa na rzecz przyszłych, wspólnych działań było przekazanie informacji o programie na sesjach rad poszczególnych gmin, które podjęły uchwały o przystąpieniu do LGD. W każdej gminie powołano również zespoły szkoleniowe, które informacje na temat programu Leader, utworzenia LGD oraz możliwościach dofinansowania przekazywały na zebraniach wiejskich. Informacje na temat programu Leader i procesie tworzenia Lokalnej Grupy Działania ukazywały się również w lokalnej prasie, a także na stronach internetowych poszczególnych gmin oraz Starostwa Powiatowego w Kazimierzy Wielkiej. Po przyjęciu przez rady poszczególnych gmin uchwał o przystąpieniu do LGD oraz przeprowadzeniu akcji szkoleniowo-informacyjnej rozpoczęła działalność rozpoczęła grupa inicjatywna kierowana przez Zastępcę Burmistrza Gminy Skalbmierz Mirosława Magnesa. Grupa

inicjatywna doprowadziła do zwołania Zebrania Założycielskiego LGD „Perły Ponidzia”, na którym dokonano spisu członków założycieli oraz przyjęto statut stowarzyszenia.

Na przełomie roku 2010 i 2011 Zarząd LGD uczestniczył w spotkaniach z gminami zainteresowanymi przystąpieniem do LGD. Zdecydowano o rozszerzeniu LSROW i przyjęciu gminy Bolesław, Gręboszów, Mędrzechów, Olesno.

W dniach 18 i 19 kwietnia 2011 roku odbyły się spotkania warsztatowe z mieszkańcami czterech gmin z województwa małopolskiego, które wyraziły wolę przystąpienia do LGD Perły Ponidzia. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych, ich jednostek organizacyjnych i pomocniczych, przedsiębiorcy oraz członkowie lokalnych organizacji pozarządowych oraz inni chętni do zapoznania się z działaniem programu LEADER. Ustalono terminy Walnego Zebrania Członków LGD oraz zaproszono wszystkich chętnych do przystąpienia do stowarzyszenia.

W dniu 20 maja 2011 roku Walne Zebranie Członków LGD przyjęło ostateczne zmiany w statucie wynikające z rozszerzenia składu członków w stowarzyszeniu. Walne Zebranie Członków LGD wybrało nowe władze stowarzyszenia. Zmianie uległ skład Zarządu, liczba członków oraz dokonano także wyborów nowych członków Rady LGD.

1.3. Charakterystyka członków LGD „Perły Ponidzia” albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD

Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia” może być:

- osoba fizyczna która:

- spełnia warunki określone w ustawie Prawo o stowarzyszeniach,
- działa na rzecz rozwoju obszarów objętych Stowarzyszeniem lub wyrazi na piśmie deklarację takiego działania,
- złoży deklarację członkowską.

- osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, która przedstawi uchwałę organu stanowiącego, zawierającą:

- deklarację przystąpienia do Stowarzyszenia,
- deklarację działania na rzecz Rozwoju obszaru objętego LSR,
- wskazanie osoby reprezentującej osobę prawną w Stowarzyszeniu.

- stowarzyszenie lub organizacja nie posiadające osobowości prawnej – podmioty te mogą rekomendować swoich przedstawicieli do działań w Stowarzyszeniu.

Nabycie i utrata członkostwa następuje w drodze uchwały przyjętej zwykłą większością głosów Zarządu Stowarzyszenia. Skreślenie z listy członków Stowarzyszenia następuje z powodu: złożenia Zarządowi pisemnej rezygnacji, wykluczenia przez Zarząd:

a) za działalność niezgodną ze Statutem lub uchwałą władz Stowarzyszenia,

b) za pozbawienie praw publicznych w wyniku prawomocnego orzeczenia sądu,

a także w przypadku śmierci osoby fizycznej lub likwidacji osoby prawnej. Od uchwał Zarządu Stowarzyszenia w przedmiocie wykluczenia członków Stowarzyszenia przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 21 dni od dnia doręczenia uchwały Zarządu

o wykluczeniu. Uchwała Walnego Zebrania jest ostateczna i jest podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu.

Obecnie Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia” liczy 75 członków, w tym 10 (13%) reprezentuje sektor publiczny, 8 (10%) sektor gospodarczy i aż 57 (76%) – sektor społeczny. Najliczniejszą grupę stanowią reprezentanci Gminy Skalbmierz, jest ich 21 (28%) oraz Gminy Opatowiec – 14 osób (19%). Gminę Bejsce reprezentuje 10 osób (13%), Gminę Czarnocin 9 osób (12%), gminy Mędrzechów i Gręboszów po 5 osób, a gminy Bolesław i Olesno po 4 osoby. Zestawienie członków zawarto w poniższej tabeli:

Tabela 1. Członkowie LGD "Perły Ponidzia"

Imię i nazwisko/nazwa	Sektor	Rola w strukturze LGD	Gmina
1. Gmina Skalbmierz	Publiczny	Członek LGD	Skalbmierz
2. Marek Krupa	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
3. Zbigniew Kowalski	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
4. Maria Edyta Mróz	Społeczny	Członek LGD	Czarnocin
5. Jolanta Anielska	Społeczny	Członek LGD	Bejsce
6. Gmina Bejsce	Publiczny	Członek LGD	Bejsce
7. Zofia Wiktorowicz	Społeczny	Członek Rady	Bejsce
8. Gmina Opatowiec	Publiczny	Członek LGD	Opatowiec
9. Zakład Handlowo-Usługowy	Gospodarczy	Członek Rady	Opatowiec
10. Powiat kazimierski	Publiczny	Członek Rady	Kazimierza Wielka
11. Genowefa Stoksik	Społeczny	Członek Rady	Opatowiec
12. Sylwia Niedźwiedz	Społeczny	Członek LGD	Opatowiec
13. Gmina Czarnocin	Publiczny	Członek LGD	Czarnocin
14. Józef Zuwała	Społeczny	Członek LGD	Bejsce
15.PPHU Fular Spółka Jawna	Gospodarczy	Członek LGD	Bejsce
16. Mirosław Fucia	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
17. Robert Różycki	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
18. Stanisław Pragnący	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
19. Lechosław Nawrot	Społeczny	Członek LGD	Czarnocin
20. Ryszard Kłos	Społeczny	Członek LGD	Opatowiec
21. Zbigniew Jakubas	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
22. Helena Jackiewicz	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
23. Agnieszka Kubicka	Społeczny	Członek LGD	Czarnocin
24. Bolesław Sikorski	Społeczny	Członek Rady	Skalbmierz
25. GS "Samopomoc Chłopska"	Gospodarczy	Członek Rady	Skalbmierz
26. Przychodnia weterynaryjna	Gospodarczy	Członek Rady	Czarnocin
27. Andrzej Malec	Społeczny	Członek LGD	Opatowiec
28. MGOK Skalbmierz	Publiczny	Członek LGD	Skalbmierz
29. Radosław Pietrzyk	Społeczny	Członek Rady	Bejsce
30. Piotr Wasik	Społeczny	Członek LGD	Czarnocin
31. Mirosław Boksa	Społeczny	Członek LGD	Opatowiec
32. Sebastian Gierek	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
33. Katarzyna Kalinowska	Społeczny	Członek LGD	Skalbmierz
34. Spółdzielnia Producentów Warzyw i Owoców "Sielec"	Gospodarczy	Członek LGD	Skalbmierz
35. Jan Zbertek	Społeczny	Członek LGD	Opatowiec

36. Zofia Danuta Klos	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
37. Sabina Miniór	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
38. Piotr Krzak	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
39. Renata Tomal	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
40. Winicjusz Włosowicz	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
41. Hubert Krupa	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
42. Krystyna Wicher	Spoleczny	Członek LGD	Bejsce
43. Sławomir Kociński	Spoleczny	Członek LGD	Bejsce
44. Alina Wlusek	Spoleczny	Członek LGD	Bejsce
45. Teresa Kalwa	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
46. Dariusz Kalwa	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
47. Wiesław Krawiec	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
48. Danuta Madej	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
49. Tadeusz Wójcik	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
50. Dominik Jaromin - Beauty – Style Szkolenia	Gospodarczy	Członek LGD	Bejsce
51. Agnieszka Szłęk	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
52. Marek Pikulski	Spoleczny	Członek LGD	Czarnocin
53. Gmina Bolesław	Publiczny	Członek Rady	Bolesław
54. Rafał Nowak	Spoleczny	Członek Rady	Bolesław
55. Kinga Cygan	Gospodarczy	Członek LGD	Bolesław
56. Marek Kaczówka	Spoleczny	Członek LGD	Bolesław
57. Gmina Mędzrechów	Publiczny	Członek Rady	Mędzrechów
58. Barbara Pobiegło	Spoleczny	Członek Rady	Mędzrechów
59. Wiesław Noga	Spoleczny	Członek LGD	Mędzrechów
60. Agata Mamulska-Wójcik	Spoleczny	Członek LGD	Mędzrechów
61. Edward Kmiecik	Spoleczny	Członek LGD	Mędzrechów
62. Katarzyna Machaj-Chmura	Spoleczny	Członek LGD	Olesno
63. Gmina Olesno	Publiczny	Członek Rady	Olesno
64. Ryszard Szymrko	Spoleczny	Członek LGD	Olesno
65. Wanda Chlastawa	Spoleczny	Członek LGD	Olesno
66. Małgorzata Morawiec - Agencja Pośrednictwa w handlu żywcem „ŻYWMOR”	Gospodarczy	Członek Rady	Ćwików
67. Gmina Gręboszów	Publiczny	Członek LGD	Gręboszów
68. Mieczysław Mamulski	Spoleczny	Członek LGD	Otfinów
69. Wiesław Lizak	Spoleczny	Członek Rady	Gręboszów
70. Franciszek Dymon	Spoleczny	Członek Rady	Gręboszów
71. Andrzej Ruta	Spoleczny	Członek LGD	Gręboszów
72. Wiesław Wytrwał	Spoleczny	Członek LGD	Gręboszów
73. Sławomir Kowalczyk	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
74. Jerzy Włosowicz	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
75. Teresa Bondaś	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
76. Edyta Włodarska	Spoleczny	Członek LGD	Skalbmierz
77. Agata Wróbel	Spoleczny	Członek Rady	Czarnocin
78. Anna Klimaszewska - Luty	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
79. Barbara Kuliś	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec
80. Łukasz Marzec	Spoleczny	Członek LGD	Bejsce
81. Michał Szczerba	Spoleczny	Członek LGD	Opatowiec

1.4. Struktura rady jako organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji

Zgodnie z uchwałą przyjętą przez walne zebranie członków LGD dnia 20.05.2011, Rada LGD „Perły Ponidzia” Składa się z 17 członków: 4 przedstawiciele sektora gospodarczego, 4 reprezentantów sektora publicznego oraz 9 przedstawiciele sektora społecznego. W skład Rady wchodzi osoby pochodzące z każdej z gmin należących do Lokalnej Grupy Działania.

Tabela 2. Struktura Rady LGD

Gmina	Sektor gospodarczy	Sektor publiczny	Sektor społeczny
Bejsce			Zofia Wiktorowicz
			Radosław Pietrzyk
Bolesław		Kazimierz Olearczyk	Rafał Nowak
Czarnocin	Henryk Mróz		Agata Wróbel
Gręboszów			Wiesław Lizak
			Franciszek Dymon
Mędrzechów		Krzysztof Korzec	Barbara Pobiegło
Olesno	Małgorzata Morawiec	Witold Morawiec	
Opatowiec	Wiesław Gwózdź		Genowefa Stoksik
Skalbmierz	Zbigniew Janus		Bolesław Sikorski
Powiat kazimierski		Antoni Kocela	

Zaproponowana struktura i skład Rady LGD wynikają z chęci zapewnienia równowagi liczebnej pomiędzy poszczególnymi jej członkami, zarówno z uwagi na gminę, którą reprezentują, jak i ze względu na sektor, w którym działają.

1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego

Władzami Stowarzyszenia są:

- Walne Zebranie Członków,
- Rada,
- Zarząd,
- Komisja Rewizyjna,

przy czym nie można być jednocześnie członkiem Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady. Kadencja Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej wynosi 4 lata.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków. Walne Zebranie członków zwołuje Zarząd. W Walnym Zebraniu powinna uczestniczyć, co najmniej połowa członków uprawnionych do głosowania, mogą w nim brać udział także członkowie wspierający Stowarzyszenie oraz zaproszeni przez Zarząd goście.

Zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE 1277 z 21.10.2005 r. str.1), wybór operacji, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez LGD Lokalnej Strategii Rozwoju, należy do wyłącznej kompetencji Rady. Rada jest wybierana przez walne zgromadzenie członków LGD spośród członków tego zebrania. W skład Rady wchodzi przedstawiciele wszystkich trzech sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego, w proporcjach wynikających ze składu członków LGD. Co najmniej połowę członków Rady stanowią partnerzy gospodarczy i społeczni oraz inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami, zagadnieniami zakresu ochrony środowiska naturalnego, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie równości mężczyzn i kobiet.

Wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LGD, dokonywany jest w formie uchwały Rady podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.

Rada działa na podstawie przyjętego regulaminu, obraduje na posiedzeniach zwoływanych zgodnie z postanowieniami Statutu.

O terminie, miejscu i propozycjach porządku posiedzenia oraz projektach podejmowanych uchwał Przewodniczący, a w przypadku pierwszego posiedzenia Prezes Zarządu, zawiadamia wszystkich członków Rady. Posiedzeniu Rady przewodniczy jej Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności inny członek Rady wybrany przez Radę. Na każdym posiedzeniu Rady członkowie Rady powinni potwierdzić swą obecność wpisem na liście obecności.

W posiedzeniach Rady uczestniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego inny członek Zarządu, mogą w nich uczestniczyć członkowie Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz zaproszeni eksperci bez prawa głosowania przy podejmowaniu uchwał (głos doradczy), którzy biorą udział w dyskusji na równych prawach.

Wylączenie z głosowania członka Rady niespełniającego warunku bezstronności

Bardzo ważne jest zapewnienie bezstronności oceny operacji. Jeśli członek Rady jest związany z podmiotem, który jest wnioskodawcą operacji, musi być wyłączony z procedury jego oceny. Według zapisów regulaminu Rady, w przypadku posiedzeń prowadzonych w ramach procedur oceny zgodności operacji z LSR i jej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji, wszyscy członkowie Rady wypełniają oświadczenie o bezstronności. Członkowie Rady, którzy nie są bezstronni w podjęciu decyzji o wsparciu podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie operacji, zostają wykluczeni z głosowania, zachowując jednocześnie prawo do udziału w posiedzeniu z głosem doradczym. Członek Rady jest wyłączony z głosowania, gdy wnioskodawcami operacji są on sam lub osoby, z którymi członek Rady pozostaje w związku małżeńskim (albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo jest związany z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli) lub osoby prawne, których pracownikiem bądź członkiem jest członek Rady (lub osoby, wobec których członek Rady pozostaje w stosunku podległości służbowej).

Jeżeli członek Rady zatai fakt niepozostawania bezstronnym Przewodniczący zobowiązany jest zwołać Posiedzenie w celu rozstrzygnięcia o bezstronności członka Rady, któremu zarzucono jej brak oraz najpóźniej w ciągu 7 dni od posiedzenia powiadomić prokuraturę o poświadczeniu nieprawdy i próbie wyludzenia dofinansowania. Przewodniczący jest także zobowiązany najpóźniej w ciągu 7 dni od posiedzenia, powiadomić Zarząd o zaistniałej sytuacji. Zarząd

zobowiązany jest zwołać z własnej inicjatywy Nadzwyczajne Walne Zebranie Stowarzyszenia w celu odwołania członka Rady, co najwyżej w ciągu 21 dni od otrzymania od Przewodniczącego powiadomienia. Podczas głosowań, każdej z osób uprawnionych do niego, przysługuje jeden głos.

Posiedzenie, które prowadzone jest w ramach procedur: oceny zgodności operacji z LSR, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji mogą odbywać się w ciągu kilku spotkań i trwać dłużej niż 1 dzień. Rada podejmuje decyzje w formie uchwały.

1.6. Kwalifikacje i doświadczenie członków Rady

Osoby wchodzące w skład Rady LGD „Perły Poniżia” posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, by zapewnić efektywne funkcjonowanie organu decyzyjnego oraz wybór operacji, które w realny sposób będą miały wpływ na realizację celów LSR i rozwój przedmiotowego obszaru. Wszyscy członkowie Rady uczestniczyli w szkoleniach związanych z funkcjonowaniem Lokalnych Grup Działania lub możliwością pozyskiwania dotacji z PROW, co udokumentowane jest odpowiednimi zaświadczeniami i certyfikatami. Przedstawiciele sektora publicznego Rady LGD posiadają doświadczenie we wdrażaniu projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Każdy z członków Rady LGD posiada udokumentowane zameldowanie na pobyt stały w gminie, którą reprezentuje lub działa na obszarze LGD. Wszystkich członków Rady wyróżnia aktywna praca na rzecz lokalnej społeczności w reprezentowanych przez siebie sektorach oraz znajomość problemów obszaru.

1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji

Najbardziej doświadczonymi w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych i realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych są poszczególne gminy wchodzące w skład LGD i ich jednostki organizacyjne (np. ośrodki kultury), które korzystały zarówno z programów przedakcesyjnych (SAPARD, PHARE), jak również ze ZPORR, SPO, RPO, PROW, POKL. Projekty przede wszystkim dotyczyły poprawy stanu infrastruktury komunalnej (kanalizacja sanitarna, oczyszczalnie ścieków, modernizacja dróg), ale realizowano także projekty o zakresie podobnym do tych, jakie mogą zostać realizowane w ramach osi 3 i 4 Leader (takie jak poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej lub odnowa i zagospodarowanie centrum wsi). Gminy wchodzące w skład LGD od początku jej istnienia nabyły cennego doświadczenia w realizacji projektów z Osi LEADER, krok po kroku stwarzając odpowiednie warunki dla rozwoju lokalnej aktywności. Większość przedsięwzięć obejmowała remonty i adaptacje pomieszczeń świetlic wiejskich i ośrodków kultury. Gminy z województwa małopolskiego, które w 2011 roku dołączyły do LGD „Perły Poniżia” również zrealizowały wiele projektów współfinansowanych ze środków UE. Obejmowały one swym zakresem takie przedsięwzięcia jak poprawa infrastruktury komunalnej (finansowane w ramach programów PROW, RPO, SAPARD) oraz rekreacyjnej (budowa hali sportowej, remonty budynków pełniących funkcje ośrodków kultury). Gminy Gręboszów i Mędrzechów, a także gm. Skalmierz i Opatowiec skorzystały z pomocy finansowej w ramach POKL realizując projekty przede wszystkim wspomagające i aktywizujące

beneficjentów GOPS. Wyżej opisane doświadczenie jest gwarancją sprawnego i efektywnego wdrażania LSR na omawianym obszarze.

1.8. Biuro LGD

W biurze LGD „Perły Ponidzia” na pełen etat zatrudniona będzie jedna osoba – Asystent ds. obsługi biura. Będzie ona podlegać Dyrektorowi biura, który swoje obowiązki wykonywał będzie na podstawie umowy-zlecenia, w zależności od potrzeb. Pracownikami biura nie mogą być członkowie Rady LGD. Utworzone w biurze LGD stanowisko opisuje poniższe zestawienie:

Tabela 3. Opis stanowiska pracy - Asystent ds. obsługi biura

Nazwa stanowiska pracy	Asystent ds. obsługi biura
Stanowisko bezpośredniego przełożonego	Dyrektor Biura
Stanowiska podległe	-
Liczba osób podległych pośrednio lub bezpośrednio	-
Cel istnienia stanowiska pracy:	Obsługa Zarządu i Rady. Pomoc beneficjentom ubiegającym się o dofinansowanie projektów
Zakres obowiązków	pomoc w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie w ramach programu LEADER, weryfikacja wniosków, obsługa Zarządu i Rady, prowadzenie ewidencji uchwał Zarządu i Rady, zbieranie informacji o dostępnych środkach pomocowych, przygotowanie dokumentacji członkom Rady
Zakres odpowiedzialności:	
1. Planowanie działań	Tak
2. Bieżąca realizacja działań	Tak
3. Nadzorowanie realizacji działań	Nie
4. Kierowanie zespołem	Nie
Zakres uprawnień	
1. Planowanie działań	Tak
2. Bieżąca realizacja działań	Tak
3. Nadzorowanie realizacji działań	Nie
4. Kierowanie zespołem	Nie
Udzielone stałe pełnomocnictwa: -----	
Współpraca i kontakty wewnętrzne	
Nazwa stanowisk współpracujących	Cel kontaktów i współpracy
Dyrektor Biura LGD Perły Ponidzia Asystent ds. księgowości	Bieżące prowadzenie biura LGD
Współpraca i kontakty zewnętrzne	

Nazwa instytucji współpracujących	Cel kontaktów i współpracy
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe	propagowanie programów unijnych, zbieranie informacji o dostępnych środkach pomocowych, wymiana informacji, pomoc przy opracowywaniu wniosków
Wymagania konieczne	
Obywatelstwo	polskie
Wykształcenie	wyższe (preferowane ekonomiczne) lub minimum średnie ekonomiczne, organizacja i zarządzanie, administracja,
Doświadczenie zawodowe (Okres w latach i w jakiej dziedzinie)	1 rok praktyki zawodowej
Znajomość obsługi komputera	Edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny
	niekaralność
stan zdrowia	pozwalający na zatrudnienie na stanowisku
Wymagania pożądane	
Znajomość przepisów	Kodeksu Postępowania Administracyjnego, Ustawy o Stowarzyszeniach, Ustawy o Wspieraniu Rozwoju Obszarów Wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
Predyspozycje osobowościowe	asertywność , łatwość podejmowania decyzji, łatwość nawiązywania kontaktów, wysoka kultura osobista, dokładność, terminowość, komunikatywność
Doświadczenie	doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy,
Kursy i szkolenia niezbędne na stanowisku, certyfikaty	kursy i szkolenia w zakresie funduszy unijnych, obsługi biura
Dodatkowe kompetencje	
Znajomość języków obcych	j. niemiecki, francuski lub angielski
Inne umiejętności	Umiejętność logicznego myślenia, umiejętność archiwizowania dokumentów
Wymiar czasu pracy: system pracy - 8 godzinny, jednonożny	
Powierzony sprzęt	
1. -----	
2. -----	
..... data i podpis pracownika	..... data i podpis przełożonego

Dyrektor biura LGD oraz Asystent ds. księgowości będą osobami zatrudnionymi na umowę-zlecenie, wykonującymi swoją pracę w zależności od potrzeb. Ich zakres obowiązków obejmuje:

Dyrektor Biura:

- zarządzanie bieżącymi pracami biura,
- organizacja i udział w posiedzeniach Zarządu oraz realizacja decyzji Zarządu,
- organizacja i udział w posiedzeniach Rady oraz realizacja decyzji Rady,
- przygotowywanie dokumentów aplikacyjnych do programów i funduszy,
- informowanie członków LGD o bieżących działaniach LGD m.in. poprzez organizację spotkań i szkoleń,
- uzupełnianie działań Zarządu,
- opracowywanie planów rocznych i wieloletnich rzeczowo-finansowych,

Asystent ds. księgowości

- prowadzenie spraw księgowych LGD,
- opracowywanie sprawozdań rzeczowo-finansowych, rocznych,
- opracowywanie sprawozdań finansowych miesięcznych i kwartalnych,
- doradztwo w zakresie planów rzeczowo-finansowych.

Podstawowe, wymagane kwalifikacje pracowników biura to wykształcenie wyższe, preferowane: prawo, administracja, ekonomia i kierunki pokrewne (w przypadku asystenta do spraw księgowych – kierunkowe), znajomość zagadnień związanych z PROW oraz funkcjonowaniem LGD oraz doświadczenie w pracy przy pozyskiwaniu środków unijnych.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO LOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU

2.1. Uwarunkowania przestrzenne

Lokalna Grupa Działania Perły Ponidzia jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego z terenu Miasta i Gminy Skalbmierz oraz gmin Bejsce, Bolesław, Czarnocin, Gręboszów, Mędrzechów, Olesno, Opatowiec. Całkowity obszar działalności LGD Perły Ponidzia obejmuje 489 km². Znajduje się na południe od stolicy województwa świętokrzyskiego – Kielc oraz w kierunku północno-wschodnim od stolicy województwa małopolskiego – Krakowa. Cztery gminy przynależące do LGD leżą w województwie małopolskim i cztery w województwie świętokrzyskim. Pierwsze cztery znajdują się w granicach administracyjnych powiatu dąbrowskiego, natomiast gminy województwa świętokrzyskiego – w granicach powiatu kazimierskiego. Teren LGD Perły Ponidzia graniczy od zachodu z powiatem miechowskim, od północy z powiatami pińczowskim i buskim, od wschodu natomiast z gminami znajdującymi się w powiecie dąbrowskim – gminą Dąbrowa Tarnowska oraz gminą Szczucin. Od południa obszar LGD graniczy z powiatem tarnowskim.

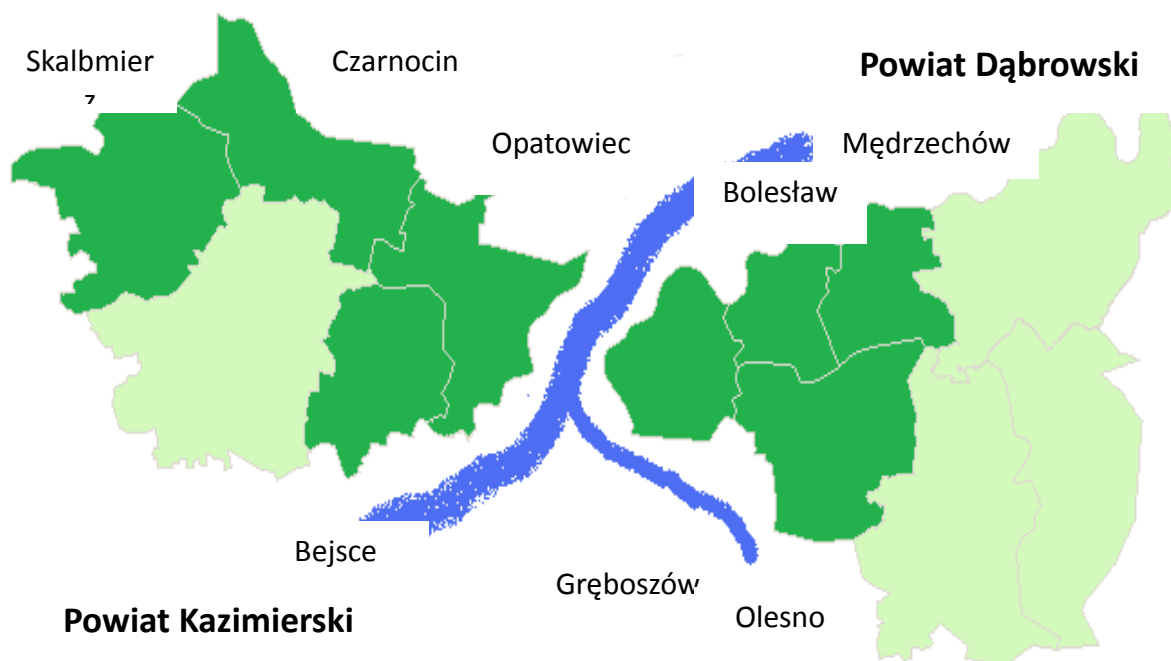
Tabela 4. Gminy tworzące obszar objęty LSR – stan na 31 XII 2006 r.

Lp.	Nazwa gminy	Powiat	Województwo	Typ gminy	Identyfikator jednostki podziału terytorialnego kraju	Powierzchnia (w km ²)
1.	Bejsce	kazimierski	świętokrzyskie	wiejska	3263403012	57
2.	Bolesław	dąbrowski	małopolskie	wiejska	2121504012	36
3.	Czarnocin	kazimierski	świętokrzyskie	wiejska	3263403022	70
4.	Gręboszów	dąbrowski	małopolskie	wiejska	1204032	49
5.	Mędrzechów	dąbrowski	małopolskie	wiejska	1204042	44
6.	Olesno	dąbrowski	małopolskie	wiejska	1204052	78
7.	Opatowiec	kazimierski	świętokrzyskie	wiejska	2603042	69
8.	Skalbmierz	kazimierski	świętokrzyskie	miejsko-wiejska	2603053	86
Razem						489

Źródło: Dane GUS.

Rysunek 1. Schematyczna mapa powiatu kazimierskiego i dąbrowskiego z wyróżnieniem obszaru działania LGD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych.

Tabela 5. Ludność i powierzchnia gmin LGD – stan na 31 XII 2006 r.

Gmina	Ludność wg miejsca zameldowania 31.12.2006		Powierzchnia (w km ²)	
Bolesław	2 929	17 835	36	207
Gręboszów	3 647		49	
Mędrzechów	3 583		44	
Olesno	7 676		78	
Bejsce	4 314	19 166	57	282
Czarnocin	4 192		70	
Opatowiec	3 628		69	
Skalbmierz	7 032		86	
SUMA	37 001		489	

Źródło: Dane GUS.

2.2. Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze

Obszar LGD jest spójny terytorialnie, łączy go podobne warunki geograficzne i przyrodnicze, historia, a także chęć do działania i pomysł na rozwój.

Sieć osadniczą tworzy 131 miejscowości, w tym jedno miasto – Skalbmierz.

Na obszarze LGD wydzielono 127 sołectw. Części LGD, położone na obszarze dwóch województw przedzielone są rzeką Wisłą. Na drugą stronę Wisły można dostać się przeprawą promową w Nowym Korczynie oraz mostem w okolicach Szczucina. Cały obszar oddziaływania położony jest w Kotlinie Sandomierskiej, co wpływa na podobne ukształtowanie terenu oraz warunki przyrodnicze. Część leżąca w województwie świętokrzyskim znajduje się na Płaskowyżu Proszowickim zbudowanym ze skał miocenijskich, osiągających wysokość 250 m n. p. m. Część przynależąca do województwa małopolskiego posiada monotonną, płaską rzeźbę wynikającą z usytuowania na Równinie Nadwiślańskiej. Najwyższe wzniesienie na tym terenie sięga 176 m n. p. m.

Cały teren składający się na Lokalną Grupę Działania posiada dobre i bardzo dobre pod względem bonitacyjnym gleby, a więc posiada korzystne dla rozwoju rolnictwa warunki środowiskowe. Zarówno podłoże, jak i warunki klimatyczne nie sprzyjały powstawaniu lasów, co sprawiło, że kompleksy leśne są tu nieliczne, często występują natomiast ciepłolubne zarośla. Najbogatsze w lasy gminy to Mędrzechów oraz Opatowiec, gdzie zalesienie przekracza 12%, a także gmina Olesno z lesistością powyżej 8%. Na terenie pozostałych gmin lesistość waha się między 0,6% a 2,4%. Gmina Gręboszów natomiast jest całkowicie pozbawiona lasów. Opisywany obszar cechuje się wysokimi walorami środowiskowymi.

Ze względu na to, że w pobliżu nie zlokalizowano dużych zakładów przemysłowych o wysokiej uciążliwości dla otoczenia, zarówno stan powietrza atmosferycznego, jak również wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb jest bardzo dobry i charakteryzuje się niskim lub nikłym zanieczyszczeniem. Stwarza to dobre warunki do rozwoju upraw ekologicznych i promocji zdrowej żywności. Użytki rolne stanowią znaczną część obszaru LGD. Najwyższy udział mają w gminie Bejsce (93%), a najniższy w gminie Mędrzechów (69%). Ogółem użytki rolne stanowią około 80% powierzchni obszaru LGD.

Obszar otoczony jest terenami o podobnych cechach, charakteryzującym się dobrym stanem środowiska i rolniczym wykorzystaniem. Sąsiadujący z obszarem LGD powiat buski słynie z walorów uzdrowiskowych. W najbliższej okolicy LGD nie ma więc terenów zdegradowanych, mogących mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne oraz jakość życia mieszkańców LGD. Faunę najliczniej reprezentują różnorodne gatunki owadów, szczególnie motyli.

Do często spotykanych na tych terenach zwierząt należą także związane ze środowiskiem wodnym żaby, ropuchy i jaszczurki. Wśród ptaków do gatunków występujących na opisywanym obszarze należą sowy, bociany białe i czarne, jastrzębie, myszołowy, kruki, kukułki, skowronki polne, świergotki laskowe i pliszki żółte, natomiast wśród ssaków liczne są zające, lisy, dziki, jelenie, sarny, borsuki, gronostaje, krety, gacki wielkouchy i jeże.

Ponad 8,5 tysiąca hektarów znajduje się pod ochroną jako obszary chronionego krajobrazu. Dodatkowo, obszar gminy Opatowiec obejmuje obszar Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, natomiast obszar gminy Czarnocin – Kozubowskiego Parku Krajobrazowego. Wszystkie gminy LGD z powiatu dąbrowskiego wchodzi w skład Obszaru Chronionego

Krajobrazu Doliny Wisły. Jego granice wyznaczają wały przeciwpowodziowe po obu stronach Wisły. Występują tu starorzecza i meandry oraz cenne nadrzeczne lasy łągowe. Rejon ten jest ostoją ptactwa wodno-błotnego i wodnego. Część obszaru gminy Opatowiec (bez jednej gminy) objęty jest Koszycko – Opatowieckim Obszarem Chronionego Krajobrazu graniczącego przez Wisłę z województwem małopolskim.

Klimat obszaru to klimat umiarkowany ciepły, przejściowy. Cechuje się stosunkowo łagodnymi zimami oraz ciepłym latem.

2.3. Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Najwcześniejsze ślady osadnictwa na terenie gmin wchodzących w skład LGD pochodzą z VI wieku p. n. e., co potwierdzają liczne badania archeologiczne i wykopaliska. Pozostałością dawnych kultur, a zarazem dowodem na ich istnienie są zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin liczne stanowiska archeologiczne, ślady dawnych grodów i odnalezione przedmioty codziennego użytku. Stanowią one cenny atut obszaru i powinny być wykorzystywane w procesie wspomagania rozwoju turystyki oraz promocji regionu. Dzięki wczesnym początkom i rozwojowi osadnictwa na przekroju wieków, na opisywanych terenach powstało wiele unikalnych obiektów, o wysokich wartościach historycznych, poznawczych i estetycznych, a każda z gmin posiada zabytki i miejsca godne odwiedzenia.

Gmina Bejsce

Na terenie Gminy znajdują się liczne stanowiska i obiekty archeologiczne, łącznie jest ich 66. Najwyższą wartość spośród nich posiadają wpisane do rejestru zabytków kurhany, znajdujące się w:

- Bejskach – 4 kurhany
- Czyżowicach – 2 kurhany
- Sędziszowie – 2 kurhany
- Grodowicach – 1 kurhan.

Do rejestru dóbr kultury wpisano następujące zabytkowe budynki i obiekty położone na terenie Gminy:

- Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja w Bejskach, pochodzący z końca XIV w., przebudowany w okresie pseudogotyku, wzbogacony późnorennesansową kaplicą Firlejów i dzwonnica,
- Cmentarz przykościelny,
- Pałac w Bejskach z początku XIX wieku, zbudowany w stylu klasycystycznym,
- Krajobrazowy park pałacowy,
- Pochodzące z XVIII wieku dwór i park w Stojanowicach.

Do zasobów kulturowych Gminy zaliczane są także zabytki architektury, występujące w tradycyjnych, historycznych wsiach, wymienione w ewidencji, głównie domy i zagrody (63 pozycje), a także cmentarz epidemiczny w Kijanach, pochodzący z XX w., młyn w Bejskach oraz podziemne tunele prowadzące od kościoła w kierunku Wiślicy (powstałe w czasach najazdów tatarskich). Duże walory poznawcze i estetyczne posiadają licznie występujące na terenie całej Gminy przydrożne kapliczki.

Gmina Bolesław

Pierwsze wzmianki o powstaniu wsi Bolesław pochodzą z XIII wieku. Tak wczesne osadnictwo wiązało się z urodzajnymi glebami. Na dziedzictwo kulturowe tej gminy składają się:

- Dworek Sroczyńskich w Bolesławiu pochodzący z przełomu XVIII i XIX wieku. Wzniesiony w stylu klasycystycznym w latach 60. ubiegłego wieku został znacznie przebudowany,
- Kościół parafialny p. w. św. Wojciecha z XVII wieku – w jego wnętrzu znajduje się kaplica grobowa rodziny Ligęzów z 1605 roku, posiadająca wyjątkową wartość historyczną i artystyczną,
- Kościół parafialny p. w. św. Bartłomieja w Samocicach – zbudowany w 1937 roku. Jest to prosta, surowa budowla z czerwonej cegły,
- Murowana kaplica Matki Boskiej Różańcowej w Kannie z 1871 roku,
- Na cmentarzu parafialnym w Bolesławiu znajduje się kwatera żołnierzy poległych w I wojnie światowej, a w Samocicach pomnik ku ich pamięci z 1923 roku. Na cmentarzu znajduje się również pomnik ku czci żołnierzy Armii Krajowej poległych w krwawych walkach z Niemcami podczas II wojny światowej.

Gmina Czarnocin

Na terenie Gminy znajdują się zarówno stanowiska archeologiczne, jak również zabytki sakralne i świeckie, wpisane do rejestru zabytków.

- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Czarnocinie – kościół powstał około 1360 roku i jest najstarszą istniejącą świątynią na terenie powiatu,
- Cmentarz parafialny w Czarnocinie,
- Pozostałości zespołu podworskiego w Czarnocinie,
- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Michała Archanioła oraz cmentarz parafialny w Sokolinie,
- Remiza strażacka z 1931 roku znajdująca się w Sokolinie,
- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Bartłomieja w Stradowie, grodzisko ziemno-drewniane, wczesnośredniowieczne (VII-XII),
- Pozostałości zespołu dworskiego w miejscowości Cieszkowy,
- Zespół dworski w miejscowości Ciuślice – pozostałości parku z XVIII wieku; dwór, spichlerz i budynek gospodarczy z XIX wieku,
- Park dworski z XIX wieku w Budziszowicach; dawny dwór drewniany,
- Zespół dworski w Dębianach,
- Zbór z 1654 roku, obecnie nie użytkowany, zamieniony na lamus w XVIII w. Znajduje się w miejscowości Kolosy,
- Park dworski z XVIII wieku w Miławczycach.

Ponadto, w wykazie wyselekcjonowanych obiektów PSOZ występują dalsze 73 obiekty, domostwa i zagrody. Podobnie jak w Gminie Bejsce, na terenie Gminy Czarnocin licznie występują kapliczki, krzyże i figury przydrożne.

Na terenie Gminy Czarnocin występują także ślady dawnego osadnictwa. Odkryto dowody pozostawiania tych ziem w kręgu kultury pucharów lejkowych (Michałów), kultury ceramiki sznurowej (Kolosy), kultury trzcinieckiej, kultury lużyckiej (Stradów) i kultury

przeworskiej (Ciuślice, Michałowice, Stradów). Szczególnym obiektem jest pochodzący z okresu wczesnośredniowiecznego rezerwat archeologiczny „Stradów”, obejmujący jedno z największych założeń obronnych w Polsce. Na cały zespół składają się: gród właściwy otoczony wałami ziemnymi, fosa i trzy podgrodzia. Powierzchnia całości wynosi 25 ha, rezerwat wpisany jest do wojewódzkiego rejestru zabytków. Poza grodziskiem „Stradów” w wojewódzkim rejestrze zabytków archeologicznych figurują: grodzisko „Czarnocin”, kurhan Czarnocin, kurhan Kolosy, kurhan Opatkowiczki, kurhan Soboszów (Będziaki), kurhan Zagajów. Ponadto na terenie Gminy Czarnocin znajdują się liczne stanowiska archeologiczne.

Gmina Gręboszów

Obszar dzisiejszej gminy znajdował się niegdyś w centrum Państwa Wiślan, które było dobrze zorganizowane, posiadało wiele grodów i strażnic. Znajdowały się one na przecięciu ważnych szlaków oraz przy ważnych przeprawach. Wiadomo, że taka przeprawa znajdowała się między innymi w rejonie Opatowca. Akcję osadniczą na tym terenie prowadzono między innymi ze Starego Korczyna oraz księżęcej Wiślicy. Bazą był Opatowiec położony na lewym brzegu Wisły. Liczne wylewy Wisły i Dunajca spowodowały, że część wsi istniejących w średniowieczu znalazła się pod wodą. Do istotnych elementów dziedzictwa kulturowego gminy Gręboszów zaliczamy kościół parafialny p.w. św. Zygmunta w Żelichowie – został zbudowany w Pleśnej koło Tarnowa w roku 1642 roku, jednak po wybudowaniu tam kościoła murowanego został w 1938 roku przewieziony do Żelichowa.

Gmina Mędrzechów

Pierwsze wzmianki o wsi Mędrzechów pochodzą z XIV wieku – była wtedy wsią królewską w starostwie nowokorczyńskim, ale wieś powstała prawdopodobnie już w XI lub XII wieku. Jej powstanie oraz rozwój wiązało się ściśle z bliskością Wisły oraz przebiegającymi tędy szlakami komunikacyjnymi. Do ciekawych obiektów na terenie gminy należą:

- Kościół parafialny p. w. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski wzniesiony w czasie I wojny światowej,
- Kościół p. w. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej – wzniesiony w latach 30. XX wieku.

W Woli Mędrzechowskiej znajduje się także kaplica dojazdowa. Na terenie gminy spotkać można również kapliczki przydrożne.

Gmina Olesno

Olesno istniało już w 1375 roku, czego dowodem jest istniejąca już wtedy miejscowa parafia. Najbardziej charakterystyczną miejscowością w gminie jest wieś Zalipie, znana jako ośrodek ludowego malarstwa dekoracyjnego. Malowidłami przedstawiającymi motywy kwiatowe pokryte są zewnętrzne ściany domów oraz budynków gospodarczych, wnętrza izb oraz meble. Ponadto istnieje tradycja wykonywania ludowych wycinanek z papieru, serwetek, makatek. Najznamienitszą postacią zalipiańskiego malarstwa była zmarła w 1974 roku Felicja Curyłowa. Dzięki niej powstał we wsi ośrodek lokalnego malarstwa – „Dom malarek”, w całości należący do miejscowych artystek, które samodzielnie wykonały wszystkie zdobienia wewnątrz. Chętni mogą zwiedzić Zagrodę Felicji Curyłowej, będącą oddziałem Muzeum Okręgowego w Tarnowie.

Na uwagę zasługują też:

- Barokowa figura z rzeźbą Najświętszej Marii Panny z 1694 roku oraz pomnik Władysława Jagielly postawiony w 1910 roku w pięćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Oba obiekty znajdują się w Oleśnie.
- Park w Brniu w stylu wersalskim z drugiej połowy XVIII wieku o powierzchni 15 hektarów. W czasach swej świetności uważany był za jeden z najpiękniejszych parków w całej Galicji. Najstarsze dęby liczą sobie po 500 lat.
- Zabytkowy dwór zwany Owczarnią z pierwszej połowy XIX wieku znajdujący się w Oleśnie. Dwór okala park z aleją kasztanową biegnącą wzdłuż ogrodzenia. W 1998 roku majątek został przekazany ostatniemu właścicielowi Owczarni – Janowi Konopce.
- „Okopy szwedzkie” zwane również „wałami szwedzkimi”. Pochodzą z XVII wieku i prawdopodobnie były połączone z istniejącym kiedyś obronnym zamkiem.
- Kościół barokowy pod wezwaniem św. Katarzyny, pochodzący z przełomu XVII i XVIII wieku

Gmina Opatowiec

Będący siedzibą władz gminnych Opatowiec w 1271 roku otrzymał prawa miejskie, natomiast pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XI wieku. Do najcenniejszych zabytków Gminy należy poddominikański, gotycki kościół usytuowany w Opatowcu. Na terenie Gminy również odkryto liczne ślady rozwoju dawnego osadnictwa, między innymi znaleziska z okresu neolitu, a także ślady osady wczesnośredniowiecznej w Chwalibogowicach i Kraśniowie, grobowiec należący do kultury ceramiki sznurowej z III tysiąclecia p.n.e. w Kobieli oraz znaleziska archeologiczne z okresu neolitu oraz lateńskiego w Ławach. Podobnie jak w pozostałych gminach obszaru LGD, na terenie Gminy Opatowiec licznie występują przydrożne kapliczki i figurki, co stanowi cechę szczególną tych terenów.

Gmina Skalbmierz

Pierwsze wzmianki w źródłach pisanych o Skalbmierzu pochodzą z 1217 roku, co świadczy o tym, że podobnie jak w przypadku gmin sąsiednich, na terenach dzisiejszej Gminy Skalbmierz osadnictwo również rozwijało się we wczesnym średniowieczu. Do najbardziej wartościowych obiektów zabytkowych Gminy należą:

- Zespół Kościoła Kolegiackiego w Skalbmierzu,
- Kościoły w Małoszowie i Topoli,
- Zespoły dworskie w Szarpii Zwierzynieckiej, Topoli, Boszczyнку, Drożejowicach i Sielcu Biskupim,
- Parki dworskie w Belzowie. Kobylnikach i Zagórze,
- Kapliczki murowane w Małoszowie, Sielcu Biskupim i Topoli,
- Szereg zabytkowych domów rozsianych po terenie całej Gminy.

Warto dodać, że miasto Skalbmierz w okresie swojego rozkwitu było ważnym ośrodkiem handlu płodami rolnymi i posiadało przywileje organizowania jarmarków. Dziś tego typu handel prowadzi przede wszystkim działająca w Skalbmierzu Producentka Gielda Rolna, będąca jedną z większych w regionie.

Długa historia osadnictwa spowodowała wykształcenie się na tych terenach lokalnych obyczajów i tradycji, które wciąż są pielęgnowane, przede wszystkim przez zespoły ludowe oraz działające w wielu sołectwach koła gospodyń wiejskich. Do tego nawiązują też różne imprezy

kulturalne organizowane przez poszczególne gminy, na przykład Skalbmierskie Babie Lato – Przegład Dorobku Wsi Polskiej. Pozwala to nie tylko na upamiętnianie dawnych zwyczajów i obrzędów, lokalnego rzemiosła i potraw, lecz również wpływa pozytywnie na integrację mieszkańców oraz utożsamianie się z zamieszkiwanym przez nich obszarem, pogłębia ich wrażliwość społeczną i aktywizuje lokalną społeczność.

Podsumowując, tereny należące do poszczególnych gmin, które tworzą obszar oddziaływania LGD, są do siebie podobne pod względem dziedzictwa kulturowego, wykształconego w wyniku ich uwarunkowań historycznych. Jest to bardzo korzystne z punktu widzenia przedsięwzięć, jakie mają być realizowane wspólnie w ramach LGD, ponieważ ułatwia wspólne działania. Liczne stanowiska archeologiczne z unikatowymi znaleziskami stanowią szansę na wykreowanie jednego, właściwego dla całego obszaru produktu turystycznego, który adresowany byłby do odwiedzających z całego kraju. Bogactwo zabytków i miejsc funkcjonalnie do siebie podobnych, stwarza duże możliwości na wytyczenie tematycznych ścieżek i szlaków turystycznych (np. szlak przydrożnych kapliczek, szlak architektury sakralnej, ścieżki edukacyjne). Obszar LGD ma więc ogromny potencjał, by stać się obszarem rozpoznawalnym i chętnie odwiedzanym przez turystów, co może stanowić duży bodziec stymulujący jego rozwój społeczno-gospodarczy.

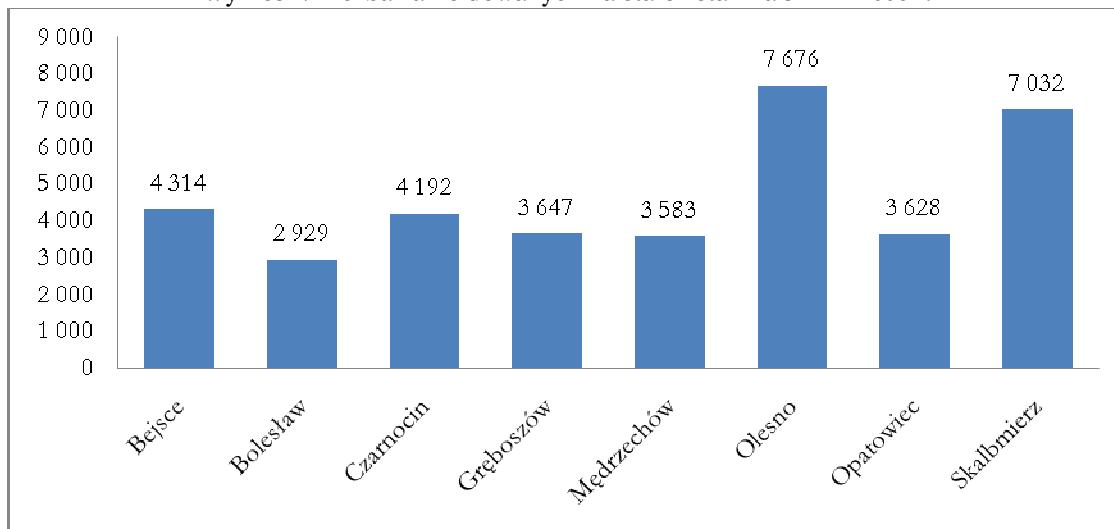
2.4. Społeczność lokalna na obszarze LGD

Tabela 6. Liczba ludności z podziałem wg płci, przyrost naturalny, saldo migracji gęstość zaludnienia obszaru LGD „Perły Poniądzia” – stan na 31 XII 2006 r.

Lp.	Gmina	Liczba zameldowanych na stałe	Mężczyźni	Kobiety	Przyrost naturalny	Saldo migracji	Gęstość zaludnienia
1.	Bejsce	4 314	2 112	2 202	-10,4	-5	75
2.	Bolesław	2 929	1 450	1 479	-4,8	-11	81
3.	Czarnocin	4 192	2 081	2 111	-10,7	-1	59
4.	Gręboszów	3 647	1 758	1 889	-5,5	-4	74
5.	Mędrzechów	3 583	1 762	1 821	-6,4	-27	81
6.	Olesno	7 676	3 815	3 861	2,2	-31	98
7.	Opatowiec	3 628	1 776	1 852	-13,7	-6	52
8.	Skalbmierz	7 032 w tym miasto: 1350	3 510	3 522	-2,1	-17	80

Źródło: Dane GUS.

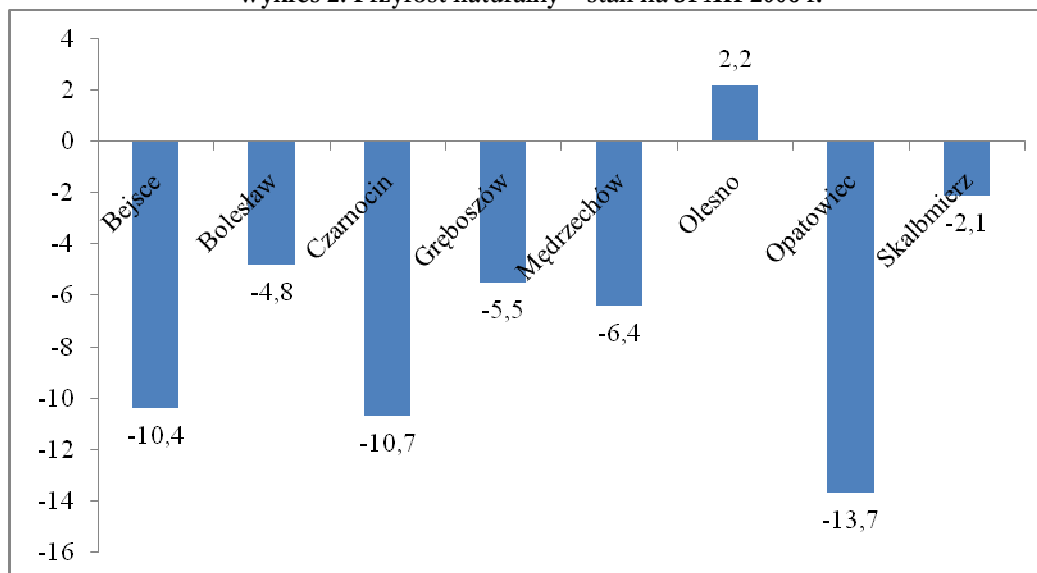
Wykres 1. Liczba zameldowanych na stałe –stan na 31 XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS.

Zdecydowana większość osób zamieszkujących obszar LGD to mieszkańcy wsi, jedynie Skalbmierz posiada prawa miejskie. Rozkład przestrzenny ludności jest dość równomierny i nie przekracza 100 osób na km². Największa gęstość zaludnienia występuje w gminie Olesno i wynosi 98 osób na 1 m². Najmniejsza – w gminie Opatowiec (52 osoby na 1 m²). Wiejski charakter obszaru sprawia, że gęstość zaludnienia obszaru Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia” wynosi 75,7 osób/km² i jest znacznie niższa od średniej gęstości zaludnienia w województwie świętokrzyskim, wynoszącej 109 osób/km², oraz średniej kraju – 122 osób/km².

Wykres 2. Przyrost naturalny – stan na 31 XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS.

Wiejski charakter obszaru LGD podkreśla wskaźnik feminizacji, który dla całego obszaru LGD wynosi 103. Dla porównania, w stolicach województw małopolskiego i świętokrzyskiego – Krakowa i Kielc, wskaźnik ten kształtuje się na poziomie powyżej 110 kobiet na 100 mężczyzn. W Krakowie w ostatnich pięciu latach wynosił 114, a w Kielcach od 111 do 112. Prawie cały obszar LGD charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym.

Wyjątkiem jest jedynie gmina Olesno. Saldo migracji we wszystkich gminach jest ujemne. Struktura ludności w podziale na ekonomiczne grupy ludności wygląda następująco:

Tabela 7. Ludność według ekonomicznych grup wieku –stan na 31 XII 2006 r.

Lp.	Gmina	Ludność w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym	
		Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
1.	Bejsce	843		2 484		984	
		446	397	1 354	1 130	319	665
2.	Bolesław	589		1 726		578	
		321	268	910	816	192	386
3.	Czarnocin	829		2 389		934	
		419	410	1 338	1 051	322	612
4.	Gręboszów	697		2 117		773	
		332	365	1 117	1000	278	495
5.	Mędrzechów	808		2 112		673	
		394	414	1 140	972	242	431
6.	Olesno	1 760		4 709		1 158	
		919	841	2 473	2 236	388	770
7.	Opatowiec	629		2 146		786	
		328	301	1 176	970	233	553
8.	Skalbmierz	1 434		4 097		1 385	
		747	687	2 231	1 866	474	911

Źródło: Dane GUS.

O ile w grupach w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym nieznacznie przeważają mężczyźni, o tyle w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym liczba mężczyzn drastycznie maleje, co wynika z przewagi średniej długości życia nad średnią długością życia mężczyzn, jaka obserwowana jest w Europie i w innych krajach wysoko rozwiniętych.

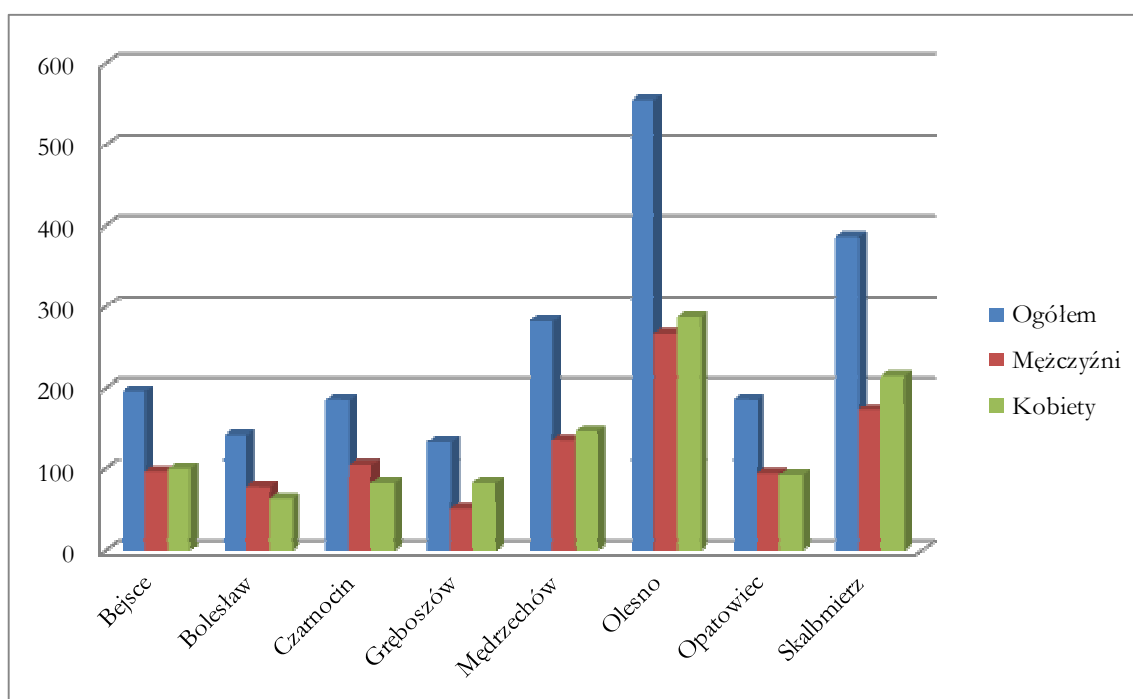
Tabela 8. Udział poszczególnych grup ekonomicznych wieku w ludności ogółem – stan na 31 XII 2006 r.

Lp.	Gmina	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % w ludności ogółem	Udział ludności w wieku produkcyjnym w % w ludności ogółem	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % w ludności ogółem
1.	Bejsce	19	58	23
2.	Bolesław	20	60	20
3.	Czarnocin	20	57,5	22,5
4.	Gręboszów	19,5	59	21,5
5.	Mędrzechów	22	59	19

6.	Olesno	23	62	15
7.	Opatowiec	18	60	22
8.	Skalbmierz	21	59	20

Źródło: Dane GUS.

Najliczniejszą grupę tworzą osoby w wieku produkcyjnym, pozostałe dwie grupy posiadają podobny udział w liczbie ludności ogółem, czyli około 20%. Liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze LGD powoli, aczkolwiek systematycznie, wzrasta. Poziom bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się jednak na podobnym poziomie. Dla całego obszaru na koniec 2006 roku poziom bezrobocia wynosił 9,4%. Z wyjątkiem gminy Czarnocin, gdzie odsetek bezrobotnych kobiet w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest równy temu odsetkowi wśród mężczyzn, większy poziom bezrobocia występuje wśród kobiet.

Wykres 3. Bezrobocie na obszarze LGD – stan na 31 XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS.

Dane dotyczące bezrobocia nie obrazują do końca sytuacji na rynku pracy występującej na obszarze LGD. Ze względu na to, że są to obszary przede wszystkim rolnicze, powszechna jest praca w gospodarstwach indywidualnych. Osoby posiadające gospodarstwa często utrzymują się również z pracy najemnej.

Tabela 9. Bezrobocie na obszarze LGD – stan na 31 XII 2006 r.

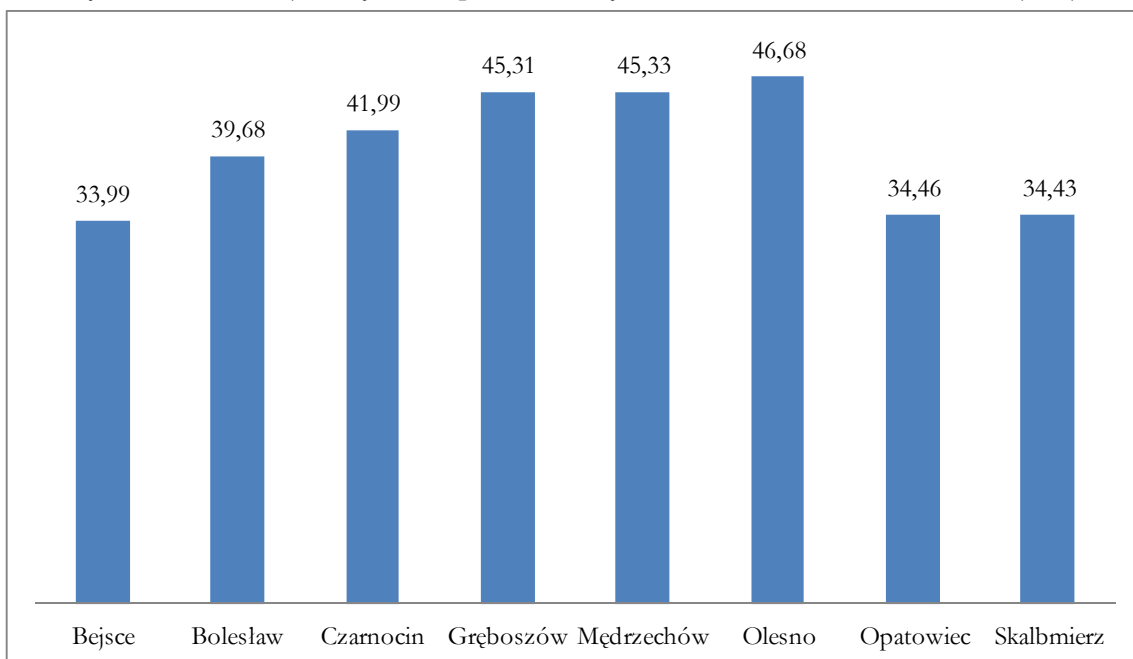
Lp.	Gmina	Liczba bezrobotnych		Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	
		Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
1.	Bejsce	196		7,9	
		96	100	7,1	8,8

2.	Bolesław	142		8,2	
		78	64	8,6	7,8
3.	Czarnocin	186		7,8	
		104	82	7,8	7,8
4.	Gręboszów	134		6,3	
		52	82	4,7	8,2
5.	Mędrzechów	282		13,4	
		136	146	11,9	15
6.	Olesno	554		11,8	
		267	287	10,8	12,8
7.	Opatowiec	186		8,7	
		94	92	8,0	9,5
8.	Skalbmierz	387		9,4	
		173	214	7,8	11,5

Źródło: Dane GUS.

Spoleczność na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju nie wykazuje wielkiej aktywności jeśli chodzi o udział w wyborach. W wyborach prezydenckich, które odbyły się 4 lipca 2010 r., kiedy to frekwencja wyborcza w całym kraju wyniosła 55,31%, udział uprawnionych do głosowania był zdecydowanie niski. W żadnej z gmin wchodzących w skład LGD frekwencja nie przekroczyła średniej dla całego kraju, jedynie gminy Olesno i Gręboszów były jej bliskie (odpowiednio 54,25% i 53,45%). Pięćdziesięcioprocentowy udział w wyborach został przekroczony również w Mędrzechowie. Najniższą frekwencję odnotowano w gminach Bejsce i Skalbmierz (40,71% oraz 40,96%). Jeszcze gorzej sytuacja przedstawiała się w wyborach parlamentarnych 19 października 2007 roku. Frekwencja w całej Polsce wyniosła 53,88%, natomiast na obszarze objętym LSR średnia wyniosła niewiele ponad 40%. Najlepiej wypadły gminy Olesno oraz Mędrzechów i Gręboszów (46,68%, 45,33% i 45,31%), natomiast najgorzej – gminy Bejsce (33,99%), Skalbmierz (34,43%) i Opatowiec (34,46%).

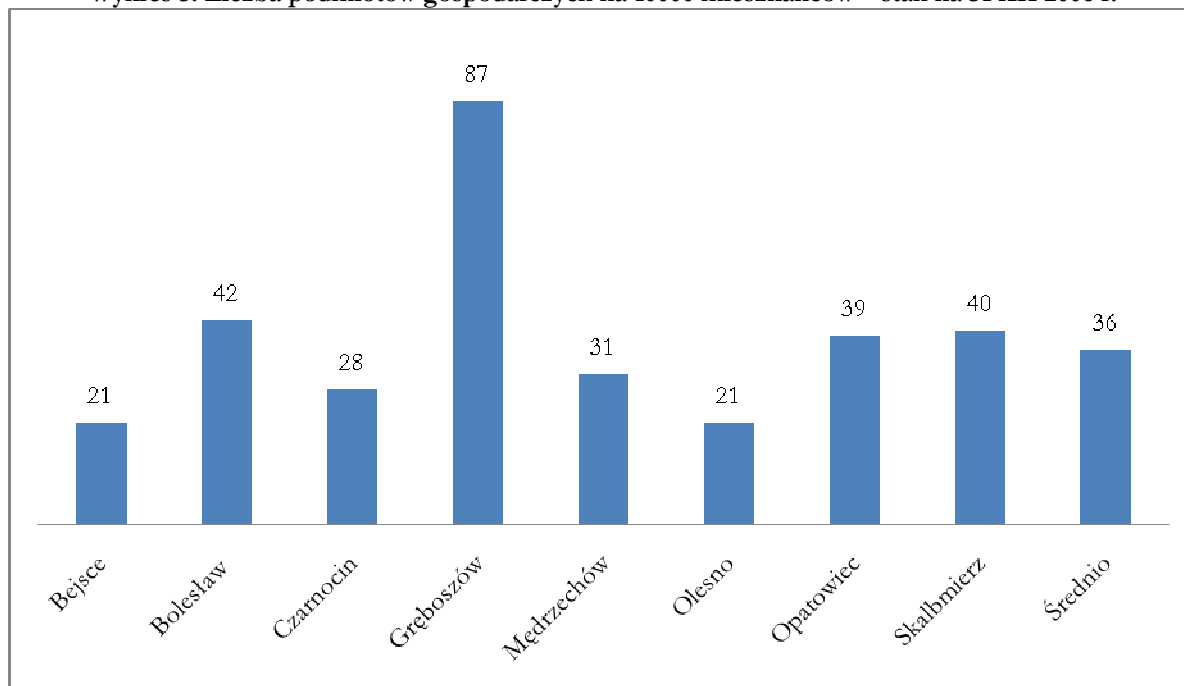
Wykres 4. Frekwencja w wyborach parlamentarnych z 19 X 2007 r. na obszarze LGD (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony internetowej Państwowej Komisji Wyborczej.

Wybory samorządowe z 21 listopada 2010 roku cieszyły się większym zainteresowaniem mieszkańców. Jedynie w gminie Olesno nie została przekroczona średnia frekwencja dla całego kraju, która wyniosła 47,32%. Wynik w gminie Olesno sięgnął aż 60,64%.

Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarczych na 10000 mieszkańców – stan na 31 XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS

Na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju 31 grudnia 2006 r. zarejestrowanych było 114 różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Większość z nich

stanowiły Ochotnicze Straże Pożarne, które działają dość prężnie na tym terenie, znacząco angażując się w działania kulturalne.

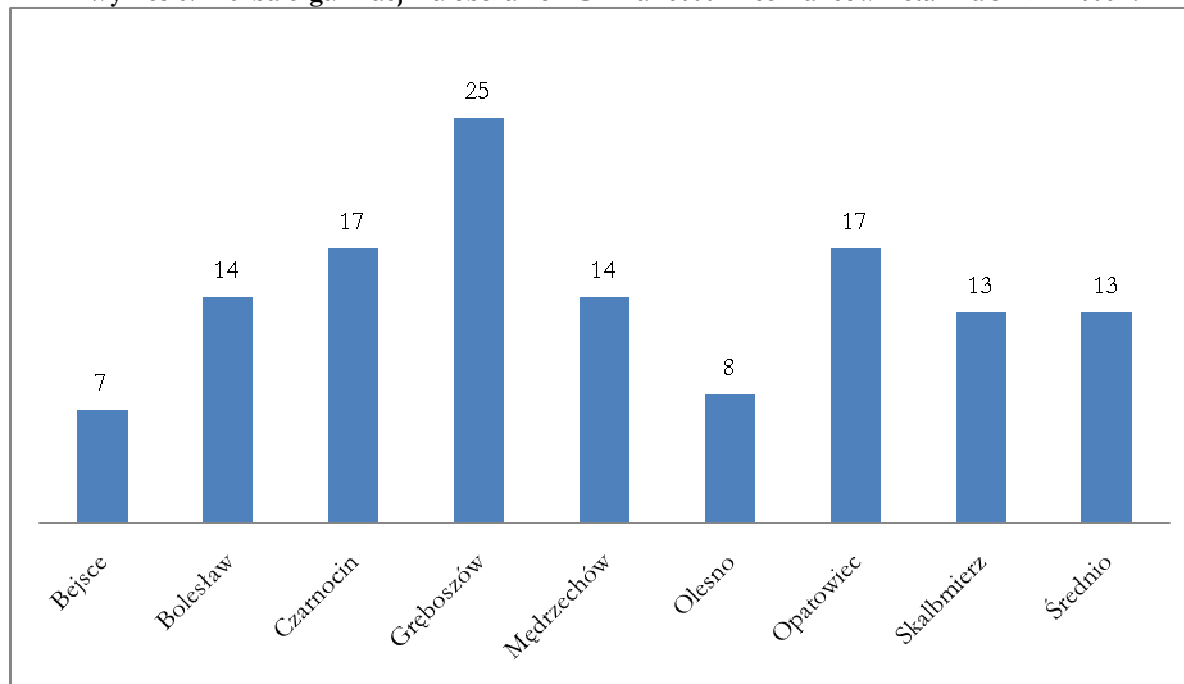
Tabela 10. Podmioty gospodarcze na terenie objętym LSR – stan na 31 XII 2006 r.

Lp.	Gmina	Liczba podmiotów gospodarczych	Sektor publiczny	W tym państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	Sektor prywatny	Osoby prowadzące działalność gospodarczą	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Spółki prawa handlowego
1.	Bejsce	101	13	11	88	65	3	13	2
2.	Bolesław	79	10	7	69	47	2	12	1
3.	Czarnocin	141	12	9	129	105	2	16	1
4.	Gręboszów	111	10	7	101	73	1	19	-
5.	Mędrzechów	96	15	12	81	61	1	8	2
6.	Olesno	267	27	23	240	204	2	10	6
7.	Opatowiec	124	10	7	114	82	4	15	2
8.	Skalbmierz	276	19	16	257	201	3	21	3

Źródło: Dane GUS.

Największym sektorem gospodarki na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju jest rolnictwo. Jak wspomniano wcześniej użytki rolne stanowią ponad 80% powierzchni omawianego obszaru. W tym grunty orne, których powierzchnia ogółem wynosi 34 194 ha, stanowią 70% całego obszaru. Na obszarze gmin wchodzących w skład LGS, zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku funkcjonuje 7 724 gospodarstw rolnych. Prawie wszystkie to gospodarstwa indywidualne. Powierzchnia ponad 80% ogółu gospodarstw przekracza 1 hektar. Dominują gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 hektarów – stanowią 42% wszystkich gospodarstw rolnych. Kolejną pod względem liczebności jest grupa gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 hektarów, jest ich 29%. Wśród upraw przeważają zboża, zwłaszcza pszenica, ziemniaki, kukurydza, rośliny okopowe pastewne, rośliny strączkowe oraz warzywa gruntowe. W gminie Olesno wyróżniają się również uprawy truskawek. Najczęściej hodowanymi zwierzętami jest bydło, krowy, trzoda chlewna, kury, w mniejszym stopniu konie. Ponad 50% gospodarstw rolnych prowadzi produkcję rolną głównie skierowaną na rynek, 19% produkuje jedynie na potrzeby własne, podobna liczebnie grupa prowadzi produkcję rolniczą głównie w celu zaspokojenia potrzeb własnego gospodarstwa domowego, natomiast 8% w ogóle nie prowadzi tego typu produkcji. Analiza głównych źródeł utrzymania pokazuje, że głównymi źródłami dochodów jest działalność rolnicza oraz uzyskiwane emerytury bądź renty. W mniejszym stopniu osoby prowadzące gospodarstwo utrzymują się z pracy najemnej.

Wykres 6. Liczba organizacji na obszarze LGD na 10000 mieszkańców – stan na 31 XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS.

W każdej z gmin funkcjonują gminne biblioteki publiczne, do których zadań należy rozwijanie czytelnictwa oraz zapewnienie dostępu do książki i informacji mieszkańcom. W Gminie Olesno działa Gminny Ośrodek Kultury, a w gminie Gręboszów – Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa.

Szkolnictwo na tym terenie to przede wszystkim szkoły podstawowe i gimnazjalne. Tylko w niektórych gminach wchodzących w skład LGD Perły Ponidzia znajdują się szkoły ponadgimnazjalne. Na omawianym obszarze dzieci kształcą się w 15 szkołach podstawowych oraz w 10 gimnazjach. Wskaźnik skolaryzacji w każdej z gmin jest wysoki, jedynie w gminie Gręboszów i Olesno nie przekracza 90% dla szkół podstawowych. Dla gimnazjów średni wskaźnik skolaryzacji w omawianych gminach wynosi 91%. W Skalbmierzu funkcjonuje Zespół Szkół Zawodowych, kształcących uczniów w trybie zwykłym dziennym oraz policealnym. Ponadto, w mieście istnieje możliwość kontynuowania nauki przez młodzież i osoby dorosłe w Centrum Edukacji Ustawicznej w Skalbmierzu. W gminie Bejsce istnieje oddział tej placówki w miejscowości Piotrkowice. Część gmin zapewnia najmłodszym opiekę przedszkolną. Na obszarze LGD działa 12 przedszkoli. Łącznie 537 dzieci korzysta z opieki oferowanej przez placówki przedszkolnej.

Mieszkańcy mają zapewniony dostęp do usług służby zdrowia, dzięki dziewięciu zakładom opieki zdrowotnej. W każdej z gmin działa co najmniej jeden ośrodek, a w gminie Olesno – dwa. Osiem aptek dostarcza mieszkańcom potrzebnych medykamentów.

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej wykonują gminne ośrodki pomocy społecznej.

2.5. Uzasadnienie spójności obszaru LGD i jego specyfika

Analizując cechy charakterystyczne obszaru LGD łatwo można zauważyć podobieństwa pomiędzy nimi. Wynikają one z uwarunkowań geograficznych, historycznych czy kulturowych. Pomimo, że obszar LGD rozlokowany jest w granicach dwóch województw i dwóch powiatów, a rozdziela go rzeka Wisła, jest on jednolity pod względem dostrzeganych problemów. Konsekwencją różnorodnych braków występujących na całym omawianym obszarze było podjęcie decyzji o współpracy poszczególnych gmin w ramach Lokalnej Grupy Działania „Perły Poniidzia”.

Spójność przyrodnicza integrująca obszar:

- położenie w Kotlinie Sandomierskiej,
- krajobraz w większości nizinny, część wyżynna osiąga wysokość do 250 m n.p.m.,
- wysokiej klasy gleby,
- bogactwo flory i fauny,
- brak terenów przemysłowych,
- niskie zalesienie terenu.

Spójność historyczna i kulturowa obszaru:

- podobny układ zabudowy wiejskiej,
- położenie w historycznej krainie Małopolski,
- obszar zaboru austriackiego,
- strój regionalny Krakowiaków Wschodnich,
- występowanie zabytków sakralnych,
- występowanie obiektów o dużej wartości historycznej i kulturowej,
- działalność Ochotniczych Straży Pożarnych.

Spójność ekonomiczna regionu:

- niewystarczająca dostępność komunikacyjna (słaba sieć dróg, słaby stan dróg istniejących),
- 96,5% obszaru stanowią tereny wiejskie,
- brak dużego przemysłu o strategicznym znaczeniu dla diagnozowanego terenu,
- znaczący odsetek ludzi starszych w ogólnej liczbie ludności,
- rolniczy charakter terenu, przewaga małych gospodarstw rolnych (do 10 ha),
- większość gospodarstw indywidualnych,
- dobry poziom przedsiębiorczości, wynikający z braku dużych zakładów przemysłowych.

Obszar działania Lokalnej Grupy Działania Perły Poniidzia składa się z terytoriów zawartych w granicach administracyjnych ośmiu sąsiadujących ze sobą gmin, należących do dwóch powiatów – kazimierskiego w województwie świętokrzyskim oraz dąbrowskiego w województwie małopolskim. Całość obszaru zawiera się w jednym obrysie. Poza spójnością przestrzenną, obszar działania LGD posiada wiele cech wspólnych, a działalność prowadzona w poszczególnych gminach w różnych dziedzinach wzajemnie się uzupełnia. Gminy uzupełniają

także swoją działalność w zakresie kultury, edukacji na poziomie ponadgminnym, sportu i rekreacji, itp. Podobne są lokalne gospodarki wszystkich gmin, z dominującym rolnictwem i podstawowymi usługami. Cały obszar LGD zawiera się w kręgu oddziaływania tych samych tradycji regionalnych, obyczajów i kultury ludowej, która kształtowała się na tym obszarze w przeszłości. Obszar ten cechuje dogodne położenie oraz specyficzne walory środowiska naturalnego oraz posiadające wysoką wartość poznawczą i historyczną obiekty zabytkowe. Cele LSR nie tylko pozwalają na pełniejsze wykorzystanie czynników rozwojowych poszczególnych gmin, lecz także na zwiększenie ich wzajemnego oddziaływania, większą integrację i wykorzystanie efektu synergii.

Obszar działania LGD „Perły Ponidzia” wyróżnia szczególnie jego potencjał turystyczny i duże możliwości rozwoju tej dziedziny gospodarki, zwłaszcza turystyki weekendowej. Osiem gmin wchodzących w skład LGD położone są stosunkowo niedaleko dużych ośrodków miejskich (Kielc, Krakowa), na atrakcyjnym turystycznie terenie Ponidzia oraz terenach przy Wiśle. W granicach gminy Gręboszów znajduje się ujście Dunajca do Wisły. Obszar ten cechuje się cennymi walorami środowiska naturalnego oraz jego niskim zanieczyszczeniem.

Kolejnymi dziedzinami, których rozwój jest szczególnie istotny z punktu widzenia LSR i podniesienia poziomu jakości życia mieszkańców jest aktywność społeczna oraz wzbogacanie oferty kulturalnej obszaru. Mieszkańcy obszarów wiejskich nie mają takich możliwości na wykazanie się aktywnym uczestnictwem w życiu społecznym, mniej jest instytucjonalnych form wspierania ruchów oddolnych i aktywizacji lokalnych społeczności, niż w mieście. Nieprzypadkowo spośród wszystkich miejscowości wchodzących w skład LGD pod tym względem wyróżnia się miasto Skalmierz, które stanowi nie tylko ośrodek administracyjny, lecz także koncentruje zjawiska gospodarcze i społeczne. Dużą rolę w integracji i aktywizacji mieszkańców wsi odgrywają ochotnicze straże pożarne i koła gospodyń wiejskich, które stają się organizatorami ważnych imprez i animatorami lokalnej kultury. Konieczne jest wspieranie działalności tych organizacji i zrzeszeń, w tym szczególnie poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do działalności – bazy lokalowej, wyposażenia, itp., by nie tylko rozwijały swoją działalność, lecz także przyciągały młodych ludzi i włączały mieszkańców w aktywne życie społeczne.

Obszar działania LGD jest obszarem typowo rolniczym, z wyraźną dominacją tej gałęzi gospodarki nad innymi. Przedsiębiorczość obszaru to głównie mikro i małe przedsiębiorstwa, nie tworzące wystarczającej ilości miejsc pracy, szczególnie dla osób z wykształceniem wyższym, pozarolniczym. Gospodarka obszaru jest w dużej mierze tradycyjna, sektor usług dotyczy przede wszystkim usług zaspokajających podstawowe potrzeby bytowe. Konieczna jest dywersyfikacja działalności gospodarczej obszaru, wspieranie rozwoju sektora usług oraz zwiększenie nacisku na turystykę. Promocja przedsiębiorczości, dotacje na prowadzenie i rozwój działalności, poradnictwo – te działania mogą pomóc w ożywieniu gospodarczym obszaru.

Wszystkie powyższe założenia uzupełnia konieczność zwiększenia atrakcyjności obszaru LGD tak, by stał się on atrakcyjny dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów. Działania estetyzujące przestrzeń, zwiększające jej funkcjonalność oraz poprawiające jakość przestrzeni publicznej są komplementarne wobec zadań, które muszą być podjęte, by osiągnięte zostały cele i pożądane efekty wdrażania LSR.

3. ANALIZA SWOT

Jedną z najczęściej stosowanych metod analizy strategicznej, służącą do zestawienia uwarunkowań i czynników rozwoju wraz z jego destymulantami, jest analiza SWOT. Polega ona na logicznym pogrupowaniu istotnych cech obszaru ze względu na ich pozytywny lub negatywny wpływ na rozwój, a także na ocenie czynników zewnętrznych, mogących wspomóc lub zakłócić przebieg procesu rozwojowego.

SWOT to skrót pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Analiza SWOT jako metoda pozwalająca na identyfikację zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego, stanowi pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia diagnozowanej jednostki oraz określeniu priorytetów jej rozwoju. W celu uzyskania klarownej analizy, będącej punktem wyjścia do określania obszarów problemowych i działań, traktuje się **mocne** i **słabe** strony jako czynniki **wewnętrzne** z punktu widzenia władz samorządowych i społeczności lokalnej, na które w większości mają wpływ, a **szanse** i **zagrożenia** jako czynniki **zewnętrzne**, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym, na których występowanie ani samorząd lokalny, ani mieszkańcy przedmiotowej jednostki z reguły nie mają wpływu, mogą je natomiast wykorzystać w procesie rozwoju lub musi neutralizować negatywne zjawiska z nimi związane.

W związku z tym, że w skład obszaru działania LGD wchodzi osiem gmin, które mają wiele cech wspólnych i wzajemnych powiązań, możliwe jest przeprowadzenie analizy SWOT obszaru jako całości, nie poszczególnych gmin z osobna. Poniżej przedstawiono cechy obszaru działania LGD „Perły Ponidzia” pogrupowane zgodnie z założeniami analizy SWOT:

Słabe strony

- Zmniejszanie się liczby mieszkańców obszaru, niekorzystne trendy demograficzne
- Zbyt duży udział rolnictwa w strukturze lokalnej gospodarki, nadmierne rozdrobnienie gospodarstw
- Niedostatecznie rozwinięta baza sportowa, rekreacyjna i turystyczna
- Słaby rozwój usług turystycznych i agroturystycznych
- Niedostatki infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej
- Relatywnie mała rozpoznawalność obszaru w regionie i w kraju, niewystarczająca promocja obszaru
- Mała ilość dostępnych form spędzania czasu wolnego
- Niewystarczająca lub będąca w złym stanie baza materialna pod działalność lokalnych stowarzyszeń, zrzeszeń mieszkańców, organizację działalności kulturalnej oraz zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży
- Niedostatecznie rozwinięta oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna
- Niska aktywność społeczna mieszkańców
- Nieefektywne wykorzystanie przestrzeni, jej niska estetyka i funkcjonalność
- Brak spójnego wizerunku obszaru LGD
- Niezagospodarowane przestrzenie miejsc publicznych, zwłaszcza małych miejscowości

Mocne strony:

- Dogodne połozenie, w pobliżu ważnych ośrodków miejskich
- Walory krajobrazowe i cenne elementy środowiska naturalnego
- Korzystne warunki klimatyczne, dobra jakość gleb
- Duża ilość obiektów zabytkowych, prawnie chronionych
- Wykopaliska archeologiczne i ślady dawnego osadnictwa
- Nieskażone środowisko, połozenie z dala od uciążliwych zakładów przemysłowych i rejonów koncentracji przemysłu ciężkiego
- Działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych
- Lokalna kultura, sztuka, tradycje i obyczaje
- Duży potencjał do rozwoju turystyki, w szczególności weekendowej
- Obszar gmin województwa świętokrzyskiego i małopolskiego połączony Wisłą z przeprawami promowymi jako atrakcjami

Szanse

- Możliwość pozyskiwania dofinansowania z funduszy europejskich
- Wzrost zainteresowania rolnictwem ekologicznym i produktami regionalnymi
- Wzrost zainteresowania agroturystyką, turystyką weekendową i krajoznawczą
- Polityka prorozwojowa gmin, powiatu i województwa
- Wspieranie rozwoju sektora MŚP i procesów modernizacji rolnictwa przez Unię Europejską, a także rozwoju obszarów wiejskich

Zagrożenia

- Ogólnopolskie zjawisko migracji zarobkowej
- Ogólnopolska tendencja do migracji ludności z terenów typowo rolniczych do ośrodków miejskich lub ich stref podmiejskich
- Postępujące zanieczyszczenie środowiska
- Wzrost konkurencyjności sąsiednich regionów
- Niestabilna sytuacja makroekonomiczna

Obszar działania LGD „Perły Poniądzia” jest obszarem typowo rolniczym, a wchodzące w jego skład 8 gmin cechuje podobny poziom rozwoju infrastruktury, dostępu do kultury i edukacji, spędzania czasu wolnego, itp. Każda z gmin boryka się więc z podobnymi problemami sfer społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które składają się na słabe strony obszaru. W sferze społecznej niepokoi przede wszystkim niekorzystna struktura demograficzna, zmniejszanie się liczby ludności obszaru i nasilenie się niekorzystnych zjawisk, z nasileniem starzenia się lokalnej społeczności włącznie. Diagnoza wykazała też niską aktywność społeczną mieszkańców, co potęguje niedostatecznie rozwinięta oferta kulturalna lub mała liczba form aktywnego spędzania czasu wolnego (na ogół są one pretekstem do spotkań mieszkańców, zwiększenia ich integracji i zachęcenia do czynnej pracy na rzecz lokalnej społeczności). Niedostatki rozwoju sfer kultury i edukacji oraz niska aktywność społeczna w dużej mierze spowodowane są przez braki lokalowe, utrudniające lub uniemożliwiające rozwój tego typu działalności, w szczególności przez zły stan

wiejskich świetlic, które w miejscowościach wiejskich są głównymi miejscami spotkań mieszkańców, rozwoju lokalnego ruchu artystycznego, organizacji zajęć rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. W gospodarce dominuje rolnictwo, które jednak charakteryzuje się niekorzystnymi cechami – rozdrobnieniem gospodarstw, niską specjalizacją, niezrzeszaniem się w grupy producenckie, brakiem planów modernizacji gospodarstw rolnych. Słabo rozwinięte są turystyka i agroturystyka obszaru (choć posiada on potencjał do ich rozwoju) oraz pozarolnicze branże gospodarki. Problemy sfery przestrzennej, to przede wszystkim nieefektywne wykorzystanie przestrzeni publicznych, ich niska funkcjonalność, zaburzenia ład i harmonii przestrzeni oraz jej estetyki. W związku z tym, że zjawiska sfer społecznej i gospodarczej odbywają się w przestrzeni, konieczne jest podnoszenie jej jakości.

Obszar LGD cechują także mocne strony, stwarzając szansę na poprawę jego stanu obecnego oraz duży potencjał prorozwojowy. Do najważniejszych z nich zaliczamy dogodny położenie, w pobliżu ważnych na skalę krajową ośrodków miejskich, co nie tylko umożliwia rozwój turystyki weekendowej w gminach LGD i przyciąganie mieszkańców miast na urlopowe wypoczynki, lecz także ułatwia prowadzenie działalności gospodarczej i sprawia, że rolnicy mają stosunkowo dogodny dostęp do dużych rynków zbytu. Do atutów obszaru zaliczamy także jego walory przyrodnicze i krajobrazowe, zasoby dziedzictwa kulturowego oraz unikalne ślady dawnego osadnictwa, które mogą stać się podstawą do wykreowania unikalnego produktu turystycznego. Warto dodać, że w związku z położeniem obszaru w dużej odległości od uciążliwych zakładów przemysłu ciężkiego, jego środowisko naturalne jest czyste, co nie tylko podnosi potencjał turystyczny obszaru, lecz także wraz z dobrymi warunkami klimatycznymi i wysoką jakością gleb tworzy dobre warunki do rozwoju różnorodnej produkcji rolnej. Na terenie gmin LGD działają także organizacje pozarządowe, co jest szczególnie ważne w przypadku obszaru o niskiej aktywności społecznej. Ich działalność jest często utrudniona przez braki lokalowe.

Szansami, czyli czynnikami zewnętrznymi, które mogą działać stymulująco na rozwój obszaru, są przede wszystkim istniejące możliwości pozyskania środków zewnętrznych (szczególnie funduszy europejskich) w celach sfinansowania projektów prorozwojowych. Istotne, z punktu widzenia uzyskania efektu synergii, powinno być wzajemne uzupełnianie się projektów. Korzystny dla obszaru LGD jest także fakt, że wzrasta zainteresowanie turystyką weekendową i krajoznawczą, co przy istniejącym potencjale obszaru, powinno być wykorzystane w procesie rozwoju turystyki i gospodarki. Wzrasta także zainteresowanie produktami lokalnymi lub regionalnymi, oznaczonymi lokalnymi znakami jakości, które są unikalne często w skali krajowej lub europejskiej. Szansą na rozwój obszaru są również strategie rozwoju poszczególnych gmin, powiatu, województwa, gdzie także zaprogramowano działania zmierzające do poprawy stanu obszaru. Dla lokalnej gospodarki istotny jest fakt, że zarówno polityka unijna, jak i krajowa zakłada wspieranie sektora MŚP w celach ożywienia i uelastyczenia gospodarki.

Do głównych zagrożeń należą ogólnopolskie tendencje do migracji zarobkowej lub przenoszenia się ludności z obszarów typowo rolniczych, do większych miast i ich stref podmiejskich. Może to skutkować dalszym spadkiem liczby ludności obszaru. Postępuje także zanieczyszczenie środowiska w skali regionu, kraju oraz w skali globalnej, co może niekorzystnie odbić się na przyrodniczych walorach obszaru. Sąsiednie regiony stają się coraz bardziej konkurencyjne, co oznacza, że mogą być bardziej atrakcyjne od obszaru LGD zarówno dla turystów, jak również jako miejsca osiedlania się i lokalizacji inwestycji. Trwający kryzys makroekonomiczny i jego skutki także stanowią zagrożenie dla obszaru LGD, szczególnie dla

funkcjonowania jego gospodarki, rolnictwa i turystyki (np. spadek dochodów ludności może obniżyć ich chęć do wyjazdów urlopowych, jednocześnie spadek dochodów może spowodować, że wiele osób, wyjeżdżających dotychczas daleko, będzie szukać stosunkowo tanich i blisko położonych miejsc wypoczynku).

Działania przedsięwzięte w celu stymulacji rozwoju obszaru będą skuteczne, jeśli przy ich programowaniu weźmie się pod uwagę zarówno lokalne atuty i zewnętrzne czynniki prorozwojowe, jak również oceni się rzetelnie wpływ słabych stron i zagrożeń na sytuację poszczególnych gmin i całego obszaru.

Problemy sfery przestrzennej, to przede wszystkim nieefektywne wykorzystanie przestrzeni publicznych, ich niska funkcjonalność, zaburzenia ład i harmonii przestrzeni oraz jej estetyki. W związku z tym, że zjawiska sfer społecznej i gospodarczej odbywają się w przestrzeni, konieczne jest podnoszenie jej jakości. Jedną ze słabych stron obszaru objętego LSR jest jego relatywnie mała rozpoznawalność w regionie i w kraju oraz niewystarczająca promocja. Wspólne działania, które należy podjąć, aby poprawić istniejący stan rzeczy to m.in. opracowanie wspólnego, spójnego systemu informacji wewnętrznej na obszarze LGD tj. witacze, tablice informacyjne, wspólne publikacje, materiały reklamowe itp.

Równie istotny problem stanowi sytuacja na rynku pracy osób poniżej 26 roku życia oraz 50+. W celu poprawy ich sytuacji należy zwiększyć zakres działania skierowany do tych grup społecznych.

4. OKREŚLENIE WIZJI ROWOJU, MISJI LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA ORAZ CELÓW LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Planowanie strategiczne, zaczynające się od procesu diagnozy obszaru i analizy SWOT, składa się z kolejno występujących po sobie, logicznie następujących etapów. Po określeniu wynikającej z przeprowadzonej analizy stanu obecnego wizji, podmiot wdrażający plan strategiczny określa misję, która ma wypełnić by zapewnić osiągnięcie pożądanego obrazu danej jednostki/obszaru/miejscowości. Następnie formułuje się cele ogólne – strategiczne, które uszczegółowione są przez cele operacyjne. Zależności pomiędzy poszczególnymi etapami planowania strategicznego obrazuje poniższy schemat:

Rysunek 2. Schemat budowy planu strategicznego

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego obszaru oddziaływania LGD „Perły Ponidzia” oraz wykonanego zestawienia SWOT, dokonano określenia założeń planowanego procesu stymulowania społeczno-gospodarczego rozwoju obszaru, celów, jakie mają zostać osiągnięte poprzez wdrożenie Lokalnej Strategii Rozwoju, a także, co jest niezwykle istotne, sformułowano wizję, czyli pożądaną obraz obszaru, jego oczekiwany stan, który będzie efektem realizacji celów LSR.

4.1. Wizja rozwoju obszaru i misja LGD

W związku z tym, że nadrzędnym celem wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju jest podniesienie poziomu życia mieszkańców obszaru, a także wzmocnienie ich więzi z miejscem zamieszkania oraz zwiększenie jego atrakcyjności i konkurencyjności, wizja rozwoju została sformułowana następująco:

„Obszar działania LGD „Perły Poniidzia” obszarem zapewniającym wysoki standard życia jego mieszkańcom, rozpoznawalnym w regionie i kraju, podkreślającym swoją unikalność, zachowującym własną tożsamość”

Takie ujęcie pożądanego stanu przyszłego obszaru wskazuje także na położenie nacisku na turystykę oraz wykorzystanie istniejącego potencjału w celu rozwoju tej dziedziny gospodarki, co oczywiście będzie miało bezpośrednie przełożenie na wzrost jakości życia mieszkańców. Równie ważne jest stwierdzenie, że obszar LGD będzie podkreślał swój wyjątkowy charakter i zachowywał własną tożsamość. Podkreślenie tego faktu w wizji rozwoju oznacza, że w procesie tym równie istotne co podniesienie standardu życia będzie pielęgnowanie miejscowych tradycji, obyczajów, walorów i obiektów zabytkowych a także ich promowanie, zapoznavanie z nimi innych, co pozwoli na integrację mieszkańców, ich silniejsze utożsamianie się z miejscem zamieszkania oraz wykształcanie się korzystnych więzi społecznych.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju oraz wypełnienie założonych celów jest Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Perły Poniidzia”, która będzie prowadzić swoją działalność statutową wspólnie z partnerami i mieszkańcami. Sposób działania LGD, ogólne założenia jej funkcjonowania i priorytety przez nią przyjęte opisuje misja LGD, odnosząca się bezpośrednio do Stowarzyszenia. Misją LGD „Perły Poniidzia” jest:

„Pełne wykorzystanie istniejącego potencjału obszaru w oparciu o zasoby środowiskowe, kulturowe i kapitał ludzki. Dążenie do rozwiązywania istniejących problemów, stymulowanie pożądaných procesów społeczno-gospodarczych oraz aktywizacja i integracja mieszkańców”

Takie ujęcie misji gwarantuje podejmowanie działań zgodnych z założeniami LSR, skutkujących osiągnięciem pożądanęj wizji obszaru, a także pozwala na logiczne i przejrzyste ustalenie celów Lokalnej Strategii Rozwoju, zarówno strategicznych – bardziej ogólnych, tworzących założenia dla poszczególnych grup przedsięwzięć, jak również operacyjnych – szczegółowych, opisujących zestawy działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów.

W Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru oddziaływania LGD „Perły Poniidzia” przyjęto cztery cele strategiczne, wzajemnie ze sobą powiązane, opisujące wybrane dziedziny lub grupy zagadnień. Dla każdego z celów strategicznych przyjęto również zestaw celów operacyjnych,

które wyznaczają kierunki działań oraz dotyczą konkretnych przedsięwzięć. Ich struktura przedstawia się następująco:

4.2. Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny (ogólny) I: Zwiększenie atrakcyjności, konkurencyjności i rozpoznawalności obszaru działania LGD

Cel strategiczny I zakłada takie wykorzystanie istniejących zasobów i walorów obszaru LGD, by stał się on miejscem atrakcyjnym, konkurencyjnym w regionie i kraju oraz rozpoznawalnym i, co za tym idzie, chętnie odwiedzany. Pierwszy cel strategiczny pozwoli więc na utworzenie warunków do rozwoju turystyki. Dodatkowo, działania jemu przyporządkowane zmierzać będą do poprawy jakości i funkcjonalności przestrzeni oraz wywołania u mieszkańców poczucia, że mieszkają w miejscu atrakcyjnym, o dużym potencjale, posiadającym wiele atutów.

Cele operacyjne (szczegółowe):

1. Poprawa atrakcyjności infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej.
2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i estetyki obszaru LGD.

Wyznaczone cele odnoszą się do bogactwa środowiska naturalnego oraz kulturowego obszaru LGD, które odpowiednio wykorzystane może stać się szansą na rozwój społeczno-gospodarczy. Aby taki rozwój osiągnąć konieczne jest podjęcie działań, których celem będzie polepszenie stanu infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej. Stworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej odpowiadającej potrzebom turystów, a także bogata oferta obiektów kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności oraz konkurencyjności obszaru LGD. Estetyczne zagospodarowanie przestrzeni publicznej sprawi, że terytorium gmin składających się na LGD „Perły Pomorza” stanie się wymarzonym miejscem na wypoczynek.

Cel strategiczny (ogólny) II: Aktywizacja mieszkańców, włączenie ich w czynny udział w życiu lokalnych społeczności oraz stymulowanie pożądaných procesów społecznych

Cel strategiczny II odwołuje się do kapitału społecznego obszaru i zakłada stworzenie warunków do aktywizacji życia społecznego, integracji mieszkańców, tworzenia zrębów społeczeństwa obywatelskiego. Umożliwia podjęcie działań ukierunkowanych na rozwój jednostek, zróżnicowanie form spędzania wolnego czasu, wzbogacenie oferty kulturalnej.

Cel operacyjny (szczegółowy):

1. Wzrost jakości funkcjonowania organizacji społecznych.
2. Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej.

Powyższe cele zakładają wsparcie funkcjonujących na terenie LGD organizacji społecznych, zarówno poprzez poprawę stanu infrastruktury technicznej jaką dysponują, jak i przez wsparcie inicjatyw przez nie podejmowanych. Osiągnięcie tego celu zakłada także działania promujące wśród mieszkańców obszaru LGD lokalnych tradycji i obyczajów, co wpłynie również pozytywnie na poczucie wspólnoty oraz przywiązania do miejsca zamieszkania.

Cel strategiczny III (ogólny): Promocja obszaru działania LGD, realizacja kompleksowych, skoordynowanych działań zachęcających do odwiedzenia obszaru

Cel strategiczny III pozwala na przeprowadzenie skoordynowanych, zorganizowanych działań, które będą szeroko promować obszar, przyczynią się do jego większej rozpoznawalności i, co za tym idzie, będą stanowić jeden z etapów rozwoju turystyki obszaru.

Cele operacyjne (szczegółowe):

1. Stworzenie nowych narzędzi promujących LGD.
2. Organizacja wydarzeń promujących obszar działania LGD.

Nawet najlepsze przygotowanie danego terytorium na przyjazd turystów nie przyniesie oczekiwanych efektów, jeśli nie podejmiemy się działań promocyjnych. Dotarcie z odpowiednio przygotowaną ofertą do szerokiego grona osób poszukujących ciekawego miejsca do spędzenia weekendu czy urlopu zapewni wzrost liczby osób odwiedzających obszar LGD. Konstruując cele szczegółowe założono, że Internet jest najbardziej efektywnym sposobem promocji. Wydarzenia promocyjne, które będą obecne w lokalnych mediach, staną się elementem przyciągającym odwiedzających zarówno w terenie LGD, jak i z innych nieodległych miejscowości. Warunkiem skuteczności działań promocyjnych będzie współpraca – w ramach LGD oraz LGD z innymi grupami.

Cel strategiczny (ogólny) IV: Promowanie przedsiębiorczości i ożywienie gospodarcze obszaru

Jak wynika z diagnozy stanu obecnego, lokalna gospodarka potrzebuje bodźców do rozwoju i możliwości dywersyfikacji działalności miejscowych przedsiębiorców. Oprócz wspierania turystyki, co przełoży się na ożywienie gospodarcze obszaru, przewidziano także możliwość wspierania innych branż, zachęcanie do zakładania własnej działalności gospodarczej oraz tworzenie przyjaznego dla przedsiębiorców klimatu.

Cele operacyjne (szczegółowe):

1. Wsparcie nowych i rozwijających się przedsięwzięć gospodarczych.
2. Promocja gospodarcza obszaru LGD.

Rynek pracy na obszarze LGD nie jest wystarczająco rozwinięty i nie zaspokaja potrzeb lokalnych społeczności. Duża część mieszkańców utrzymuje się z działalności rolniczej, która sprzyja zjawisku bezrobocia ukrytego. Cel 1 zakłada wsparcie działalności pozarolniczych, prowadzonych także przez rolników, uzyskujących dzięki temu dodatkowe źródło dochodu. Szansą na rozwój gospodarczy omawianego obszaru są małe oraz większe inicjatywy gospodarcze, dzięki którym powstają nowe miejsca pracy. Stąd konieczność promocji terenu LGD jako sprzyjającego inwestowaniu.

Rysunek 3. Struktura celów LGD.

5. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Ustalone przez LGD cele rozwoju będą realizowane poprzez wdrażanie w kolejnych latach przedsięwzięć grupujących poszczególne zadania, które mogą się przyczynić do osiągnięcia celów. Przedsięwzięcia zostały wyodrębnione na podstawie struktury celów LSR, są z nimi w pełni zgodne, korelują z przyjętym przez LGD budżetem, a ich efekty będą mierzalne, dzięki ustalonym dla każdej z grup wskaźnikom produktu, rezultatu i oddziaływania. Lista przedsięwzięć przedstawia się następująco:

- 1.1.1. Powstanie nowych obiektów lub poprawa atrakcyjności istniejących obiektów infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej
- 1.1.2. Powstanie ścieżek i tras turystycznych
- 1.2.1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej
- 1.2.2. Informacja i edukacja
- 2.1.1. Aktywność organizacji społecznych
- 2.2.1. Kulturowanie miejscowych obyczajów i tradycji
- 2.2.2. Rozwój i/lub wyposażenie infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej
- 3.1.1. Uruchomienie narzędzi promocji obszaru LGD
- 3.2.1. Zorganizowanie w każdej z gmin pikników rodzinnych promujących LGD
- 4.1.1. Powstanie nowych nierolniczych działalności gospodarczych lub gospodarstw agroturystycznych prowadzonych przez rolników
- 4.1.2. Powstanie nowych lub rozwój istniejących mikroprzedsiębiorstw
- 4.2.1. Zorganizowanie wydarzeń promujących gospodarczo LGD

Przedsięwzięcie 1.1.1. Powstanie nowych obiektów lub poprawa atrakcyjności istniejących obiektów infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej.

Gminy LGD posiadają duży potencjał turystyczny, uwarunkowany walorami środowiska naturalnego, obiektami wartościowymi pod względem historycznym i poznawczym oraz ich położeniem. Przy stworzeniu odpowiednich warunków, wykorzystanie istniejącego potencjału pozwoli na efektywne zagospodarowanie dostępnych zasobów i ożywienie gospodarcze obszaru.

Przykładowe rodzaje projektów:

- modernizacja stanu infrastruktury turystycznej – punktów widokowych, miejsc biwakowych,
- budowa małej infrastruktury turystycznej,
- poprawa stanu zabytkowej, kulturalnej i sakralnej zabudowy wraz z jej infrastrukturą i otoczeniem.

Przedsięwzięcie 1.1.2. Powstanie ścieżek i tras turystycznych.

Ścieżki i trasy turystyczne, zarówno piesze, jak i rowerowe są niezwykle popularne wśród turystów oczekujących od miejsca wypoczynku atrakcyjnych możliwości spędzenia czasu. Pozwalają na poznanie odwiedzanej okolicy, jej walorów przyrodniczych i historycznych.

Wprowadzenie elementów urozmaicających spacerów dodatkowo wpłynie na większe zainteresowanie turystów.

Przykładowe projekty:

- wyznaczenie i oznaczenie nowych ścieżek rowerowych oraz tras turystycznych,
- oznaczenie i uatrakcyjnienie ścieżek oraz tras turystycznych poprzez elementy edukacyjne i rekreacyjne – tablice informacyjne, gry i zabawy na szlaku.

Przedsięwzięcie 1.2.1. **Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.**

Wszystkie zjawiska sfery gospodarczej i społecznej zachodzą w przestrzeni i ma ona na nie duży wpływ. Jej efektywne wykorzystanie, zwiększenie funkcjonalności, poprawa ład przestrzennego nie tylko podnoszą jej estetykę, lecz także zwiększają dostęp do niej różnym grupom mieszkańców i podmiotów, ułatwiają prowadzenie działalności, poprawiają interakcje mieszkańców. Dodatkowo, jednym z ważniejszych elementów przestrzeni publicznej są elementy środowiska naturalnego, które w przypadku przedmiotowego obszaru należą do jego największych atutów. Konieczna jest więc ich ochrona przed degradacją i wykorzystanie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów:

- budowa małej architektury,
- zagospodarowanie i odnowa centrów miejscowości,
- zagospodarowanie istniejących rezerw terenowych,
- urządzenie zieleni,
- zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych,
- naprawa chodników i poboczy, budowa parkingów,
- usuwanie barier architektonicznych.

1.2.2. **Informacja i edukacja**

Powstanie spójnego systemu informacyjno-edukacyjnego, który korzystnie wpłynie na wizerunek i promocję obszaru LGD.

Przykładowe rodzaje projektów:

- obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów i usług – elementy spójnego systemu informacji wewnętrznej,
- zbieranie i publikowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat obszaru LGD,
- projekty dotyczące przekazywania informacji na temat obszaru LGD do osób poniżej 26 lat i/lub 50+,
- działalność podejmowana lub rozwijana przez osoby poniżej 26 lat i/lub 50+.

Przedsięwzięcie 2.1.1. **Aktywność organizacji społecznych.**

Wszelkie inicjatywy podejmowane przez mieszkańców danego terytorium na rzecz poprawy jakości ich życia składają się na budowę społeczeństwa obywatelskiego. Dlatego tak ważne jest udzielanie wsparcia osobom i grupom, które takie działania inicjują.

Przykładowe projekty:

- remonty i przystosowanie świetlic wiejskich na potrzeby miejscowych społeczności,
- wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych,

- wyposażenie organizacji w niezbędny do funkcjonowania sprzęt,
- organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych.

Przedsięwzięcie 2.2.1. Kultywowanie miejscowych obyczajów i tradycji.

Popularyzacja miejscowych tradycji i obyczajów jest szansą na integrację lokalnych społeczności, wpływa pozytywnie na poczucie tożsamości lokalnej i wspólnoty w ramach obszaru LGD oraz w ramach poszczególnych jednostek wchodzących w jej skład. Jest także sposobem na ciekawą edukację lokalnej młodzieży. Odpowiednia ich promocja może także przyczynić się do wzrostu zainteresowania turystów.

Przykładowe projekty:

- wspieranie działalności Kół Gospodyń Wiejskich poprzez zakup strojów, organizację imprez, itp.,
- zakup infrastruktury niezbędnej do organizacji plenerowych imprez kulturalnych,
- wspieranie działalności orkiestr dętych,
- promocja lokalnych twórców i wystawy ich twórczości,
- remont, rewitalizacja, modernizacja budynków o charakterze zabytkowym lub historycznym na cele kulturalne i społeczne,
- organizacja imprez o charakterze kulturalnym.

Przedsięwzięcie 2.2.2. Rozwój i/lub wyposażenie infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej.

Każda inicjatywa społeczna podejmowana przez mieszkańców obszaru LGD musi mieć warunki do urzeczywistnienia się. Budowa, przystosowanie i/lub wyposażenie budynków oraz innych obiektów pozwoli rozwijać zainteresowania i pasje przez młodzież i osoby dorosłe. Odpowiednie przystosowanie i wyposażenie istniejących już obiektów przyczyni się do wykorzystania posiadanego potencjału lokalnej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej. Stworzenie możliwości rozwoju i edukacji poprzez np. pozalekcyjne zajęcia dla dzieci lub spotkania kółek zainteresowań uatrakcyjnią ofertę spędzania czasu wolnego przez mieszkańców obszaru LGD.

Przykładowe projekty:

- budowa lub przystosowanie budynków do funkcji świetlic wiejskich, remonty istniejących,
- wyposażenie świetlic wiejskich, np. w komputery i Internet, które będą mogły służyć młodzieży do nauki, dorosłym do poszukiwania pracy lub doksztalcania się,
- budowa lub remont obiektów sportowych – boisk, hal sportowych, itp.,
- budowa placów zabaw,
- szkolenia dla osób dorosłych,
- cykle zajęć edukacyjnych dla dzieci w wieku szkolnym i młodzieży,
- rozwijanie zainteresowań, np. poprzez warsztaty tradycyjnego rzemiosła,
- imprezy sportowe.

Przedsięwzięcie 3.1.1. Uruchomienie narzędzi promocji obszaru LGD.

Odpowiednia promocja pozwoli na dotarcie do potencjalnych odwiedzających. Walory środowiskowe oraz dostępna infrastruktura turystyczna zostaną odpowiednio wyeksponowane, tak, aby zachęcić do przyjazdu.

Przykładowe typy projektów:

- opracowanie i przeprowadzenie kampanii promocyjnej,
- skuteczna i widoczna strona internetowa LGD.

Przedsięwzięcie 3.2.1. Zorganizowanie w każdej z gmin pikników rodzinnych promujących LGD.

Imprezy tego typu zachęcą do wypoczynku na obszarze LGD zintegrują mieszkańców, pozwolą zaprezentować się lokalnym zespołom ludowym, orkiestrom dętym i innym grupom kulturalnym. Oczekiwane projekty w ramach tego przedsięwzięcia to np. wydarzenia prezentujące dorobek kulturalny okolicznych zespołów, ciekawe zagospodarowanie czasu rodzinom przybyłym na piknik, przedstawienie lokalnego dziedzictwa kulturowego – tradycji, lokalnego rzemiosła, itp.

Przedsięwzięcie 4.1.1. Powstanie nowych nierolniczych działalności gospodarczych lub gospodarstw agroturystycznych prowadzonych przez rolników.

Nowe działalności gospodarcze prowadzone przez osoby utrzymujące się z produkcji rolnej stworzą dodatkowe źródła dochodu, co przeloży się na wzrost jakości życia mieszkańców. Konieczne jest wspieranie zarówno rozwoju przedsiębiorczości, jak i procesów modernizacji rolnictwa.

Przedsięwzięcie 4.1.2. Powstanie nowych lub rozwój istniejących mikroprzedsiębiorstw.

Tereny rolnicze nie zawsze determinują charakter działalności prowadzonej przez jej mieszkańców. Ważne jest także rozwijanie firm prowadzonych przez osoby nieprowadzące produkcji rolnej.

Przedsięwzięcie 4.2.1. Zorganizowanie wydarzeń promujących gospodarstwo LGD.

Stworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze LGD, promocja przedsiębiorczości pozwoli przyciągnąć inwestorów. Pożądanym efektem takich działań będzie powstanie nowych miejsc pracy.

Tabela 11. Matryca logiczna I celu strategicznego (ogólnego).

1 CEL OGÓLNY 2014	1. Zwiększenie atrakcyjności, konkurencyjności i rozpoznawalności obszaru działania LGD				
CELE SZCZEGÓŁOWE	1.1. Poprawa atrakcyjności infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej				
	1.2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i estetyki obszaru LGD				
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	2009	2014	Źródło danych/sposób pomiaru
Odsetek liczby mieszkańców województwa świętokrzyskiego i małopolskiego potrafiący wskazać charakterystyczny obiekt lub wydarzenie obszaru LGD		%	2	8	Badanie LGD w roku 2014
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych					
w1.1. Liczba osób korzystających z nowych obiektów infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej		osoba	0	10 000	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
w1.2. Liczba osób mieszkających wokół zagospodarowanych przestrzeni		osoba	0	4 000	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
Przedsięwzięcie	Wartość przedsięwzięcia	Wskaźniki produktu dla przedsięwzięć			
		nazwa		j.m. / wartość / źródło/pomiar	
1.1.1. Powstanie nowych obiektów lub poprawa atrakcyjności istniejących obiektów infrastruktury turystycznej	0 zł	Liczba nowych obiektów lub ulepszonych obiektów istniejących	szt.	4	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
	300 084,44				
1.1.2. Powstanie ścieżek i tras turystycznych	36 935,36	Liczba ścieżek i tras	szt.	2	
1.2.1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	1 111 836,48	Liczba miejscowości, w których zagospodarowano przestrzeń	szt.	22	
	211 989,08				
1.2.2. Informacja i edukacja	304 683,00	Liczba powstałych narzędzi informacji i/lub edukacji	szt.	16	
	160 103,40	Liczba powstałych narzędzi informacji i/lub edukacji	szt.	8	
	50 000,00	Liczba działalności gospodarczych podjętych przez osoby poniżej 26 lat i/lub 50 +	szt.	1	
	50 000,00	Liczba działalności podjętych przez osoby poniżej 26 lat i/lub 50 +	szt.	1	
SUMA	2 225 631,76				

Różnicowanie	Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi
--------------	-----------------------	---------------	------------

Tabela 12. Matryca logiczna II celu strategicznego (ogólnego).

2 CEL OGÓLNY 2014	2. Aktywizacja mieszkańców, włączenie ich w czynny udział w życiu lokalnych społeczności oraz stymulowanie pożądaných procesów społecznych					
CELE SZCZEGÓŁOWE	<i>2.1. Wzrost jakości funkcjonowania organizacji społecznych</i>					
	<i>2.2. Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej</i>					
<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>			<i>Jednostka miary</i>	2009	do 2014	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
Liczba organizacji pozarządowych na obszarze LGD - Dział 94 PKD działalność organizacji członkowskich			szt.	49	60	REGON Dział 94/stan na koniec 2014 roku
<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>						
w2.1. Liczba członków organizacji pozarządowych, które otrzymały wsparcie z LGD			osoba	0	200	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
w2.2. Liczba osób korzystających z ulepszonych i doposażonych obiektów infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej			osoba	0	90 000	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Wartość przedsięwzięcia</i>	<i>Wskaźniki produktu dla przedsięwzięć</i>				
		<i>nazwa</i>	<i>j.m. / wartość / źródło/pomiar</i>			
2.1.1. Aktywność organizacji społecznych	302 712,27	Liczba organizacji, które otrzymały wsparcie	szt.	12		Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
2.2.1. Kulturowanie miejscowych obyczajów i tradycji	244 848,52	Liczba inicjatyw kultywujących miejscowe obyczaje i tradycje	szt.	13		
2.2.2. Rozwój i/lub wyposażenie infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej	942 656,91	Liczba obiektów infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej, które zostały doposażone lub poprawiono ich stan techniczny	szt.	46		
	735 568,94					
SUMA	2 225 786,64					

Różnicowanie	Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi
--------------	-----------------------	---------------	------------

Tabela 13. Matryca logiczna III celu strategicznego (ogólnego).

3 CEL OGÓLNY 2014	3. Promocja obszaru działania LGD, realizacja kompleksowych, skoordynowanych działań zachęcających do odwiedzenia obszaru					
CELE SZCZEGÓŁOWE	3.1. Stworzenie nowych narzędzi promujących LGD					
	3.2. Organizacja wydarzeń promujących obszar działania LGD					
<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>			<i>Jednostka miary</i>	2009	do 2014	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
Liczba podmiotów w SEKCJA I PKD, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi			szt.	23	29	Dane GUS/stan na koniec 2014 roku
<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>						
w.3.1. Liczba osób, do których dotarły nowe narzędzia promujące LGD			szt.	0	50 000	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
w.3.2. Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach promujących obszar LGD			osoba	0	8 000	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Wartość przedsięwzięcia</i>	<i>Wskaźniki produktu dla przedsięwzięć</i>				
		<i>nazwa</i>		<i>j.m. / wartość / źródło/pomiar</i>		
3.1.1. Uruchomienie narzędzi promocji obszaru LGD	38 025,06	Liczba nowych narzędzi promujących obszar LGD		szt.	5	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
3.2.1. Zorganizowanie w każdej z gmin pikników rodzinnych promujących LGD	106 035,61	Liczba wydarzeń promocyjnych		szt.	9	
SUMA	144 060,67					

Różnicowanie	Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi
--------------	-----------------------	---------------	------------

Tabela 14. Matryca logiczna IV celu strategicznego (ogólnego).

4 CEL OGÓLNY 2014	4. Promowanie przedsiębiorczości i ożywienie gospodarcze obszaru					
CELE SZCZEGÓLWE	4.1. Wsparcie nowych i rozwijających się przedsięwzięć gospodarczych					
	4.2. Promocja gospodarcza obszaru LGD					
<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>			<i>Jednostka miary</i>	2009	do 2014	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON			szt.	1 340	1 440	Dane GUS/stan na koniec 2014 roku
<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>						
w4.1. Liczba stworzonych w wyniku uzyskania dofinansowania nowych miejsc pracy			szt.	0	9	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
w4.2. Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach promujących gospodarczo region LGD			osoba	0	5 000	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie
<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Wartość przedsięwzięcia</i>	<i>Wskaźniki produktu dla przedsięwzięć</i>				
		<i>nazwa</i>	<i>j.m. / wartość / źródło/pomiar</i>			
4.1.1. Powstanie nowych nierolniczych działalności gospodarczych lub gospodarstw agroturystycznych prowadzonych przez rolników	348 000,00	Liczba wspartych działalności	szt.	6	Beneficjenci - Badanie LGD/sprawozdania/corocznie	
4.1.2. Powstanie nowych lub rozwój istniejących mikroprzedsiębiorstw	546 725,00					
4.2.1. Zorganizowanie wydarzeń promujących gospodarczo LGD	54 566,02	Liczba wydarzeń promujących	szt.	4		
SUMA	949 291,02					

Różnicowanie	Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi
--------------	-----------------------	---------------	------------

6. WYKAZANIE SPÓJNOŚCI SPECYFIKI OBSZARU Z CELAMI LSR

Obszar LGD obejmuje obszar 8 gmin wchodzących w skład LGD. Jest to spójny, zwarty przestrzennie obszar, a gminy wchodzące w jego skład cechują się podobnym stopniem rozwoju społeczno-gospodarczym. Przy ustalaniu celów LSR i działań prorozwojowych, jakie mają zostać przedsięwzięte w wyniku jej realizacji, brano pod uwagę specyficzne cechy obszaru, które determinują kierunki jego rozwoju, stanowiąc zarówno atuty, jak też słabe strony utrudniające proces.

Obszar LGD jest obszarem specyficznie położonym – połączonym rzeką Wisłą. Posiada on duże walory środowiska naturalnego, które jest mało zanieczyszczone, w wielu miejscach nieprzekształcone znacznie przez działalność ludzką oraz dobre warunki klimatyczne i glebowe. Obszar LGD posiada więc cechy podnoszące jego atrakcyjność, stanowiące czynnik prorozwojowy.

Lokalne uwarunkowania i korzystne warunki przyrodnicze sprawiły, że obszar działania LGD „Perły Pomorza” jest obszarem typowo rolniczym, z wyraźną dominacją tej gałęzi gospodarki nad innymi. Zdecydowana dominacja tej gałęzi gospodarki nad innymi nie jest korzystna – rolnictwo obszaru posiada wiele cech negatywnych, zmniejszających jego efektywność i dochodowość, dodatkowo zbyt duże uzależnienie gospodarki od jednej branży hamuje rozwój innych i prowadzi do powstania deficytu miejsc pracy na lokalnym rynku. Konieczne jest więc podejmowanie działań prowadzących do ożywienia gospodarczego obszaru, w szczególności do rozwoju sektora mikro- i małej przedsiębiorczości, a także wspieranie procesów modernizacji rolnictwa. Jednym z celów strategicznych LSR jest więc promowanie przedsiębiorczości i ożywienie gospodarcze obszaru, któremu podporządkowane są cele zmierzające do poprawy stanu gospodarki i wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców.

Duży nacisk położono na rozwój turystyki oraz promocję i wzrost rozpoznawalności obszaru. Obszar LGD jest nie tylko korzystnie położony oraz posiada wysokie walory środowiska naturalnego. Jego atutami są także zasoby dziedzictwa kulturowego oraz ślady dawnego osadnictwa, które umożliwiają utworzenie unikalnego produktu turystycznego. Do tych cech specyficznych odwołuje się cel strategiczny I. Zwiększenie atrakcyjności, konkurencyjności i rozpoznawalności obszaru działania LGD, któremu między innymi podporządkowano takie cele operacyjne jak:

- poprawa atrakcyjności infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej
- poprawa jakości przestrzeni publicznej i estetyki obszaru LGD

Komplementarny w stosunku do tego celu jest cel strategiczny III: Promocja obszaru działania LGD, realizacja kompleksowych, skoordynowanych działań zachęcających do odwiedzenia obszaru, który zakłada podjęcie szerokich działań promocyjnych i informacyjnych ukierunkowanych na zachęcenie turystów do odwiedzenia obszaru.

W związku z niekorzystnymi wnioskami płynącymi z diagnozy sfery społecznej, wyodrębniono cel strategiczny II: Aktywizację mieszkańców, włączenie ich w czynny udział w życiu lokalnych społeczności oraz stymulowanie pożądaných procesów społecznych, który zakłada:

- wzrost jakości funkcjonowania organizacji społecznych
- poprawę stanu infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej

Cel strategiczny drugi stanowi więc zbiór przedsięwzięć, które mają na celu rozwój kapitału ludzkiego i zapobieganie lub łagodzenie negatywnych procesów sfery społecznej.

Wyznaczone w LSR cele są więc spójne ze specyfiką obszaru, ze zidentyfikowanymi problemami, z którymi się boryka, z jego mocnymi i słabymi stronami, co oznacza, że realizowane w ramach wdrażania LSR przedsięwzięcia będą efektywne i pozwolą na osiągnięcie zamierzonych efektów.

Cel IV to podjęcie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej obszaru LGD – nowe przedsiębiorstwa i nowe miejsca pracy.

7. ZINTEGROWANY CHARAKTER PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Lokalna Strategia Rozwoju obszaru oddziaływania LGD „Perły Pomorza”, będąca opisem przyjętej przez podmiot wdrażający polityki prorozwojowej obszaru, posiada w pełni zintegrowany i innowacyjny charakter. Przyjęte założenia, cele i kierunki działań nie tylko są względem siebie komplementarne, ale mają doprowadzić do wykreowania nowej jakości w dziedzinach, których dotyczą.

Podejście zintegrowane Lokalnej Strategii Rozwoju objawia się w trzech płaszczyznach:

- celów, planowanych przedsięwzięć i operacji,
- wzajemnych zależnościach i relacjach pomiędzy podmiotami uczestniczącymi we wdrażaniu LSR,
- wykorzystania walorów, atutów i kapitału społecznego obszaru w procesie rozwoju.

Cztery cele strategiczne LSR wynikają z diagnozy stanu obecnego i przyjętych wizji oraz misji obszaru – bazują więc na zidentyfikowanych brakach oraz potencjale rozwojowym obszaru. Zostały sformułowane w taki sposób, żeby się wzajemnie uzupełniały. Cel strategiczny I. Zwiększenie atrakcyjności, konkurencyjności i rozpoznawalności obszaru działania LGD będzie możliwy do osiągnięcia nie tylko dzięki działaniom, które zostały wyznaczone przez cele operacyjne bezpośrednio mu przyporządkowane, lecz także dzięki przedsięwzięciom, które będą realizowane w celu wypełnienia założeń celów II i IV. Rozwój przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej, stymulowanie pożądaných procesów społecznych, poprawa stanu infrastruktury społecznej – te przypisane celom II i IV kierunki działań także wpłyną na poprawę atrakcyjności obszaru i jego konkurencyjność w regionie. Jego rozpoznawalność będzie natomiast poprawiana dzięki działaniom promocyjnym, które zawierają się w celu strategicznym III. Promocja obszaru działania LGD, realizacja kompleksowych, skoordynowanych działań zachęcających do odwiedzenia obszaru. W podobny sposób przenikają i dopełniają się założenia pozostałych trzech celów strategicznych.

Cele operacyjne są komplementarne zarówno w obrębie jednego celu strategicznego, ponieważ wspólnie składają się na jego osiągnięcie, jak również uzupełniają i wzmacniają rezultaty wielu celów operacyjnych przyporządkowanych innym celom strategicznym. Grupy przedsięwzięć są w większości ujęte przekrojowo, czego przykładem jest rozwój turystyki obszaru, spełniający założenia kilku celów operacyjnych, który obejmuje operacje nie tylko z zakresu odnowy miejsc zabytkowych i zapewnienia bazy materialnej turystyki, lecz także ma duże znaczenie w rozwoju przedsiębiorczości i, szerzej, gospodarki całego obszaru.

Zależności te nie są wynikiem przypadku – cele, przedsięwzięcia i operacje zostały tak opracowane, by były względem siebie komplementarne i by realizowane równolegle na obszarze LGD umożliwiały wystąpienie efektu synergii, czyli, że ich wspólne rezultaty nie będą tylko prostą sumą rezultatów poszczególnych przedsięwzięć, ale pojawi się także wartość dodatkowa, efekty, które nie byłyby możliwe do osiągnięcia, gdyby działania były podejmowane rozłącznie.

Integralność obejmuje także podmioty, które będą zaangażowane we wdrażanie LSR. Możliwość włączenia się w realizację działań w ramach LSR mają zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak też inne instytucje, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy.

LGD zwraca szczególną uwagę na szeroki dobór partnerów i aktywizację możliwie największej liczby podmiotów. Świadczy o tym skład Rady LGD, do której wybrano przedstawicieli każdej z reprezentujących sferę gospodarczą, społeczną i władze samorządowe oraz przedstawiciela powiatu kazimierskiego. Umożliwia to skuteczniejsze działania prorozwojowe w różnych płaszczyznach, zapewnia zaangażowanie podmiotów gwarantujących prawidłową realizację przedsięwzięć i osiągnięcie pożądaných efektów.

Zarówno struktura celów LSR, jak również planowane przedsięwzięcia i operacje bazują na wykorzystaniu istniejącego potencjału obszaru, co zostało wyraźnie określone w misji LGD. Planuje się promowanie walorów obszaru, jego unikalnych zasobów, lokalnej kultury, obyczajów. Duży nacisk położono na rozwój funkcji turystycznej, co niejako wymusza oparcie różnorodnych przedsięwzięć na podkreślaniu atrakcyjności lokalnych obiektów zabytkowych, środowiska naturalnego, kultury. Szczególnym przykładem są tu występujące w każdej z gmin wchodzących w skład LGD ślady dawnego osadnictwa, które stanowią dobrą podstawę do wykreowania unikalnego produktu turystycznego, charakterystycznego dla całego obszaru działania LGD, który może stać się istotnym elementem rozwoju branży turystycznej.

8. INNOWACYJNY CHARAKTER PRZEDSIĘWZIĘC ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Działania, jakie będą podejmowane w ramach LSR cechuje duża innowacyjność w stosunku do operacji, jakie były już przeprowadzane w każdej z gmin wchodzących w skład obszaru LGD. Szczególnym przykładem jest tu położenie dużego nacisku na operacje związane z turystyką. Po raz pierwszy istnieje możliwość przeprowadzenia skoordynowanych, skonsultowanych z różnymi partnerami działań prowadzących do rozwoju turystyki na taką skalę, obejmujących cały obszar działania LGD. Kolejną nowością są zaplanowane operacje promocyjne, które mają znacznie zwiększyć rozpoznawalność obszaru LGD, poprawić jego konkurencyjność w regionie oraz przyciągnąć odwiedzających. Całość ma za zdanie nadanie obszarowi działania LGD nowej funkcji oraz efektywne wykorzystanie jego zasobów. Zwraca uwagę projekt utworzenia produktu turystycznego, oferowanego w każdej z gmin LGD, który ma szansę stać się unikalny zarówno w regionie, jak i na skalę krajową. Innowacyjnym podejściem są także komplementarne działania społeczne zaplanowane do wykonania na dużą skalę, których pożądanym efektem ma być aktywizacja życia społecznego, włączanie mieszkańców w procesy rozwojowe oraz wspomaganie rozwoju kapitału społecznego. Dostrzeżono, że wpływ na rozwój obszaru i poprawę jakości życia jego mieszkańców mają nie tylko inwestycje w infrastrukturę, lecz także projekty „miękkie”, których efekty nie zawsze da się zmierzyć i przedstawić w postaci liczbowej, natomiast odgrywają one niebagatelną rolę w życiu lokalnej społeczności. Równie ważne jest stymulowanie pożądaných procesów gospodarczych, rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy – zmniejsza ryzyko masowej emigracji zarobkowej, przeprowadzania się mieszkańców do większych miast, niskiej konkurencyjności obszaru. Innowacyjność kierunków polityki prorozwojowej polega więc na zwiększeniu funkcjonalności obszaru, prowadzeniu kompleksowych działań w kilku płaszczyznach i najbardziej efektywnym wykorzystaniu potencjału i kapitału społecznego obszaru. Wykorzystanie lokalnych zasobów jest niezwykle ważną cechą w podejściu innowacyjnym – pomimo tego, że działania cechuje innowacyjność, bazują one na lokalnych, istniejących uwarunkowaniach, dzięki czemu nie tylko zostaną one wykorzystane w procesie rozwoju, lecz także zmniejsza to ryzyko niepowodzenia wdrożenia innowacyjnych działań (jeśli byłyby one niepowiązane z miejscowymi zasobami, istniałoby duże niebezpieczeństwo, że nie uda ich się zrealizować w lokalnych warunkach).

Innowacyjność cechuje też proces opracowywania i wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, na której kształt wpływ mieli przedstawiciele różnych środowisk. Opracowanie dokumentu poprzedziły konsultacje z przedstawicielami poszczególnych gmin. Mieli oni możliwość przedstawienia swoich pomysłów, które mogłyby być realizowane w ramach LGD oraz pożądaných kierunków polityki prorozwojowej. Następnie, zebrane informacje były grupowane i uszczegółowiane przez członków i władze LGD, dostosowane do możliwości budżetowych i sformułowane w celu uzyskania jak największej komplementarności. Mieszkańcy byli również informowani bezpośrednio przez członków LGD o pracach nad LSR. Podobnie wdrażanie strategii będzie się cechowało szerokim przepływem informacji, konsultacjami, dialogiem z lokalną społecznością. Innowacyjność tego podejścia polega na niestosowanych dotąd na taką skalę konsultacjach i dialogu ze społecznościami poszczególnych gmin, działaniach

informacyjnych i włączanie różnych partnerów do udziału w procesie rozwojowym, co ma zwiększyć zainteresowanie wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju, zachęcić do dzielenia się pomysłami na realizację założonych celów, umożliwić szerokie i efektywne wykorzystanie funduszy, uświadomić mieszkańców, że standard ich życia zależy także od nich i ich aktywności społecznej.

Podsumowując, wdrożenie LSR i osiągnięcie jej celów nie tylko przyniesie wymierne korzyści i pożądane rezultaty, ale także wprowadzi nową jakość w każdej z dziedzin życia lokalnej społeczności. Lokalna Strategia Rozwoju jest strategicznym planem komplementarnych, uzupełniających swoje efekty przedsięwzięć, które będą stymulować rozwój regionu oraz pożądane procesy w sferze gospodarczej i społecznej.

W ramach rozszerzonego zakresu LSR planuje się realizację innowacyjnego przedsięwzięcia, jakim jest Informacja i edukacja. W ramach tego przedsięwzięcia planuje się powstanie spójnego dla całego obszaru LGD systemu informacji wewnętrznej. Innowacja w tym przypadku polega na współpracy podmiotów wchodzących w skład LGD na rzecz opracowania spójnego oraz jednolitego wizerunku obszaru LGD m.in. poprzez budowę jednakowych elementów informacji wewnętrznej typu „witacze”, tablice informacyjno-edukacyjne przy najważniejszych obiektach, miejscowościach na terenie LGD (działanie odnowa i rozwój wsi), a także opracowanie i wydanie np. monografii – publikacji dla każdej z gmin (małe projekty). Dodatkowo zaplanowano przeznaczenie środków na podjęcie lub rozwój działalności w zakresie informacji wewnętrznej i/lub edukacji o obszarze LGD. Podejmowane działania w ramach przedsięwzięcia 1.2.2. będą ukierunkowane na wsparcie osób poniżej 26 roku życia i/lub 50+. Podjęte działania wpłyną pozytywnie na estetykę i zagospodarowanie przestrzeni publicznej. Będą budować spójny wizerunek całego obszaru. Dodatkowo do systemu będzie włączony element edukacji – narzędzia informacyjne będą zawierały ciekawostki dotyczące danego obszaru, miejsca, itp. Na terenie LGD obejmującej gminy z obszaru województwa świętokrzyskiego i małopolskiego brak jest takiego spójnego systemu oznakowania. Również poza województwem świętokrzyskim brak jest przykładów wspólnych oznaczeń obszaru LGD, zwłaszcza międzywojewódzkich.

9. PROCEDURY DOTYCZĄCE OCENY I WYBORU OPERACJI PRZEZ LGD

Załącznik nr 3 – **Procedura wyboru operacji przez LGD**

Załącznik nr 4 – **Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru**

Załącznik nr 5 – **Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji**

Załącznik nr 10 – **Regulamin pracy Rady**

10. OKREŚLENIE BUDŻETU LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Budżet Lokalnej Grupy Działania konstruowany jest w oparciu o zasadę wyodrębnienia trzech kategorii kosztów projektów: całkowitych, kwalifikowanych oraz do refundacji, ustalany z podziałem na lata realizacji projektów i działania, w których ramach projektu będą realizowane. Koszty całkowite projektu to całość wydatków, jakie muszą być poniesione w celu realizacji projektu/działania/przedsięwzięcia. Na koszty całkowite składają się zarówno koszty kwalifikowalne, jak i niekwalifikowalne. Koszty niekwalifikowalne nie podlegają refundacji i muszą być sfinansowane z wkładu własnego beneficjenta. Koszty kwalifikowalne to wartość kosztów projektu, jakie zostały wymienione w wykazach kosztów kwalifikowanych umieszczonych w odpowiednich rozporządzeniach wykonawczych. Koszty kwalifikowalne mogą być zrefundowane w całości lub do wysokości określonych dla poszczególnych działań limitów. Pozostała część kosztów kwalifikowanych musi być sfinansowana, podobnie jak koszty niekwalifikowalne, z wkładu własnego beneficjenta. Koszty do refundacji jest to część kosztów kwalifikowanych, która może być pokryta zarówno ze środków pochodzących z EFRROW, jak też z krajowych środków publicznych, przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z EFRROW (z uwzględnieniem poziomu refundacji i ustalonych limitów dofinansowania).

Tabela 16. Budżet LGD

Lata	Kategoria wydatku	4.1. LSR					4.2 Wdrażanie projektów współpracy			4.3. Funkcjonowanie LGD			Razem
		Różnicowanie w kierunku działalności nie rolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa wsi	Małe projekty	Razem	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem	
2008-2009	Koszty do refundacji				121 088,86	121 088,86			-	70 000,00	25 800,00	95 800,00	216 888,86
	Koszty kwalifikowalne				172 984,09	172 984,09			-	70 000,00	25 800,00	95 800,00	268 784,09
	Koszty całkowite				172 984,09	172 984,09			-	70 000,00	25 800,00	95 800,00	268 784,09
2010	Koszty do refundacji			204 841,00	180 543,60	385 384,60			-	66 000,00	25 800,00	91 800,00	477 184,60
	Koszty kwalifikowalne			256 051,25	257 919,43	513 970,68			-	66 000,00	25 800,00	91 800,00	605 770,68
	Koszty całkowite			256 051,25	257 919,43	513 970,68			-	66 000,00	25 800,00	91 800,00	605 770,68
2011	Koszty do refundacji	300 000,00	366 725,00		326 534,37	993 259,37	4 893,00		4 893,00	150 000,00	84 000,00	234 000,00	1 232 152,37
	Koszty kwalifikowalne	600 000,00	733 450,00		466 477,67	1 799 927,67	4 893,00		4 893,00	150 000,00	84 000,00	234 000,00	2 038 820,67
	Koszty całkowite	600 000,00	733 450,00		466 477,67	1 799 927,67	4 893,00		4 893,00	150 000,00	84 000,00	234 000,00	2 038 820,67
2012	Koszty do refundacji			1 184 787,39	781 397,58	1 966 184,97		81 000,00	81 000,00	150 000,00	50 800,00	200 800,00	2 247 984,97
	Koszty kwalifikowalne			1 480 984,24	976 746,97	2 457 731,21		81 000,00	81 000,00	150 000,00	50 800,00	200 800,00	2 739 531,21
	Koszty całkowite			1 480 984,24	976 746,97	2 457 731,21		81 000,00	81 000,00	150 000,00	50 800,00	200 800,00	2 739 531,21
2013	Koszty do refundacji	48 000,00	80 000,00	653 063,00	475 495,86	1 256 558,86		25 110,00	25 110,00	225 000,00	50 800,00	275 800,00	1 557 468,86
	Koszty kwalifikowalne	96 000,00	160 000,00	816 328,75	594 369,83	1 666 698,58		25 110,00	25 110,00	225 000,00	50 800,00	275 800,00	1 967 608,58
	Koszty całkowite	96 000,00	160 000,00	816 328,75	594 369,83	1 666 698,58		25 110,00	25 110,00	225 000,00	50 800,00	275 800,00	1 967 608,58
2014	Koszty do refundacji	50 000,00	150 000,00	316 485,00	305 808,43	822 293,43			-	200 265,40	26 329,00	226 594,40	1 048 887,83
	Koszty kwalifikowalne	100 000,00	300 000,00	395 606,25	382 260,54	1 177 866,79			-	200 265,40	26 329,00	226 594,40	1 404 461,19
	Koszty całkowite	100 000,00	300 000,00	395 606,25	382 260,54	1 177 866,79			-	200 265,40	26 329,00	226 594,40	1 404 461,19
2015	Koszty do refundacji					-			-	60 485,00	13 000,00	73 485,00	73 485,00
	Koszty kwalifikowalne					-			-	60 485,00	13 000,00	73 485,00	73 485,00
	Koszty całkowite					-			-	60 485,00	13 000,00	73 485,00	73 485,00
Razem	Koszty do refundacji	398 000,00	596 725,00	2 359 176,39	2 190 868,70	5 544 770,09	4 893,00	106 110,00	111 003,00	921 750,40	276 529,00	1 198 279,40	6 854 052,49

	Koszty kwalifikowalne	796 000,00	1 193 450,00	2 948 970,49	2 850 758,53	7 789 179,02	4 893,00	106 110,00	111 003,00	921 750,40	276 529,00	1 198 279,40	9 098 461,42
	Koszty całkowite	796 000,00	1 193 450,00	2 948 970,49	2 850 758,53	7 789 179,02	4 893,00	106 110,00	111 003,00	921 750,40	276 529,00	1 198 279,40	9 098 461,42

11. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Lokalna Strategia Rozwoju jako dokument została opracowana przez podmiot zewnętrzny, pod nadzorem członków Zarządu Lokalnej Grupy Działania „Perły Pomorza”, po konsultacjach przeprowadzonych z reprezentantami poszczególnych gmin oraz prezentacji postępu prac na walnym zebraniu LGD.

Formalny proces opracowywania LSR rozpoczął się po wybraniu zewnętrznego wykonawcy. Postanowiono opracowanie struktury celów rozpocząć oddolnie, przez przeprowadzenie wywiadu w poszczególnych gminach obszaru. Postanowiono wysłuchać przedstawicieli każdej z gmin osobno i dać im szansę na przedstawienie indywidualnych pomysłów. Warto dodać, że reprezentanci władz gminnych zbierali informacje na temat pożądanych zmian zarówno od członków LGD, jak też od przedstawicieli lokalnych społeczności (sołtysów, przedstawicieli organizacji pozarządowych). W procesie określania wizji, misji i struktury celów LSR uwzględniono również lokalne strategie rozwoju i niezaspokojone dotychczas potrzeby mieszkańców, które wpisują się w działania osi Leader. Następnie każda gmina przedstawiła osobom reprezentującym podmiot opracowujący LSR informacje na temat tego, co jest dla niej priorytetem rozwoju i jakie działania byłyby preferowane w ramach podejścia Leader. Z postulatów gmin obszaru LGD wybrano części wspólne, zgodne co do celu lub zakresu proponowanych działań, które wraz z wnioskami z analizy stanu obecnego i SWOT stanowiły podstawę do określenia komplementarnej, preferowanej przez wszystkich wizji obszaru, następnie misji LGD oraz poszczególnych obszarów priorytetowych i celów. Wszystkie gminy zaproponowały działania z zakresu turystyki, rozwoju kultury, sportu i rekreacji, infrastruktury społecznej, edukacji, więc uznano to za obszary priorytetowe, co nie tylko miało wpływ na obecną strukturę celów LGD, lecz także pozwalało na dokonanie podziału środków zgodnie z preferencjami gmin i LGD jako całości.

Rozpoczęcie tworzenia LSR od rozmów z przedstawicielami każdej z gmin LGD miało na celu nie tylko ustalenie, działania w jakich dziedzinach są pożądane przez poszczególne gminy będące członkami LGD, lecz także danie im szansy na indywidualne określenie koniecznych do przeprowadzenia przedsięwzięć i obranych priorytetów, bez poczucia presji ze strony innych członków, jakie mogłoby mieć miejsce przy spotkaniach na tym etapie z wszystkimi gminami wchodzącymi w skład Stowarzyszenia.

Po analizie przeprowadzonego wywiadu, wnioski przedstawiono na zebraniu zarządu, który dokonał pewnej hierarchizacji zaproponowanych przez gminy działań, dopasowania ich do celów powołania LGD oraz wskazania najbardziej trafnych z punktu widzenia Stowarzyszenia koncepcji. Następnie, biorąc pod uwagę wnioski płynące z diagnozy stanu obecnego i analizy SWOT, sformułowano wizję, misję oraz określono strukturę celów LSR. Została ona przedstawiona do konsultacji członkom LGD na walnym zebraniu, gdzie ustalono także kierunki prowadzonej polityki, sposób wydatkowania środków, formę kryteriów oceny, itp. Po drobnych korektach struktura celów została zaakceptowana i stanowi podstawę całej LSR, punkt odniesienia dla projektów realizowanych w ramach osi Leader i grup przedsięwzięć, jakie mają być realizowane w ramach LSR, a także skondensowany opis pożądanych kierunków rozwoju obszaru.

Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia” podczas prac nad projektem aneksu do Lokalnej Strategii Rozwoju, pragnąc zapoznać się z aktualnymi potrzebami oraz problemami obszaru LGD przeprowadziła m.in. ewaluację własną oraz konsultacje społeczne. Ewaluacja własna została przeprowadzona w czerwcu, a jej zakres obejmował analizę dotychczasowych efektów wdrażania LSR a także działalności LGD. Natomiast w lipcu odbyły się konsultacje społeczne ze społecznością lokalną zamieszkującą teren LGD, członkami LGD, Radą LGD a także z władzami gmin wchodzących w skład LGD tj. Wójtami oraz Burmistrzem. Podczas konsultacji zaprezentowano wnioski z przeprowadzonej ewaluacji własnej, przedstawiono założenia konkursu oraz w formie dyskusji omawiano możliwe do podjęcia działania. Końcowym etapem każdego ze spotkań było przeprowadzenie badania ankietowego, które stanowiło cenne źródło informacji o aktualnych problemach i potrzebach terenu objętego LSR. Wyniki z przeprowadzonych prac przygotowawczych do udziału w konkursie, tj. ewaluacji własnej oraz konsultacji społecznych zaprezentowano na zebraniu Zarządu LGD, który po analizie zdobytych informacji zdecydował o ostatecznym zakresie dodatkowych działań. Ostatnim etapem było opracowanie niniejszego projektu aneksu do Lokalnej Strategii Rozwoju

Wynikiem przeprowadzonych prac tj. ewaluacji własnej oraz konsultacji społecznych było zaproponowanie nowego przedsięwzięcia **1.2.2. Informacja i edukacja**, a także przeznaczenie części środków na dotychczas realizowane przedsięwzięcie **1.2.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej**. W przedsięwzięciu **1.2.2. Informacja i Edukacja** uznano również za priorytetowe wsparcie osób poniżej 26 roku życia oraz 50+ w ramach działań Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Opracowany Aneks został przyjęty przez Walne Zebranie Członków w dniu 30 lipca 2012 roku.

12. OPIS PROCESU WDRAŻANIA I AKTUALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

12.1. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia” jest podmiotem odpowiedzialnym za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju, wypełnia zawartą w niej misję, dąży do osiągnięcia założonej wizji obszaru i celów prowadzonej polityki. Lokalna Strategia Rozwoju będzie wdrażana przy udziale partnerów LGD oraz mieszkańców przedmiotowego obszaru. Szczególnie istotna jest aktywizacja mieszkańców i włączenie ich do czynnego udziału w procesie rozwoju, co nie tylko jest zgodne z celem osi 4 Leader, lecz także wynika z analizy społecznej obszaru – jego mieszkańcy nie wykazują dużej aktywności społecznej, o czym świadczy analiza frekwencji wyborczej, przeprowadzona w części diagnostycznej dokumentu.

Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia”, zgodnie z zapisami Statutu Stowarzyszenia będzie zarządzać i koordynować proces realizacji LSR od strony formalno-organizacyjnej, poprzez świadczenie usług na rzecz podmiotów zainteresowanych pozyskiwaniem dotacji z programów pomocowych. Na bezpośrednie, powiązane z realizacją różnorodnych projektów i pozyskiwaniem środków zewnętrznych, wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju składają się następujące grupy przedsięwzięć:

- propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania LGD, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania LSR, w tym z programów pomocowych,
- udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych,
- upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich położonych w obszarze działania LGD.

Działania te będą polegały na zachęcaniu mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje działające na obszarze LGD, jednostki samorządu terytorialnego do składania wniosków o dofinansowanie projektów, przeprowadzeniu procedury naboru i oceny wniosków zgodnie z przyjętymi zasadami oraz pozyskanie dotacji. Projekty przyjęte do realizacji będą zgodne z celami LSR i przyczynią się do uzyskania pożądaných efektów jej wdrażania.

Poza działaniami bezpośrednio związanymi z wyborem projektów i ich realizacją, na obszarze oddziaływania LGD oraz funkcjonowaniem Stowarzyszenia, Lokalna Grupa Działania „Perły Poniżia” będzie czynnie działać na rzecz lokalnej społeczności, przyczyniając się do stymulowania wystąpienia pozytywnych zjawisk w sferach gospodarczej i społecznej. Działania te zostały wyszczególnione w Statucie LGD i stanowią element realizacji celów LSR na przedmiotowym obszarze, zaliczamy do nich:

- podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w realizacji LSR,
- promocję obszarów wiejskich położonych w obszarze działania LGD,
- podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ochronę i promocję zdrowia,
- promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- ekologię i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami,
- promocję i organizacji wolontariatu,
- upowszechnianie i rozwijania kultury regionalnej.

Lokalna Grupa Działania „Perły Poniżia” jest więc podmiotem, który oprócz zarządzania i koordynowania naboru projektów w ramach osi 4 Leader, podejmie szereg inicjatyw mających na celu włączenie mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji działających na obszarze LGD w proces rozwoju obszaru, którego planem strategicznym jest LSR.

Zarówno zarządzenie procesem wdrażania LSR i prawidłowe przeprowadzenie procedury naboru i realizacji poszczególnych projektów, jak też działania aktywizujące, zachęcające i włączające partnerów oraz mieszkańców obszaru w udział w procesie jego rozwoju, wymagać będą szerokiej informacji o działaniach LGD i promocji tych działań. Rzetelne, bieżące informowanie o przedsięwzięciach wdrażanych przez LGD, możliwościach uzyskania dotacji, planowanych efektach, innych inicjatywach powiązanych z osiągnięciem celów LSR oraz ich promocja i eksponowanie, wzbudzą zainteresowanie lokalnej społeczności działalnością Stowarzyszenia, ułatwi włączanie się mieszkańców w działania prorozwojowe, zwiększy

świadomość istotności ich udziału w planowanym procesie realizacji przyjętej polityki. W związku z tym Lokalna Grupa Działania „Perły Poniżia” przyjęła zasadę pełnej jawności działań, która obliguje LGD do podawania lokalnej społeczności wiadomości o wszystkich inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez Stowarzyszenie, informowania o ich planowanych i osiągniętych rezultatach, przedstawiania możliwości włączenia się w realizację LSR i uzyskania dofinansowania na wdrażanie projektów. W ramach zasady pełnej jawności LGD planuje także akcje promocyjne. Wszystkie te działania będą wdrażane przez cały okres, który obejmuje horyzont czasowy opracowanej LSR, część z nich została już podjęta, gdy Stowarzyszenie się zawiązywało, zabiegało o pozyskiwanie partnerów i podejmowało pierwsze uchwały.

W ramach działań promocyjnych i informacyjnych zaplanowano:

- wykorzystanie lokalnych i regionalnych mediów, głównie prasy i radia - w mediach pojawiać się będą ogłoszenia i artykuły dotyczące naborów projektów, ich realizacji oraz innych inicjatyw, w których LGD będzie brała udział,
- przeprowadzanie akcji informacyjnych i promocyjnych w Internecie,
- ogłoszenia w siedzibach władz gminnych, powiatowych, parafiach i innych miejscach, gdzie zwyczajowo umieszczane są wiadomości dla lokalnej społeczności – ogłoszenia te będą publikowane zarówno w formie typowych afiszy lub obwieszczeń, jak też w formie plakatów, które oprócz funkcji informacyjnej będą stanowić element promocji,
- drukowanie ulotek lub biuletynów, dostępnych w urzędach, szkołach i innych instytucjach publicznych,
- organizację spotkań informacyjnych z mieszkańcami poszczególnych gmin, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i innymi podmiotami, które mogą być zainteresowane wzięciem czynnego udziału w realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju,
- wykorzystanie logo – prostego znaku graficznego, spełniającego rolę marketingową i informacyjną, jednoznacznie kojarzącego się ze Stowarzyszeniem i obszarem jego oddziaływania. Logo jest jednym z elementów promocyjnych, umieszczane na plakatach, ogłoszeniach, artykułach i ulotkach pozwoli na jednoznaczną identyfikację zawartych w nich informacji z działalnością LGD. Logo LGD nawiązuje do kształtu obszaru, jaki tworzą wchodzące w jego skład gminy i przepływającej przez obszar rzeki, zawiera także nazwę LGD. Całość ma wywoływać skojarzenia ze spójnością obszaru i podjęciem wspólnych działań zmierzających do stymulowania jego rozwoju.

Rysunek 4. Logo LGD "Perły Ponidzia" – używane do 20 maja 2011 roku

Opracowanie: Łukasz Maj

Rysunek 5. Logo LGD "Perły Ponidzia" – używane po 20 maja 2011 roku

Opracowanie: Sławomir Mertyna

Warto dodać, że w proces rozpowszechniania informacji o działalności LGD oraz jej promocji, zaangażowani będą poszczególni członkowie LGD, którzy będą udzielać informacji i zachęcać członków lokalnych społeczności do udziału we wdrażaniu LSR na nieformalnych spotkaniach i podczas nieoficjalnych rozmów z mieszkańcami, ich reprezentantami, przedsiębiorcami, itd. W przypadku, gdy aktywność społeczna mieszkańców nie jest zbyt wysoka – (a tak jest na obszarze działania LGD, o czym świadczy analiza frekwencji wyborczej), może być to jedna ze skuteczniejszych form promocji i informowania poszczególnych podmiotów o przedsięwzięciach realizowanych przez LGD. Łatwiej jest dotrzeć do mieszkańców w sposób niesformalizowany, niż zachęcić ich do dobrowolnego udziału w zorganizowanych spotkaniach. Członkowie LGD będą więc aktywnie promować jej działalność i realizację LSR w swoich

środowiskach, wśród osób z którymi pracują, z którymi stykają się w życiu codziennym, by wzmocnić oficjalne, koordynowane przez LGD działania informacyjne i marketingowe.

12.2. Aktualizacja Lokalnej Strategii Rozwoju

Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem długookresowym, zawierającym strategiczny plan działań mających na celu stymulowanie rozwoju obszaru przez kilka lat. W ciągu tego okresu sytuacja w sferach gospodarczej i społecznej może się zmienić zarówno na skutek oddziaływania czynników zewnętrznych, niezależnych, mających wpływ nie tylko na przelotowy obszar, ale także region i cały kraj, jak również w wyniku efektów podejmowanych na obszarze działań. W trakcie realizacji LSR mogą więc zmienić się problemy, potrzeby i priorytety rozwoju obszaru. Niektóre dziedziny życia społeczno-gospodarczego mogą się poprawić szybciej, niż zakładano, podczas gdy stan innych może się pogorszyć i konieczne będzie podjęcie działań mających na celu łagodzenie skutków tego pogorszenia. W związku z tym, LSR musi być okresowo weryfikowana i, w razie potrzeby, aktualizowana, by korespondowała z istniejącą sytuacją społeczno-gospodarczą obszaru oraz zidentyfikowanymi problemami.

Aktualizacja LSR odbywać się będzie na podstawie oceny stopnia jej wdrażania wraz z przeprowadzeniem ogólnej diagnozy stanu obecnego obszaru. Szczególną rolę odrywać tu będzie proces monitoringu realizacji LSR (opisany w kolejnym rozdziale), który jest procesem ciągłym i pozwala na bieżące odnotowanie efektów podjętych działań. Konieczne będzie również dokonywanie okresowej, opartej na ogólnodostępnych danych statystycznych diagnozy sytuacji gospodarczo-społecznej obszaru, analizy zjawisk demograficznych, aktywności gospodarczej, itp., która pozwoli na śledzenie zmian zachodzących w trakcie wdrażania LSR na przedmiotowym obszarze i identyfikację ewentualnych zagrożeń dla procesu rozwoju.

W przypadku zdiagnozowania negatywnych zjawisk w sferach społecznej i gospodarczej obszaru lub stwierdzenia nieaktualności LSR, jej założeń, sposobu wdrażania, celów, LGD będzie mogła zdecydować się na aktualizację dokumentu w drodze uchwały. W zależności od zakresu koniecznych do wykonania zmian, aktualną wersję dokumentu opracują wyznaczeni do tego zadania pracownicy LGD, lub podmiot zewnętrzny.

Dokonanie i wybór zakresu aktualizacji powinien być poprzedzony konsultacjami z mieszkańcami i innymi podmiotami działającymi na przedmiotowym obszarze. W tym celu wykorzystane zostaną badania ankietowe, które pozwolą na zapoznanie się z opinią mieszkańców na temat wdrażania LSR oraz oceną zmian i sytuacji w poszczególnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego. Ankieta zostanie przygotowana w taki sposób, by oprócz wyrażenia własnego zdania na temat procesu rozwoju obszaru, mieszkańcy mieli także możliwość przedstawienia swoich pomysłów na stymulowanie pożądanых zjawisk społeczno-gospodarczych. Ankietę będzie można wypełnić przez Internet, będzie także rozdawana na spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez LGD. Jej wyniki nie tylko będą brane pod uwagę przy aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, lecz pomogą w ustaleniu kierunków prowadzenia polityki prorozwojowej w następnych latach. Aktualizacja, podobnie jak opracowanie LSR, będzie przedsięwzięciem w pełni jawnym, a każdy z etapów prac nad nią będzie podawany do publicznej wiadomości. Na stronie internetowej udostępniona zostanie także wersja robocza dokumentu. Będzie możliwe zgłaszanie do niej uwag, które zostaną uwzględnione przy nadawaniu kształtu wersji ostatecznej.

13. ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY (EWALUACJI) WŁASNEJ

13.1. Zasady monitoringu LSR

Monitorowanie jest procesem ciągłego gromadzenia odpowiednich danych, ukazujących stopień realizacji Strategii oraz poddawania ich analizie, co pozwala na ocenę skuteczności podejmowanych działań i ich realnego wpływu na poprawę życia mieszkańców. Dodatkowo, umożliwia wprowadzenie ewentualnych zmian i korekt Strategii jeśli w obranym horyzoncie czasowym istotnie zmieniają się uwarunkowania i czynniki wpływające na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru LGD. Monitorowanie jest więc narzędziem zarządzania realizacją LSR i poszczególnych projektów, opisuje ich przebieg, sposób wydatkowania środków i osiągane rezultaty. Dzięki monitoringowi na bieżąco można śledzić czy i jakie różnice występują w założeniach i realizacji projektów, jakie problemy i rozbieżności pomiędzy stanem pożądanym a rzeczywistym występują w trakcie ich wdrażania.

Plan monitoringu LSR został opracowany na podstawie wydanego przez Komisję Europejską „Podręcznika zarządzania cyklem projektu” i zaleceń podręcznika „Budowanie lokalnej strategii rozwoju w ramach osi Leader” A. Futymskiego i R. Kamińskiego. Zawiera on następujące elementy:

1. Analizę celów projektu – analiza ta nawiązuje do zasady poprawnego i przejrzystego planowania. Polega na ukazaniu związków pomiędzy celami, do osiągnięcia których projekt ma się przyczynić, a planowanymi działaniami i określonymi rezultatami, które opisane zostaną w postaci mierzalnych wskaźników (produktu, rezultatu, oddziaływania). Ważne jest wyjście od celów strategicznych, następnie ich uszczegółowienie w kierunku celów operacyjnych i planowanych efektów. Znacznym ułatwieniem tego etapu monitoringu jest sporządzenie matrycy logicznej projektu, porządkującej i logicznie grupującej konieczne do przedstawienia informacje. Projekty będą poddawane analizie pod kątem zgodności z co najmniej jednym celem strategicznym i co najmniej jednym celem operacyjnym, które to kryteria muszą być bezwzględnie spełnione.
2. Przegląd sposobów wdrażania projektu – jest to ocena jego wykonalności organizacyjnej poprzez określenie, który wykonawca jakim elementem projektu się zajmuje. Dzięki temu znana jest funkcja i zakres odpowiedzialności każdego z nich. Poddając analizie zdolność organizacyjną do wykonania i zapewnienia trwałości projektu, zmniejsza się ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w jego wdrażaniu.
3. Przegląd wskaźników – wskaźniki zostały określone dla poszczególnych grup przedsięwzięć w ich matrycach logicznych. Służą one obiektywnemu, wymiernemu sprawdzeniu wykonalności celów i osiągnięcia planowanych rezultatów. Niezwykle ważne jest to, by były to wskaźniki mierzalne i w miarę możliwości dające się sprawdzić na podstawie obiektywnych źródeł, takich jak Główny Urząd Statystyczny. Większość wskaźników przyjętych przez LGD jest zawarta w oficjalnych publikacjach statystycznych

GUS, ewidencjach jednostek samorządu terytorialnego, danych innych organizacji zajmujących się statystyką (np. organizacje turystyczne).

4. Raportowanie – obejmuje zarówno sporządzane okresowo przez wykonawców projektów raporty pisemne, będące sprawozdaniami z postępu ich wdrażania, jak również spotkania służące omówieniu wykonanych prac i ich efektów. Sposób raportowania zostanie z wykonawcami omówiony przed przystąpieniem do realizacji projektów, by podmioty wdrażające miały na uwadze także zdanie relacji z przebiegu przedsięwziętych przez nich działań.
5. Plan wdrażania dla systemu monitorowania – Lokalna Grupa Działania zobowiązuje się do podjęcia różnorodnych działań mających na celu zdobycie informacji o przebiegu procesu realizacji projektu. Obejmują one nie tylko bezpośredni kontakt i sprawdzanie działań podmiotów wykonujących projekty, lecz także działania pośrednie, polegające na zapoznaniu się z opinią mieszkańców i podmiotów, którzy są beneficjentami projektu. W ramach monitorowania zaplanowano:
  - Analizę raportów i wyników spotkań z wykonawcami
  - Kontrolę w miejscu realizacji projektu, analizę dokumentów finansowych, sprawdzanie zakupionego sprzętu, itp.
  - Wywiady i sondaże wśród mieszkańców i innych podmiotów objętych projektem

Sposób monitorowania będzie ustalony z każdym wykonawcą i będzie w pełni jawny, by nie wywoływać wrażenia niskiego zaufania do podmiotów wdrażających projekty.

Monitoring pozwala nie tylko na ocenę projektów na etapie ich planowania i określenia celów (i, co za tym idzie, zgodności z celami LSR) oraz pożądaných rezultatów, lecz także umożliwia bieżące śledzenie postępów realizacji projektów, co zmniejsza ryzyko wystąpienia nieprawidłowości uniemożliwiających ich wdrożenie.

13.2. Ewaluacja

Ewaluacja jest oceną tego, jak bardzo skuteczne są podjęte działania i w jak dużym stopniu zrealizowane zostały ich założenia. Ewaluacji poddany będzie każdy projekt realizowany w ramach LSR, choć najbardziej istotna jest ona w przypadku projektów długookresowych, trwałych, których efekty obejmują dłuższy horyzont czasowy. Ewaluacja ma zapobiec lub zmniejszyć skutki zakłócenia zaplanowanego procesu w przypadku wystąpienia destabilizujących czynników niezależnych, które jest tym bardziej prawdopodobne, im dłuższy okres czasu obejmuje plan strategiczny.

Przyjęty przez LGD sposób ewaluacji jest zgodny z zaleceniami Komisji Europejskiej i obejmuje:

- ocenę adekwatności projektu – jakie problemy miały być rozwiązane dzięki jego realizacji? Jakie cele miały być osiągnięte?
- przygotowanie projektu – czy projekt jest zaplanowany w sposób zapewniający jego wykonalność? Czy projektodawca wziął pod uwagę ryzyka różnego typu, mogące zakłócić jego wdrażanie? Czy kosztorys jest realny? Czy projekt nie opiera się na błędnych założeniach?
- efektywność projektu – czy nakłady nie są bardziej kosztowne niż jego rezultaty?
- skuteczność projektu – czy dzięki jego realizacji osiągnięto zamierzoną nową jakość, zmianę materialną lub niewymierne efekty?

- oddziaływanie projektu – efekty jego realizacji w dłuższym horyzoncie czasowym, wkład w realizację szerszych celów, oddziaływanie na otoczenie
- trwałość projektu – czy zmiany, jakie dzięki niemu zostaną osiągnięte, będą trwałe i jego efekty (korzyści, oddziaływanie) będą odczuwalne po jego realizacji? Czy wykonawca jest w stanie zapewnić trwałość?

Warto dodać, że ewaluacja obejmuje zarówno ocenę *ex ante*, jak i ocenę *ex post*, czyli pozwala na eliminację pewnych zagrożeń jeszcze przed przystąpieniem do realizacji projektów. Ocena *ex ante* polegać będzie na analizie celów, programowanych zmian i sposobów wdrażania projektów. Podmiot wdrażający także zobligowany będzie do uzasadnienia we własnym zakresie adekwatności, efektywności, sposobu przygotowania, oddziaływania i trwałości projektu, z uwzględnieniem celów LSR.

Ewaluacja *ex post* polegać będzie na przeanalizowaniu wszystkich działań, jakie zostały podjęte w pewnym okresie czasowym – najprawdopodobniej będzie to okres 2 lat. Będzie ona przeprowadzana z udziałem wszystkich członków LGD, na specjalnie w tym celu zwołanym zebraniu. Członkowie zostaną zapoznani z raportem na temat wszystkich projektów zakończonych, bądź będących jeszcze w fazie realizacji i będą mogli osobiście zgłaszać uwagi i dokonywać oceny poszczególnych przedsięwzięć. Raport zostanie przygotowany przez organ odpowiedzialny za ocenę – komisję rewizyjną LGD. Raport będzie stanowił nie tylko podstawę do oceny podjętych działań, lecz także do oceny działalności LGD i jej organów wykonawczych i może stać się elementem dyskusji nad udzieleniem absolutorium Zarządowi.

W celu dopełnienia ewaluacji i oceny podmiotu odpowiedzialnego za wdrażanie LSR na przedmiotowym obszarze, należy także wziąć pod uwagę funkcjonowanie LGD i sprawność jej działania. Ocenie powinny więc podlegać: funkcjonowanie biura i jego pracowników, zastosowane procedury, ich efektywność i sprawność, przepływ informacji pomiędzy LGD, jej partnerami, organami władzy i członkami, wykonawcami projektów, społecznością lokalną oraz szybkość podejmowania decyzji. Samoocena LGD jest również ważna, ponieważ LGD jako podmiot odpowiedzialny za wdrożenie LSR ma duży wpływ na efekty podejmowanych przedsięwzięć i jej niesprawne działanie mogłoby zwiększyć ryzyko niewypełnienia założeń lub niskiego stopnia osiągnięcia celów dokumentu.

W proces oceny funkcjonowania LGD zostanie także włączona lokalna społeczność. Zaplanowano przeprowadzenie konsultacji społecznych w formie ankiety, które pozwolą na zbadanie subiektywnych odczuć mieszkańców odnośnie funkcjonowania LGD. Co ważne, mieszkańcy nie tylko oceniać będą już zrealizowane przedsięwzięcia, ich wpływ na obszar oraz ogólną aktywność LGD w różnych dziedzinach i wypełnianie przez nią statutowych celów, lecz także odniosą się do promocji i informacji o działalności LGD. Dzięki temu będzie się można zapoznać ze zdaniem mieszkańców co do tego, czy jest ona łatwo dostępna, czy można się dowiedzieć o LGD i projektach przez nią wdrażanych z różnych źródeł, czy działania promocyjne spełniają swoją funkcję. LGD ustali, kiedy konsultacje zostaną przeprowadzone, może to być na przykład okres po realizacji pewnej części LSR (np. 20%, 30%, 50% wykonania).

14. OKREŚLENIE POWIĄZAŃ LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU Z INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI ZWIĄZANYMI Z OBSZAREM OBJĘTYM LSR ORAZ Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI 2007-2013

14.1. Lokalne i regionalne dokumenty strategiczne

Lokalna Strategia Rozwoju, wdrażana przez LGD „Perły Ponidzia”, nie jest jedynym dokumentem strategicznym odnoszącym się do przedmiotowego obszaru. Obszar objęty jest także strategiami rozwoju poszczególnych gmin, powiatów, województw, także dokumentami planistycznymi, opracowaniami dotyczącymi działań w konkretnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego, takich jak polityka społeczna czy ochrona środowiska oraz programami rewitalizacji lub odnowy miejscowości. Niezwykle ważne jest obranie takich celów LSR, by nie tylko nie wykluczały one działań, jakie mają być podjęte w ramach innych programów, lecz by były wobec siebie komplementarne i by wzajemnie wzmacniały swoje efekty. Wymienione wyżej dokumenty były brane pod uwagę przy opracowaniu przedmiotowej Strategii, jest ona w pełni z nimi zgodna i wpisuje się w postulowane w nich kierunki prowadzenia polityki prorozwojowej, co zostanie udowodnione w niniejszym rozdziale.

Badanie zgodności LSR z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na obszarze oddziaływania LGD „Perły Ponidzia” polega na porównaniu ich celów i obranych priorytetów.

Powiązanie LSR z najważniejszymi dokumentami planistycznymi obejmującymi obszar LSR:

1. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020
2. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2007 - 2013
3. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011 - 2020
4. Strategia Rozwoju Turystyki w województwie świętokrzyskim na lata 2006-2014
5. Strategia Rozwoju Turystyki dla województwa małopolskiego na lata 2007-13
6. Strategia Rozwoju Powiatu Dąbrowskiego na lata 2007 – 2013

Zapisy LSR są także zgodne z dokumentami strategicznymi poszczególnych gmin, na terenie których będzie wdrażana LSR – wymienić tu można gminne strategie rozwoju, plany rozwoju lokalnego czy wieloletnie plany inwestycyjne. Lokalna Strategia Rozwoju poprzez tę zgodność przyczyni się nie tylko do rozwoju obszaru nią objętego, ale również do rozwoju całego regionu. Stanie się tak, dzięki zjawisku korelacji kierunków określonych w LSR z kierunkami opisywanymi w innych dokumentach planistycznych.

14.2. Dokumenty programowe 2007-2013

Poza zgodnością z dokumentami strategicznymi obejmującymi obszar działania LGD „Perły Pomorza”, Lokalna Strategia Rozwoju koresponduje także z dokumentami programowymi przygotowanymi na okres 2007-2013, warunkującymi i opisującymi sposób wydawania środków unijnych w poszczególnych województwach i programach. Jest to konieczne, by umożliwić LGD pozyskanie środków także z innych programów operacyjnych, nie tylko z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Lokalna Strategia Rozwoju koresponduje z następującymi celami/priorytetami/osiami priorytetowymi programów operacyjnych przygotowanych na lata 2007-2013:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013

- Cel szczegółowy 1. Podniesienie poziomu konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększanie zdolności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych

Oś priorytetowa 1. Rozwój przedsiębiorczości

- Cel szczegółowy 2. Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz powiązań między sektorem B+R a gospodarką

Oś priorytetowa 2. Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu

- Cel osi priorytetowej: Poprawa wizerunku regionu, jego potencjału gospodarczego i turystycznego

- Cel szczegółowy 5. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i zasobów dziedzictwa kulturowego

Oś priorytetowa 5. Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013

Oś priorytetowa 1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy. Celem jest poprawa dostępu do edukacji oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Oś priorytetowa 3. Turystyka i przemysł kulturowy. Celem jest podniesienie konkurencyjności turystycznej regionu.

Oś priorytetowa 6. Spójność wewnątrzregionalna. Celem jest zmniejszenie infrastrukturalnych barier w dostępie do usług społecznych.

Oś priorytetowa 8. Współpraca międzyregionalna. Celem jest stworzenie szerokiej i stabilnej platformy współpracy międzyregionalnej.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

- Priorytet V: Dobre rządzenie

Cel szczegółowy 4: Budowa potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych ukierunkowana na wzmocnienie ich aktywnego uczestnictwa w procesie realizacji Strategii Lizbońskiej

- Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych

Cel szczegółowy 3: Zmniejszanie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich)

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych

- Priorytet VII: Promocja integracji społecznej

Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej

- Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Cel szczegółowy 1: Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi

Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)

Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli, szczególnie na obszarach wiejskich

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

- Priorytet VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym

Działanie 6.3 Promocja turystycznych walorów Polski

Działanie 6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym

- Priorytet VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki

Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu –eInclusion

Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

- Priorytet V: Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Działanie 5.1 Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej

- Priorytet XI: Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działanie 11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym

Działanie 11.2 Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej

- Oś priorytetowa I Nowoczesna Gospodarka

Działanie I.4 Promocja i współpraca

- Oś priorytetowa V: Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne

- V.1. Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki
- V.2. Trasy rowerowe

15. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU NA ROZWÓJ REGIONU I OBSZARU LGD

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju będzie miała pozytywny wpływ zarówno bezpośrednio na obszar oddziaływania LGD „Perły Ponidzia”, jak również pośrednio na cały region. Efekty bezpośrednie będą wynikały z projektów, które będą wdrażane na obszarze LGD, celów tych projektów oraz planowanych rezultatów. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach wdrażania LSR będą miały swój wkład także w rozwój całego regionu, którego warunkiem koniecznym jest równomierny rozwój poszczególnych jego części, począwszy od pojedynczych gmin, po obszary działania ich związków, całe powiaty, ośrodki miejskie. Realizacja LSR przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji pomiędzy poziomem rozwoju obszarów wiejskich województwa, typowo rolniczych, a stopniem rozwoju ośrodków miejskich i obszarów o zróżnicowanej gospodarce, gdzie koncentrują się różnorodne procesy ekonomiczne i społeczne. Planowane działania doprowadzą także do wzrostu rozpoznawalności obszaru, rozwoju jego turystyki i wykreowania pozytywnego wizerunku, na czym skorzysta także mogą sąsiednie obszary oraz region jako całość. Rezultaty realizacji zaplanowanych w ramach osi 4 PROW przedsięwzięć będą zarówno wymierne, dające się przedstawić postaci wskaźników, jak i niewymierne, takie jak poprawa wizerunku obszaru czy subiektywne odczucia wzrostu jakości życia przez mieszkańców.

Wdrażanie planu strategicznego na przedmiotowym obszarze nie tylko będzie miało pośredni wpływ na rozwój regionu, ale także wpisuje się w przyjętą politykę prorozwojową województwa w każdej z wymienionych dziedzin. Świadczy to o tym, że Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Ponidzia” jest dokumentem komplementarnym z obejmującymi obszar strategiami przyjętymi na wyższych szczeblach władzy samorządowej, a jej wdrażanie przyczyni się do rozwoju obszaru całego województwa. Jest to niezwykle istotne z punktu widzenia dokumentów strategicznych, opracowanych z myślą o dłuższej perspektywie czasowej, w kontekście pozyskiwania środków zewnętrznych. Brak szerszych, wykraczających poza przedmiotowy obszar rezultatów lub też sprzeczność z polityką prorozwojową województwa świętokrzyskiego groziłby nie tylko trudnościami z realizacją LSR, lecz także podważałby celowość jej wdrażania.

Podsumowując, Lokalna Strategia Rozwoju obszaru LGD „Perły Ponidzia” jest planem strategicznym opracowanym dla obszaru 8 gmin wchodzących w jej skład, którego realizacja wywoła pożądane skutki w różnych dziedzinach życia lokalnej społeczności, a także wpisze się w szerszą politykę stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego całego regionu.

W ramach dodatkowych środków na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju powstaną:

- 1 miejscepracy,
- w 4 miejscowościach zostanie zagospodarowana przestrzeń,
- powstanie 24 elementy informacyjne i/lub edukacyjne tworzące spójny system
- nastąpi wzrost jakości życia grup docelowych, czyli osób 50+ oraz poniżej 26 roku życia
- o 500 wzrośnie liczba osób mieszkających wokół zagospodarowanych przestrzeni.

16. Załączniki

1. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego
2. Doświadczenie członków albo partnerów LGD w zakresie realizacji projektów
3. Procedura wyboru operacji przez LGD
4. Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru
5. Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji
6. Pracownicy Biura LGD wraz z podziałem zadań
7. Procedura naboru pracowników do LGD – uchwały
8. Karta oceny zgodności operacji z LSR.
9. Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów
10. Regulamin Pracy Rady

Spis tabel

Tabela 1. Członkowie LGD "Perły Ponidzia"	8
Tabela 2. Struktura Rady LGD.....	10
Tabela 3. Opis stanowiska pracy - Asystent ds. obsługi biura.....	13
Tabela 4. Gminy tworzące obszar objęty LSR. Stan na 31 XII 2006 r.....	16
Tabela 5. Ludność i powierzchnia gmin LGD – stan na 31 XII 2006 r.	17
Tabela 6. Liczba ludności z podziałem wg płci, przyrost naturalny, saldo migracji gęstość zaludnienia obszaru LGD „Perły Ponidzia” – stan na 31 XII 2006 r.....	23
Tabela 7. Ludność według ekonomicznych grup wieku – stan na 31 XII 2006 r.	25
Tabela 8. Udział poszczególnych grup ekonomicznych wieku w ludności ogółem – stan na 31 XII 2006 r.	25
Tabela 9. Bezrobocie na obszarze LGD – stan na 31 XII 2006 r.....	26
Tabela 10. Podmioty gospodarcze na terenie objętym LSR – stan na 31 XII 2006 r.	29
Tabela 11. Matryca logiczna I celu strategicznego (ogólnego).....	46
Tabela 12. Matryca logiczna II celu strategicznego (ogólnego).....	47
Tabela 13. Matryca logiczna III celu strategicznego (ogólnego).	48
Tabela 14. Matryca logiczna IV celu strategicznego (ogólnego).	49

Spis rysunków

Rysunek 1. Schematyczna mapa powiatu kazimierskiego i dąbrowskiego z wyróżnieniem obszaru działania LGD	17
Rysunek 2. Schemat budowy planu strategicznego	37
Rysunek 3. Struktura celów LGD.....	41
Rysunek 4. Logo LGD "Perły Ponidzia" – używane do 20 maja 2011 roku.....	64
Rysunek 5. Logo LGD "Perły Ponidzia" – używane po 20 maja 2011 roku	64

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba zameldowanych na stałe – stan z 31 XII 2006 r.....	24
Wykres 2. Przyrost naturalny – stan z 31 XII 2006 r.....	24
Wykres 3. Bezrobocie na obszarze LGD – stan na 31 XII 2006 r.	26
Wykres 4. Frekwencja w wyborach parlamentarnych z 19 X 2007 r. na obszarze LGD (w %).....	28
Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców – stan na 31 XII 2006 r. .	28
Wykres 6. Liczba organizacji na obszarze LGD na 10 000 mieszkańców – stan na 31 XII 2006 r.	30

Załącznik nr 1. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

Lp.	Nazwisko i imię (imiona) członka Rady LGD	Wiedza i doświadczenie	Dokumenty potwierdzające wiedzę i doświadczenie	Oświadczenie o co najmniej 3-letnim zameldowaniu na pobyt stały na obszarze LGD	Nazwa reprezentowanej gminy	Sektor, którego przedstawicielem jest członek Rady	Dokument potwierdzający przedstawicielstwo danego sektora
1	Dymon Franciszek	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Gręboszów	Spoleczny	Deklaracja członkowska
2	Janus Zbigniew	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-573/2008	Tak	Skalbmierz	Gospodarczy	Uchwała w sprawie przystąpienia do LGD
3	Gwóźdź Wiesław	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-577/2008 Zaświadczenie nr: PROW-368/2008	Tak	Opatowiec	Gospodarczy	Zaświadczenie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej
4	Kocela Antoni	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-579/2008 Zaświadczenie nr: PROW-376/2008	Tak	Powiat Kazimierski	Publiczny	Uchwała Rady Powiatu
5	Korzec Krzysztof	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Mędrzechów	Publiczny	Uchwała Rady Gminy
6	Lizak Wiesław	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Gręboszów	Spoleczny	Deklaracja członkowska
7	Łach Lucjan	Ukończone szkolenia	Certyfikaty	Tak	Czarnocin	Spoleczny	Deklaracja członkowska
8	Morawiec Małgorzata	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Olesno	Gospodarczy	Zaświadczenie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej
9	Morawiec Witold	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Olesno	Publiczny	Uchwała Rady Gminy
10	Mróz Henryk	Ukończone	Certyfikat	Tak	Czarnocin	Gospodarczy	Zaświadczenie wpisu do

		szkolenie					ewidencji działalności gospodarczej
11	Nowak Rafał	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Oświadczenie o działaniu na obszarze LGD	Bolesław	Spoleczny	Deklaracja członkowska
12	Olearczyk Kazimierz	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Bolesław	Publiczny	Uchwała Rady Gminy
13	Pietrzyk Radosław	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-570/2008 Zaświadczenie nr: PROW-378/2008	Tak	Bejsce	Spoleczny	Deklaracja członkowska
14	Pobiegło Barbara	Ukończone szkolenie	Certyfikat	Tak	Mędrzechów	Spoleczny	Deklaracja członkowska
15	Sikorski Bolesław	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-366/2008	Tak	Skalbmierz	Spoleczny	Deklaracja członkowska
16	Stoksik Genowefa	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-575/2008 Zaświadczenie nr: PROW-373/2008	Tak	Opatowiec	Spoleczny	Deklaracja członkowska
17	Wiktorowicz Zofia	Ukończone szkolenia	Zaświadczenie nr: PROW-756/2008	Tak	Bejsce	Spoleczny	Wyciąg z protokołu zebrania Koła Gospodyń Wiejskich w Uściszowicach

Załącznik nr 2. Doświadczenie członków albo partnerów LGD w zakresie realizacji projektów

Nazwisko i imię (nazwiska i imiona) lub nazwa członka/partnera	Nazwa realizowanego projektu lub jego zakres ogólny	Czas realizacji projektu	Miejsce realizacji projektu	Koszty realizacji projektu (w zł)	Źródło finansowania (program)
Gmina Bejsce	Remont świetlicy szkolnej	2003	Samorządowa szkoła podstawowa w Bejskach	22 000	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Bejsce	Remont więźby dachowej i wymiana okien	2004	Samorządowa szkoła podstawowa w Bejskach	122 362	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Bejsce	Wodociąg dla wsi Czyżowice, sieć wodociągowa i przepompownia wody	2005/2006	Czyżowice	804 478, 88	ZPORR, Działanie 3.1 Obszary Wiejskie
Gmina Bejsce	Pracownie komputerowe dla szkół	2007	Samorządowa szkoła podstawowa w Bejskach	41 797,44	Europejski Fundusz Społeczny
Gmina Bejsce	Pracownie komputerowe dla szkół	2008	Samorządowa szkoła podstawowa w Bejskach	4 474,47	Europejski Fundusz Społeczny
Gmina Bejsce	Budowa wodociągu we wsi Uściszowice i Piotrkowice wraz z przyłączami wodociągowymi	2007 – 2008	Piotrkowice – Uściszowice	796 794,33	RPO/środki własne
Gmina Bejsce	Wodociąg dla wsi Królewice i Grodowice, sieć wodociągowa z przyłączami domowymi	2008 – 2009	Królewice/Grodowice	1 188 729,72	RPO/środki własne
Gmina Bejsce	Przebudowa dróg na terenie gminy Bejsce	2008 – 2009	Terren gminy	119 879,64	RPO/środki własne
Gmina Bejsce	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego dla dzieci i młodzieży przy Publicznym Gimnazjum w Czyżowicach	2008 – 2009	Czyżowice	529 880,61	Ministerstwo Sportu/środki własne
Gmina Bejsce	Remont i modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejsc. Kijany i utworzenie na terenie byłej kuźni ośrodka kultury, rozrywki i	2009 – 2010	Kijany – Stojanowice	804 591,12	PROW/środki własne

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Poniądzia”

	rekreacji w miejsc. Stojanowice				
Gmina Bejsce	Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Bejsce	2009	Teren gminy	1 560 666,94	RPO/środki własne
Gmina Bejsce	Rozbudowa sieci wodociągowej pomiędzy miejscowościami Bejsce-Piotrkowice, Królewice-Piotrkowice, Morawianki-Ławy, Morawianki-piotrkowice wraz z połączeniem gminnej sieci wodociągowej do sieci NIDA 2000	2009 – 2010	Teren gminy	339 100,83	RPO/środki własne
Gmina Bejsce	Dostawa nowego samochodu śmieciarki do wywozu nieczystości stałych	2009	Stojanowice	363 560,00	PROW/środki własne
Gmina Bejsce	Poprawa gospodarki ściekowej poprzez budowę indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków	2010 – 2011	Teren gminy	1 573 756,21	PROW/środki własne
Gmina Bejsce	Zmiana pokrycia dachu na budynku świetlicy wiejskiej w Piotrkowicach	2010	Piotrkowice	33 668,24	PROW Leader/środki własne
Gmina Bejsce	Wymiana stolarki okiennej w świetlicy wiejskiej w Bejskach	2010	Bejsce	14 351,50	Mała Odnowa Świątokrzyska/Urząd Marszałkowski/środki własne
Gmina Bejsce	Remont instalacji elektrycznej w budynku świetlicy wiejskiej w Morawianach	2010	Morawiany	37 946,66	PROW Leader/środki własne
Gmina Bejsce	Roboty remontowe na wykonanie tynków zewnętrznych, przebudowa kominów oraz remont obróbek blacharskich w świetlicy wiejskiej w Uściszowicach	2011	Uściszowice	30 457,83	PROW Leader/środki własne
Gmina Bejsce	Zmiana pokrycia dachu wraz z remontem więźby dachowej w bud. Świetlicy wiejskiej w	2011	Grodowice	32 543,72	PROW Leader/środki własne

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Poniądzia”

	Grodowicach				
Gmina Bejsce	Wymiana okien drewnianych na okna z PCV oraz pomalowanie dachu krytego blachą w bud. Świetlicy wiejskiej w Sędziszowicach	2011	Sędziszowice	27 222,61	PROW Leader/środki własne
Gmina Bejsce	Remont budynku byłej siedziby Urzędu Gminy z przeznaczeniem na ośrodek kultury oraz budowa placu zabaw	2011	Bejsce	1 025 337,20	PROW Leader/środki własne
Gmina Bolesław	Poprawa układu komunikacyjnego w Gminie Bolesław – modernizacja dróg w m. Samocice, Kanna, Pawłów	2006	Samocice, Kanna, Pawłów		EFRR
Gmina Bolesław	Modernizacja GZOZ w Bolesławiu wraz z przebudową schodów zewnętrznych i montażem dźwigu - Etap II	2006	Bolesław		EFRR
Gmina Bolesław	Remont budynku Domu Ludowego w Samocicach	2007	Samocice		SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich
Gmina Bolesław	Budowa Kanalizacji Sanitarnej i Oczyszczalni Ścieków dla Gminy Bolesław – Etap I	2007 – 2008	Teren gminy		EFRR
Gmina Bolesław	Przebudowa oraz remont Domów Ludowych w Kannie, Pawłowie i Świebodzinie pełniących funkcje społeczno-kulturowe	2009 – 2010	Kanna, Pawłów, Świebodzin		PROW
Gmina Bolesław	Budowa kanalizacji sanitarnej dla Gminy Bolesław etap I część II	2010 – 2011	Teren gminy		PROW
Gmina Bolesław	Budowa budynku wielofunkcyjnego z przeznaczeniem na przedszkole bibliotekę oraz świetlicę wiejską	2010 – 2012	Bolesław		EFRR
Gmina Czarnocin	Wzbogacenie atrakcyjności wsi Stradów	2005-2006	Stradów	249 055	EFOGR SPO
Gmina Czarnocin	Rozbudowa i modernizacja szkoły	2006	Czarnocin	550 697	ZPORR

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Ponidzia”

	podstawowej w Czarnocinie				
Gmina Czarnocin	Wzbogacenie atrakcyjności wsi Czarnocin	2007-2008	Czarnocin	507 105	EFOGR SPO
Gmina Czarnocin	Zmiana wizerunku i przeznaczenia remizy OSP	2007-2008	Czarnocin	26 106	Świętokrzyski Program Odnowy Wsi
Gmina Czarnocin	Centrum wsi Cieszkowy przyjazne mieszkańcom	2008	Cieszkowy	33 834	Świętokrzyski Program Odnowy Wsi
Gmina Czarnocin	Odbudowa przeznaczenia i wizerunku remizy OSP	2008	Ciuślice	26 000	Świętokrzyski Program Odnowy Wsi
Gmina Czarnocin	Kształtowanie centrum miejscowości Czarnocin	2007	Czarnocin		Odnowa i rozwój wsi
Gmina Czarnocin	Kształtowanie centrum miejscowości Stradów	2006	Stradów		Odnowa i rozwój wsi
Gmina Czarnocin	Kształtowanie centrum miejscowości Sokolina	2009	Sokolina		Odnowa i rozwój wsi
Gmina Czarnocin	Poprawa wizerunku wsi przy remizie OSP w Bieglowie	2010	Bieglów		Odnowa Wsi Świętokrzyskiej
Gmina Czarnocin	Remont świetlicy wiejskiej w Cieszkowach	2011	Cieszkowy		PROW Leader
Gmina Czarnocin	Wymiana pokrycia dachu na pokrycie z blachy oraz wymiana okien drewnianych na okna PCV w budynku remizo-świetlicy w Miławczycach	2011	Miławczyce		PROW Leader
Gmina Czarnocin	Wymiana pokrycia dachu oraz wymiana okien w budynku świetlicy wiejskiej w Opatkowiczkach	2011	Opatkowiczki		PROW Leader
Gmina Gręboszów	Remont oraz wyposażenie budynku Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie wraz z zagospodarowaniem terenu centrum Gręboszowa	2008 – 2010	Gręboszów	806 094,73	PROW
Gmina Gręboszów	Budowa hali sportowej z wyposażeniem i sal lekcyjnych przy Szkole Podstawowej w Gręboszowie	2008	Gręboszów	5 417 318,77	MRPO

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Ponidzia”

Gmina Gręboszów	Aktywizuję się, pomagam. Program aktywizacji społecznej i zawodowej w Gminie Gręboszów	2008	Teren gminy	9 627,94	POKL
Gmina Gręboszów	Twoja rodzina to siła – nie jesteś sam Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej	2010 – 2012	Teren gminy		POKL
Gmina Mędrzechów	Remont Domu ludowego w Mędrzechowie	2007	Mędrzechów		PROW/środki własne
Gmina Mędrzechów	Program Rzeczpospolita internetowa tytuł: e-sieć produktów Powiśla Dąbrowskiego wnioskodawca: GBP Mędrzechów (szkolenia dla mieszkańców z zakresu podstaw obsługi Komputera, wyposażenie sali domu ludowego w Grądach w sprzęt komputerowy)	2008	Teren gminy		POKL
Gmina Mędrzechów	Budowa sali sportowej wraz z salami lekcyjnymi przy szkole podstawowej w Mędrzechowie	2007 – 2009	Mędrzechów		ZPORR/ Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej/środki własne
Gmina Mędrzechów	Odnaleźć siebie (projekt realizowany przez GOPS Mędrzechów – cykl szkoleń dla osób bezrobotnych, beneficjentów GOPS)	2008 – 2009	Teren gminy		POKL
Gmina Mędrzechów	Remont Domów Ludowych w Grądach, Wójcinie i Wólce Grądzkiej	2010	Grądy, Wójcina, Wólka Grądzka		PROW/środki własne
Gmina Mędrzechów	Twoja Rodzina to siła – nie jesteś sam (projekt realizowany we współpracy GOPS z terenu powiatu Dąbrowskiego)	2010 - 2012	Teren gminy		POKL
Gmina Mędrzechów	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – internet szansą na lepszy start w przyszłość uczniów małopolski”	2011 – 2013	Teren gminy		Środki własne/ środki z UE za pośrednictwem urz. Marszałk Woj. małopolskiego
Gmina	Budowa magistrali	1999-	Gmina Skalbmierz	3 434 581,	PHARE INRED

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Poniądzia”

Skalbmierz	wodociągowej Działoszyce-Skalbmierz-Kazimierza Wielka	2000		01	
Gmina Skalbmierz	Modernizacja dróg gminnych: Zakrzów-Baranów Kobylniki-Seselów	2001	Gmina Skalbmierz	106 304,18 83 950, 60	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Skalbmierz	Budowa przerzutowego kolektora ścieków sanitarnych Skalbmierz-Kazimierza Wielka	2001-2002	Gmina Skalbmierz	3 386 897	Kontrakt wojewódzki
Gmina Skalbmierz	Modernizacja drogi gminnej Belżów-Skorczów	2004	Gmina Skalbmierz	164 314,82	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Skalbmierz	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Topola, etap I wraz z przyłączami		Topola	737 570,25	SAPARD
Gmina Skalbmierz	Przebudowa (modernizacja) drogi gminnej Przybenice- Maloszków		Gmina Skalbmierz	283 250,83	SAPARD
Gmina Skalbmierz	Przebudowa (modernizacja) drogi gminnej Kobylniki-Orodzonowice		Gmina Skalbmierz	126 685,654	SAPARD
Gmina Skalbmierz	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków w mieście Skalbmierz	2005-2006	Skalbmierz	1 034 323,08	ZPORR
Gmina Skalbmierz	Wymiana pokrycia dachowego szkoły w Topoli Przebudowa pomieszczeń sanitarno-higienicznych w Topoli Zakup oprogramowania, szkolenia	2003-2004	Szkoła w Topoli	34 488 68 763	PAOW projekty B2 Edukacja
Gmina Skalbmierz	Rozbudowa i modernizacja obiektu sportowego miasta i gminy Skalbmierz		Skalbmierz	1 158 538,32	SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich
Gmina Skalbmierz	Odnowa i rozwój wsi w miejsc. Topola i Kobylniki	2009	Topola, Kobylniki	655 657,46	PROW
Gmina Skalbmierz	Aktywna kobieta – rynek pracy dla wszystkich	2009	Miasto i Gmina Skalbmierz	109 000,00	POKL
Gmina Skalbmierz	Rozbudowa bazy rekreacyjno- sportowej w mieście Skalbmierz	2009-2010	Skalbmierz	1 032 322,96	RPOWŚ na lata 2007-2013

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Poniądzia”

Gmina Skalbmierz	Przebudowa dróg gminnych : Zakrzów-Baranów , Skalbmierz –Zakrzów - Sietejów, Drożejowice –Podgaje, Sielec Kolonia –Sielec Biskupi	2009 – 2010	Skalbmierz Zakrzów Sietejów Drożejowice Sielec Kolonia Sielec Biskupi	4 468 583,10	RPOWŚ na lata 2007-2013
Gmina Skalbmierz	Kompleksowa modernizacja placówek oświatowych w Skalbmierzu i Topoli szansą na zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych	2009 – 2010	Skalbmierz, Topola	1 695 153,00	RPOWŚ na lata 2007-2013
Gmina Skalbmierz	Zakup strojów ludowych dla zespołów folklorystycznych Rosiejowianki Drożanecki oraz kapeli ludowej Zganioki	2010	Skalbmierz	27 855,00	PROW Leader
Gmina Skalbmierz	Rewitalizacja rynku miejskiego i ulicy Szkolnej w mieście Skalbmierz	2010	Skalbmierz	1 805 709,04	RPOWŚ na lata 2007-2013
Gmina Skalbmierz	Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie gminy Skalbmierz	2010	Skalbmierz	121 339,00	POKL
Gmina Skalbmierz	Wiedza i umiejętności kluczem do lepszej przyszłości	2010-2011	Skalbmierz	912 000,00	POKL
Gmina Skalbmierz	Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępace	2011	Krępace	29 978,53	PROW LEADER
Gmina Skalbmierz	Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie gminy Skalbmierz	2011	Skalbmierz	179 000,00	POKL
Gmina Olesno	Oczyszczalnia ścieków i kanalizacja sanitarna dla Olesna - etap I i II	2000	Olesno		Program Phare-Inred
Gmina Olesno	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Podborze	2003	Podborze		Program SAPARD
Gmina Olesno	Modernizacja budynku Domu Malarek na potrzeby utworzenia centrum informacji turystycznej w Zalipiu	2005	Zalipie		Program SAPARD
Gmina Olesno	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami i przyłączami elektrycznymi do przepompowni ścieków w miejscowości Adamierz	2004 – 2005	Adamierz		Program SAPARD

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Poniądzia”

Gmina Olesno	Przebudowa boisk sportowych w solectwach Gminy Olesno	2006	Teren gminy		SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich
Gmina Olesno	Przebudowa dróg gminnych w celu społecznego i ekonomicznego rozwoju na terenie Gminy Olesno	2007	Teren gminy		ZPORR
Gmina Olesno	Remont budynków pełniących funkcje społeczno-kulturalne na terenie gminy Olesno	2010	Teren gminy		PROW
Gmina Olesno	Kształtowanie przestrzeni publicznej poprzez budowę placu parkingowego w miejscowości Olesno	2010	Olesno		PROW
Gmina Olesno	Budowa kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w miejscowości Ćwików, Olesno, Dąbrówki Breńskie	2010 – 2011	Ćwików, Olesno, Dąbrówki Breńskie		PROW
Gmina Opatowiec	Przebudowa drogi gminnej Budy-Pisarka-Kocina	2001	Gmina Opatowiec	193 076, 37	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Opatowiec	Remont SP w Opatowcu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	2004	SP w Opatowcu	26 955, 34	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Opatowiec	Remont Gimnazjum w Opatowcu	2003	Gimnazjum w Opatowcu	59 785,38	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Gmina Opatowiec	„Warto być aktywnym” – Projekt aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych w Gminie Opatowiec	2009	Teren gminy	80 145,00	POKL
Gmina Opatowiec	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Opatowiec poprzez budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami domowymi w miejscowościach Rogów, Rogów Górny, Wyszogród, Urzuty, Ławy, Kobiela, Chrustowice	2007 – 2009	Rogów, Rogów Górny, Wyszogród, Urzuty, Ławy, Kobiela, Chrustowice	875 229,12	RPO/środki własne
Gmina Opatowiec	Remont Domu Kultury w Opatowcu	2009 – 2010	Opatowiec	511 836,37	PROW

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Perły Poniądzia”

	oraz Remont alejek w parku w Opatowcu				
Gmina Opatowiec	„Warto być aktywnym” – Projekt aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych w Gminie Opatowiec	2010	Teren gminy	169 800,00	POKL
Gmina Opatowiec	Wyposażenie Domu Kultury	2009 – 2010	Opatowiec	23 111,62	PROW Leader
Gmina Opatowiec	Zagospodarowanie rynku w Opatowcu poprzez estetyczne i funkcjonalne urządzenie zieleni publicznej	2009 – 2010	Opatowiec	34 740,40	PROW Leader

Załącznik nr 3

Procedura wyboru operacji przez LGD

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w niniejszej procedurze oznaczają:

Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania „Perły Poniżia”

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Pracy Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia,

Procedura – Procedura wyboru operacji przez LGD,

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013,

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju,

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Rozporządzenie - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania "Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 z późn. zmianami.

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

§ 2

Zarząd ustala termin naboru wniosków o przyznanie pomocy i upoważnia Dyrektora Biura do wystąpienia do Instytucji wdrażającej z wnioskiem o ogłoszenie konkursu zawierającym informacje określone w Rozporządzeniu, pismem stanowiącym *Załącznik nr 1* do niniejszej procedury.

§ 3

Po ustaleniu terminu, o którym mowa w § 2, lecz nie później niż ..... dni od daty zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy, Dyrektor Biura występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o zwołanie Posiedzenia w celu dokonania wyboru operacji w ramach LSR.

§ 4

Wraz z uruchomieniem Procedury Doradca lokalny zobowiązany jest przeprowadzić w każdej gminie objętej LSR co najmniej jedno spotkanie dotyczące działania, w ramach którego ogłoszony zostanie konkurs lub prowadzić dyżur w każdej z gmin przynajmniej raz w tygodniu, w ramach którego, świadczył będzie bezpłatne wsparcie doradcze dla potencjalnych projektodawców.

§ 5

Ogłoszenie, o którym jest mowa w § 2, publikowane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

§ 6

Posiedzenie Rady w sprawie dokonania wyboru operacji w ramach LSR zwoływane jest i przeprowadzane zgodnie z Regulaminem.

§ 7

1. Każdy wniosek o sfinansowanie operacji złożony w ramach prowadzonego naboru jest rejestrowany i otrzymuje indywidualny numer, który służy do jego identyfikacji w dalszym postępowaniu prowadzonym przez Stowarzyszenie. Numer wniosku składa się z 4 ciągów cyfr, z których pierwszy odpowiada – numerowi działania, drugi – numerowi konkursu w ramach danego działania, trzecia – rokowi przeprowadzania procedury konkursowej, a czwarty – numerowi kolejnemu wnioskowi w danej procedurze konkursowej.

§ 8

Wybór operacji następuje w trakcie Posiedzenia zgodnie z Regulaminem i Procedurą oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.

§ 9

1. Protokół z Posiedzenia, wraz z wynikami oceny zgodności operacji z LSR oraz oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru zawartymi na liście operacji ocenionych publikowany jest na stronie internetowej Stowarzyszenia.
2. Przewodniczący niezwłocznie po dokonaniu oceny, o której mowa w ust. 1, lecz nie później niż w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy, informuje na piśmie wnioskodawców o wynikach tej oceny z podaniem informacji wymaganych obowiązującymi przepisami prawa.

§ 10

1. W przypadku wpłynięcia odwołań od rozstrzygnięć organu decyzyjnego, Dyrektor Biura występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o wszczęcie Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.
2. Przewodniczący wszczyna Procedurę odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w terminie zgodnym z Regulaminem.
3. Strona wnosząca odwołanie informowana jest pisemnie lub telefonicznie lub elektronicznie o prawie do uczestniczenia w Posiedzeniu w charakterze obserwatora.
4. Odwołania rozpatrywane są zgodnie z Procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji i Regulaminem.

§ 11

1. Po rozpatrzeniu odwołań sporządzana jest ostateczna lista operacji ocenionych.
2. W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy, LGD sporządza listy:
  - a) operacji, które zostały wybrane ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny operacji wg kryteriów wyboru, której wzór stanowi *Załącznik nr 6* do niniejszej procedury.
  - b) operacji, które nie zostały wybrane, uwzględniając wyniki oceny dokonanej na skutek odwołań, o których mowa w § 10 pkt. 4, której wzór stanowi *Załącznik nr 7* do niniejszej procedury.
3. Na liście operacji wybranych do finansowania w ramach LSR umieszcza się te, które:
  - a) są zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji przez LGD tj. uzyskały minimalną liczbę punktów niezbędną do wyboru operacji

- oraz mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków wskazanego w informacji, o której mowa w § 2.
- b) zostały złożone w miejscu i terminie, o których mowa w podawanej do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o przyznanie pomocy.
  - c) których zakres tematyczny jest zgodny z tematycznym zakresem operacji wskazanym w informacji o której mowa w § 2, o ile w tej informacji został wskazany zakres tematyczny operacji.
  - d) w przypadku, gdy informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy jest podawana do publicznej wiadomości po raz ostatni (według *Harmonogramu przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju*), Rada wybiera operacje do wysokości 120 % limitu dostępnych środków wskazanego w tej informacji.
4. Na liście operacji niewybranych do finansowania w ramach LSR umieszcza się te, które w wyniku oceny pod względem zgodności z LSR zostały uznane za:
- a) zgodne z LSR, lecz nie spełniły minimalnych wymagań, których mowa w pkt. 3.
  - b) zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania, o których mowa w pkt. 3, lecz nie mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków wskazanego w informacji, o której mowa w § 2 z zastrzeżeniem § 11 pkt. 3 lit. c.
  - c) niezgodne z LSR
  - d) których zakres tematyczny nie jest zgodny z tematycznym zakresem operacji wskazanym w informacji o której mowa w § 2, o ile w tej informacji został wskazany zakres tematyczny operacji.
  - e) nie zostały złożone w miejscu i terminie, o których mowa w podawanej do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o poznanie pomocy.
5. Nie później niż przed upływem 45 dni, od dnia, w którym upłynął termin do składania wniosków, Przewodniczący:
- a) przekazuje Instytucji Wdrażającej listę, o których mowa w pkt. 2 oraz uchwały Rady w sprawie wyboru operacji wraz ze wszystkimi złożonymi wnioskami. Protokół przekazania dokumentacji stanowi *Załącznik nr 10* do niniejszej procedury.
  - b) publikuje listę operacji wybranych na stronie internetowej LGD nie później, niż w dniu jej przekazania do Instytucji Wdrażającej.
  - c) informuje wnioskodawcę pismem, którego wzór stanowi *Załącznik nr 9* do niniejszej procedury o:
    - wybraniu operacji.
    - niewybraniu operacji wskazując przyczyny niewybrania;
    - liczbie uzyskanych punktów lub miejscu na liście operacji wybranych;w przypadku, o którym mowa w pkt. 3 lit. c pismo zawiera dodatkowo informację, czy operacja mieści się w limicie określonym w informacji, której mowa w pkt. 3.

§ 12

1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej procedurze decyduje Rada.
2. Decyzje Rady, podejmowane zgodnie z ust. 1, uwzględniają sposób postępowania określony w dokumencie „Zasady wymiany informacji pomiędzy Lokalną Grupą Działania (LGD), Samorządem Województwa (SW) i Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w związku z realizacją naboru w ramach działania Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

§ 13

Na potrzeby Procedury wprowadza się wzory formularzy i pism stanowiące załączniki do niniejszej uchwały:

- a) Załącznik nr 1 – Wniosek o ogłoszenie konkursu.
- b) Załącznik nr 2 – Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji przez LGD Zawiadomienie o Posiedzeniu Rady.
- c) Załącznik nr 3 – Zawiadomienie o Posiedzeniu Rady.
- d) Załącznik nr 4 – Protokół z Posiedzenia Rady.
- e) Załącznik nr 5 – Lista operacji ocenionych.
- f) Załącznik nr 6 – Lista operacji wybranych.
- g) Załącznik nr 7 – Lista operacji niewybranych
- h) Załącznik nr 8 – Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę.
- i) Załącznik nr 9 – Pismo o wybraniu lub niewybraniu operacji do finansowania w ramach LSR.

Załącznik nr 10 – Protokół przekazania dokumentacji konkursowej.

Wniosek o ogłoszenie konkursu

Znak sprawy:

Miejsce, data

Instytucja wdrażająca

Zwracam się z prośbą o ogłoszenie konkursu na dofinansowanie operacji w ramach Działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie..... ze środków przeznaczonych na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania „Perły Poniżia” w ramach umowy nr (*nr umowy*)

W załączeniu przedkładam wzór informacji o naborze oraz inne dokumenty niezbędne do ogłoszenia konkursu

Z poważaniem

Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji przez LGD

Znak sprawy:

Miejsce, data

**Przewodniczący Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”**

Na podstawie § 2 ust. 1 lit. Regulaminu Pracy Rady Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia” wnioskuję o zwołania Rady w celu przeprowadzenia Procedury wyboru operacji przez LGD.

Nazwa działania PROW 2007-2013:

Limit dostępnych środków:

termin ogłoszenie konkursu:

termin składania wniosków:

Miejsce składania wniosków o przyznanie pomocy:

Kryteria wyboru projektu określone w LSR:

Wykaz niezbędnych dokumentów:

Minimalne wymagania określone w LSR:

Z poważaniem

Zawiadomienie o Posiedzeniu Rady

Znak sprawy:

Miejsce, data

Na podstawie § 2 ust. 4 i 5 Regulaminu Pracy Rady zawiadamiamy o posiedzeniu Rady, które odbędzie się w dniu (*data*), o godzinie (*godzina*), w (*miejsce*).

(Program Posiedzenia Rady)

Jednocześnie informuję, że projekty podejmowanych uchwał wraz z załącznikami dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej (*dokładny adres strony internetowej*).

Z poważaniem

Protokół z Posiedzenia Rady

Miejsce, data

**Protokół z Posiedzenia Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”
odbytego w dniach (data *dd.mm.rr* – *dd.mm.rr*)**

1. W dniach (data *dd.mm.rr* – *dd.mm.rr*) odbyło się Posiedzenie Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia” w celu dokonania wyboru operacji w ramach ogłoszonego konkursu na realizację LSR w zakresie .....
2. Program Posiedzenia Rady.
Program posiedzenia
3. W posiedzeniu wzięli udział:

Lista uczestników Posiedzenia Rady Stowarzyszenia z podziałem na: Członków Rady, osoby biorące udział Posiedzeniu z głosem doradczym i w roli obserwatorów.
4. Przebieg Posiedzenia Rady.
5. Podjęte uchwały.

Przewodniczący Rady

Protokolant

Lista operacji ocenionych

**Lista operacji ocenionych w ramach działania
„Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie.....
na posiedzeniu Rady odbytym
w dniach (dd.mm.rr – dd.mm.rr)**

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł operacji	Nr wniosku	Lokalizacja operacji	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Uzyskane punkty	Wniosek wana kwota pomocy
Operacje wymienione poniżej są zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji przez LGD oraz mieszczą się w limicie środków przeznaczonym na konkurs*								
Operacje wymienione poniżej są zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji przez LGD lecz nie mieszczą się w limicie środków przeznaczonym na konkurs**								
Operacje wymienione poniżej są zgodne z LSR lecz nie spełniają minimalnych wymagań niezbędnych do wyboru operacji przez LGD								
Operacje wymienione poniżej są niezgodne z LSR								
Operacje wymienione poniżej nie podlegają ocenie (złożone w niewłaściwym miejscu i terminie)								

* w przypadku ostatniego naboru w ramach danego działania na tę część listy wpisywane są operacje, które ocenione zostały jako zgodne z LSR, spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji oraz zmieściły się w kwocie stanowiącej 120% limitu wskazanego w ogłoszeniu o konkursie

** w przypadku ostatniego naboru w ramach danego działania na tę część listy wpisywane są operacje, które ocenione zostały jako zgodne z LSR, spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji, ale nie zmieściły się w kwocie stanowiącej 120% limitu wskazanego w ogłoszeniu o konkursie

.....
imię i nazwisko

oraz podpis Przewodniczącego Rady

Lista operacji wybranych

Lista operacji wybranych do finansowania w ramach LSR w ramach działania
„Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie.....
na posiedzeniu Rady odbyłym
w dniach (dd.mm.rr – dd.mm.rr)

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł operacji	Nr wniosku	Lokalizacja operacji	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Uzyskane punkty	Wnioskowana kwota pomocy
Operacje wymienione poniżej mieszczą się w limicie dostępnych środków								
Operacje wymienione poniżej nie mieszczą się w limicie dostępnych środków*								

* Zapis stosowany w przypadku ostatniego naboru w ramach danego działania

.....
imię i nazwisko

oraz podpis Przewodniczącego Rady

Lista operacji niewybranych

**Lista operacji niewybranych do finansowania w ramach LSR w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie.....
na posiedzeniu Rady odbytym
w dniach (dd.mm.rr – dd.mm.rr)**

Lp.	Nazwa i adres beneficjenta	Tytuł operacji	Nr wniosku	Lokalizacja operacji	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy	NIP wnioskodawcy	Uzyskane punkty	Wnioskowana kwota pomocy
Operacje wymienione poniżej są zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji przez LGD lecz nie mieszczą się w limicie środków przeznaczonym na konkurs*								
Operacje wymienione poniżej są zgodne z LSR ale nie spełniają minimalnych wymagań niezbędnych do wyboru operacji przez LGD								
Operacje wymienione poniżej są niezgodne z LSR								
Operacje wymienione poniżej nie podlegają ocenie (złożone w niewłaściwym miejscu i terminie)								

* w przypadku ostatniego naboru w ramach danego działania na tę część listy wpisywane są operacje, które ocenione zostały jako zgodne z LSR, spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru operacji, ale nie zmieściły się w kwocie stanowiącej 120% limitu wskazanego w ogłoszeniu o konkursie

.....
imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady

Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Wnioskodawca

Pragnę poinformować, że Pana/Pani/ wniosek o dofinansowanie operacji zarejestrowany pod nr (*nr wniosku*) został rozpatrzony przez Radę Lokalnej Grupy Działania „Perły Poniżia” na Posiedzeniu odbytym w dniach (*dd.mm.rr-dd.mm.rr*).

Uchwałą Rady nr (*nr uchwały*) z dnia (*dd.mm.rr*) uznano, że Pana/Pani wniosek jest/nie jest¹ zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju i przyznano mu ...² punktów. Pana/Pani wniosek uznano za niezgodny z LSR gdyż .....

Pana/Pani wniosek otrzymał/nie otrzymał¹ minimalną liczbę punktów niezbędnych do wyboru operacji do dofinansowania⁴. Pana/Pani wniosek mieści się/ nie mieści się¹ w limicie środków przewidzianych na konkurs⁵.

W załączeniu przekazuję listę operacji ocenionych na Posiedzeniu Rady odbytym w dniach (*dd.mm.rr – dd.mm.rr*)

Jednocześnie informuję, że na najbliższym Posiedzeniu Rady rozpatrywane będą odwołania przygotowane prawidłowo pod względem formalnym. Za odwołanie prawidłowe pod względem formalnym, zgodnie z § 2—odwołania od decyzji organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji uznaje się odwołanie, które:

- a) wpłynie do biura stowarzyszenia (*dokładny adres biura*) w ciągu 5 dni od dnia otrzymania niniejszego powiadomienia – decyduje data wpłynięcia,
- b) złożone będzie na formularzu dostępnym na stronie internetowej (*dokładny adres strony Internetowej*) lub w biurze stowarzyszenia (*dokładny adres biura*),
- c) zostanie wypełnione komputerowo, bądź na maszynie do pisania,
- d) zawierać będzie: pisemne uzasadnienie odwołania oraz nr wniosku nadany na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru operacji przez LGD,
- e) zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie operacji w ramach LSR bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy.

Odwołania, które nie spełnią wymagań zostaną odrzucone z powodów formalnych.

Zgodnie z Procedurą odwołania od decyzji organu decyzyjnego, zostanie Pani/Pan poinformowany/a pisemnie, o decyzji Rady w sprawie Pani/Pana odwołania.

Z poważaniem

1. Niepotrzebne wykreślić.
2. W przypadku operacji uznanych za zgodne z LSR należy wstawić liczbę przyznanych punktów.
3. Zdanie stosowane tylko w przypadku informowania Wnioskodawcy o niezgodności jego wniosku z LSR.
4. Zdanie stosowane w przypadku operacji zgodnych z LSR.
5. Zdanie stosowane w przypadku operacji zgodnych z LSR i spełniających minimalne wymagania. Zdanie stosowane także w przypadku ostatniego naboru w danym działaniu.

Pismo o wybraniu lub niewybraniu operacji do finansowania.

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Wnioskodawca

Pragnę poinformować, że Pana/Pani wniosek o dofinansowanie operacji zarejestrowany pod nr (*nr wniosku*) został uchwałą Rady nr (*nr uchwały*) z dnia (*dd.mm.rr*) wybrany/niewybrany¹ do finansowania w ramach LSR.

Pana/Pani/ wniosek otrzymał ...pkt podczas oceny według lokalnych kryteriów wyboru, mieści/nie mieści*¹ się w limicie dostępnych środków.

Jednocześnie przekazuję listę operacji wybranych do finansowania w ramach LSR/ listę operacji niewybranych do finansowania w ramach LSR¹.

Pani/Pana wniosek nie został wybrany do realizacji gdyż .....²

Jednocześnie pragnę poinformować, że ma/ją Pani/Pan możliwość złożenia swojego wniosku w ramach konkursów ogłaszanych przez (*nazwa instytucji wdrażającej*). Szczegółowe informacje o prowadzonych naborach przez (*skrót nazwy instytucji wdrażającej*) znajdzie Pani/Pan na stronie Internetowej (*dokładny adres strony Internetowej z informacjami o prowadzonych naborach*) lub w siedzibie, która mieści się w (*adres biura*).³

Z poważaniem

*Zapis stosowany w przypadku ostatniego naboru w ramach danego działania

---

¹ Niepotrzebne skreślić

² Zdanie stosowane w przypadku nie wybrania operacji do finansowania w ramach LSR

³ Akapit stosowany wyłącznie w przypadku projektów składanych w ramach: Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej, Tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw oraz Odnowy i rozwoju wsi

PROTOKÓŁ PRZEKAZANIA DOKUMENTACJI KONKURSOWEJ

Potwierdzam odbiór w dniu (*data odbioru*) dokumentacji konkursowej dotyczącej konkursu nr (*nr konkursu*) dotyczącej działania (*nazwa działania*) PROW 2007-2013.

Wykaz przekazywanej dokumentacji

Lp.	Nazwa dokumentu	Liczba stron	Uwagi

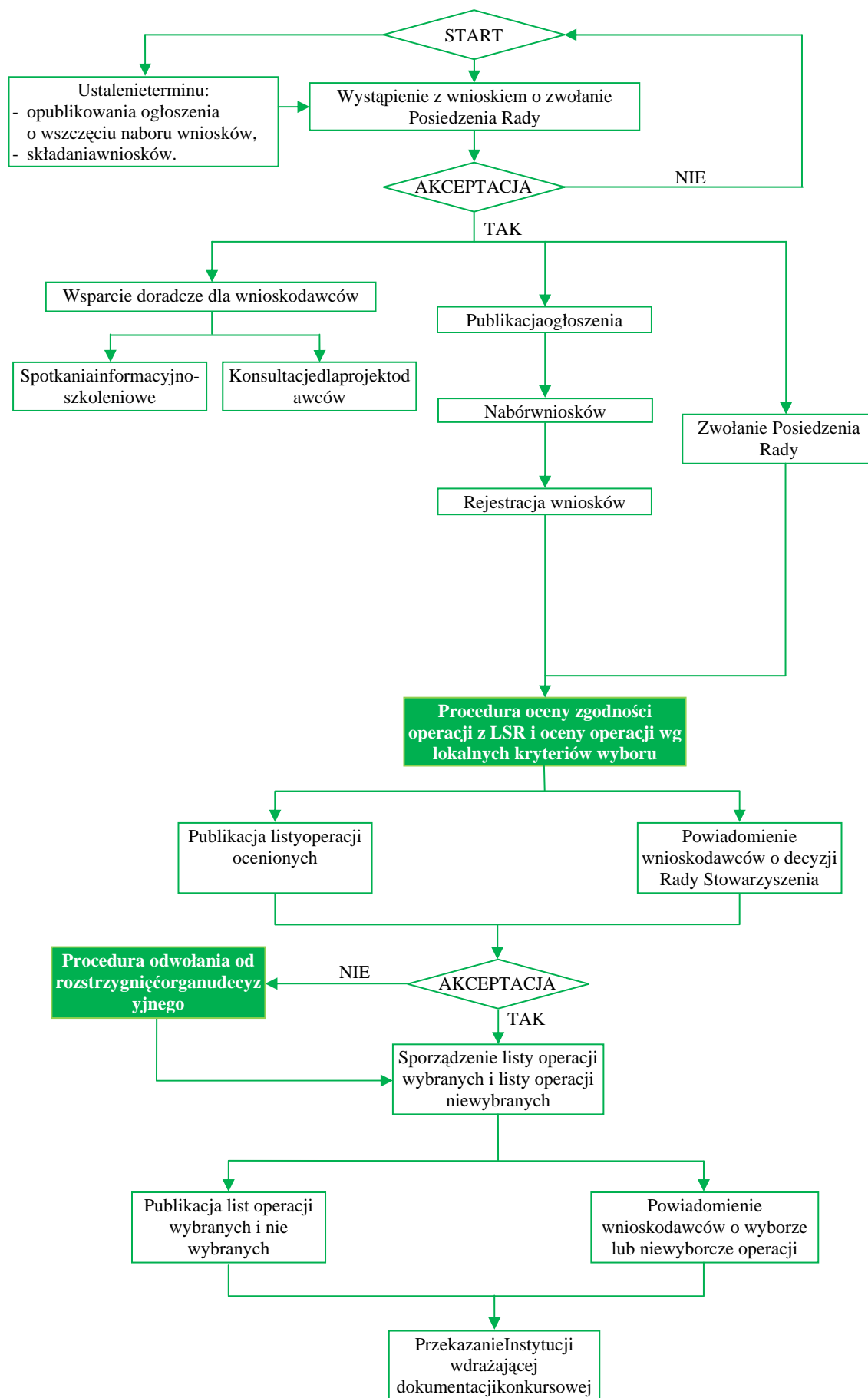
.....

Odbierający

.....

Przekazujący

Schemat graficzny procedury wyboru operacji przez LGD

Tabelaryczne przedstawienie procedury wyboru operacji przez LGD

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Ustalenie terminu składania wniosków o dofinansowanie operacji i wszczęcie procedury	Zarząd	Uchwała	Dyrektor Biura
Wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie konkursu o finansowanie operacji w ramach LSR	Dyrektor Biura	Wniosek o ogłoszenie konkursu	Instytucja wdrażająca
Wystąpienie z wnioskiem o zwołanie posiedzenia Rady w ramach procedury wyboru operacji.	Dyrektor Biura	Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji	Przewodniczący Rady
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady	Zawiadomienie o Radzie	Zarząd, Członkowie Rady, Dyrektor Biura
Prowadzenie wsparcia dla potencjalnych projektodawców: <ul style="list-style-type: none"> • spotkania informacyjne, • szkolenia, • doradztwo. 	Doradca lokalny	Materiały szkoleniowe	Potencjalni projektodawcy
Publikacja ogłoszenia.	Instytucja wdrażająca, Dyrektor Biura	Ogłoszenie	
Nabór wniosków	Dyrektor Biura		
Rejestracja składanych wniosków o przyznanie pomocy.	Asystent Dyrektora Biura		

Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru
Publikacja wyników oceny zgodności operacji z LSR i oceny wg lokalnych kryteriów wyboru	Dyrektor Biura	Protokół z Posiedzenia Rady Stowarzyszenia, Lista operacji ocenionych	
Powiadomienie o wynikach oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru	Przewodniczący Rady	Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę Stowarzyszenia	Wnioskodawcy
W przypadku odwołań od podjętej decyzji przez Radę Programową - Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego. w sprawie wyboru operacji	Dyrektor Biura Przewodniczący Rady	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji
Publikacja ostatecznych wyników oceny zgodności operacji z LSR i oceny wg lokalnych kryteriów wyboru	Dyrektora Biura	Protokół z posiedzenia Rady, Lista operacji wybranych i Lista operacji niewybranych	
Powiadomienie wnioskodawców o wybraniu lub niewybraniu operacji do sfinansowania	Przewodniczący Rady	Pismo o wybraniu lub niewybraniu operacji do sfinansowania	Wnioskodawca
Przekazanie pełnej dokumentacji.	Dyrektora Biura	Protokół przekazania dokumentacji konkursowej	Instytucja wdrażająca

Załącznik nr 4

Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w niniejszej procedurze oznaczają:

Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania „Perły Poniidzia”

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Pracy Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia,

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju

Procedura – Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

§ 1a

Rada dokonuje oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej Procedurze i obowiązujących przepisach prawa, w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin do składania wniosków o przyznanie pomocy.

§ 2

1. Członkowie Rady przystępując do procedury zobowiązani są złożyć na ręce Przewodniczącego oświadczenie o bezstronności w podejmowaniu decyzji
2. Przewodniczący oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa na ręce Prezesa Zarządu.
3. Na podstawie złożonych oświadczeń przygotowywana jest lista biorących udział w głosowaniu przy podejmowaniu decyzji o dofinansowaniu poszczególnych operacji.
4. Przy nazwisku członka Rady, który nie pozostaje bezstronny w podjęciu decyzji, na liście, o której jest mowa w ust. 3, wpisuje się: wykluczony z głosowania.
5. Członkowie Rady, którzy pozostają bezstronni, podpisują się na liście, o której jest mowa w ust. 3.
6. Lista biorących udział w głosowaniu, przygotowana w sposób określony w ust. 4 i 5, stanowi załącznik do uchwały o wykluczeniu z głosowania

§ 3

1. Przed przystąpieniem do oceny Dyrektor Biura zleca ekspertowi zewnętrznemu albo pracownikowi Biura przygotowanie streszczenia wniosków o dofinansowanie operacji.
2. Karty operacji dla każdego z rozpatrywanych wniosków, o których jest mowa w ust. 1, przekazywane są Radzie na pierwszym spotkaniu prowadzonym w ramach prowadzonej Procedury.
3. Członkowie Rady mają prawo do wglądu w biurze Stowarzyszenia do każdego złożonego wniosku od pierwszego dnia Posiedzenia, na którym są rozpatrywane do dnia przekazanie pełnej dokumentacji Instytucji wdrażającej.

§ 4

1. Ekspert zewnętrzny albo Pracownik Biura referują poszczególne wnioski.

§ 5

1. Poszczególne wnioski rozpatrywane są w oddzielnych dyskusjach.
2. Dyskusje, o których mowa w ust. 1, moderowane są przez Przewodniczącego.
3. Moderatorem dyskusji może być osoba będąca bezstronna wobec rozpatrywanego wniosku.
4. W przypadku braku bezstronności Przewodniczącego dyskusją, o której mowa w ust. 1, moderuje inny Członek Rady wybrany przez Radę.
5. Dyskusje, o których mowa w ust. 1, rozpoczynają się od zreferowania wniosku przez eksperta zewnętrznego albo pracownika Biura, o którym mowa w § 3, którzy mają na zreferowanie poszczególnych wniosków nie więcej niż 10 min.
6. Prowadzący dyskusję udziela głosu zgodnie z kolejnością zgłaszania się zainteresowanych.
7. Osoba biorąca udział w dyskusji na swoją pierwszą wypowiedź ma nie więcej niż 5 min.
8. W przypadku zabierania głosu po raz kolejny, każda z osób biorących udział w dyskusji, ma na swoją wypowiedź nie więcej niż 3 min.
9. Czasu wypowiedzi poszczególnych osób pilnuje moderujący dyskusją, który ma prawo odebrania głosu w przypadku rażącego przekroczenia dopuszczalnego czasu.
10. Dyskusję zamyka moderujący w momencie, gdy nikt z biorących w niej udział nie wniesie nowych znaczących faktów.

§ 6

1. Po zamknięciu dyskusji Rada przechodzi do głosowania nad zgodnością operacji z LSR. Operacjom uznanym za zgodne z LSR jednocześnie przydzielane są punkty zgodnie z kryteriami oceny określonymi dla danej kategorii operacji przez każdego członka Rady oddzielenie.
2. Za ocenę według kryteriów wyboru operacji przyjmuje się średnią liczbę punktów otrzymanych z oceny przeprowadzonej przez członków Rady biorących udział w głosowaniu.
3. Na podstawie wyników oceny, o której mowa w ust. 1 i 2, Przewodniczący tworzy listę operacji ocenionych, ustalając ich kolejność wg liczby uzyskanych punktów.
4. W przypadku uzyskania takiej samej liczby punktów przez dwie i więcej operacji o kolejności na liście decyduje data wpływu wniosku do LGD. Im wcześniejsza data, tym wyższa pozycja na liście.

5. Ocena zgodności operacji z LSR oraz ocena wniosku według lokalnych kryteriów wyboru operacji dokonywana jest:
- a) na podstawie kart ocen, których wzory stanowią załączniki do niniejszej uchwały,
  - b) zgodnie z przyjętymi kryteriami, które zostały określone w załącznikach do niniejszej uchwały

§7

Na potrzeby Procedury wprowadza się wzory formularzy i pism stanowiące załączniki do niniejszej Procedury:

- a) Załącznik nr 1 – Oświadczenie o bezstronności.
- b) Załącznik nr 2 – Uchwała o wykluczeniu z głosowania.
- c) Załącznik nr 3 – Wzór streszczenia wniosku o dofinansowanie operacji – karty operacji.
- d) Załącznik nr 4 – Uchwała w sprawie uznania operacji za niezgodną z LSR.
- e) Załącznik nr 5 – Uchwała w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR i przyznania operacji punktów według lokalnych kryteriów wyboru.
- f) Załącznik nr 6 – Karta oceny zgodności z LSR.
- g) Załącznik nr 7 – Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów.
- h) Załącznik nr 8 – Kryterium oceny zgodności z LSR.
- i) Załącznik nr 9 – Lokalne kryteria wyboru operacji.

Załącznik nr 10- Minimalne wymagania, których spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD.

Nr konkursu:.....

.....
miejsce, dnia

OŚWIADCZENIE O BEZSTRONNOŚCI

Ja niżej podpisany/a .....
(imię i nazwisko)

zamieszkały/a .....
(adres zamieszkania)

legitymujący/a się dowodem osobistym seria ..... numer.....

wydanym przez .....
świadomy/a odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 6 Kodeksu Karnego przewidującego karę pozbawienia wolności do lat 3 za składanie fałszywych zeznań oświadczam, że:

- 1) znam zasady bezstronności oceny operacji określone w § 7 ust. 3 Regulaminu Pracy Rady,
- 2) z uwagi na brak bezstronności, nie mogę brać udziału w ocenie wniosków, które zostały wykreślone z poniżej listy:

Lista wniosków przeznaczonych do rozpatrzenia w ramach konkursu (*nr konkursu*)

- a) (*numer wniosku*) złożonego przez (*pełna nazwa wnioskodawcy*),¹
- b) (*numer wniosku*) złożonego przez (*pełna nazwa wnioskodawcy*).¹

.....
podpis składającego oświadczenie

1. Należy wykreślić pozycję, w przypadku gdy zachodzi choć jedna okoliczność wymieniona w § 7 ust. 3 Regulaminu Pracy Rady.

**Uchwała Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”**

Nr.....

Z dnia .....

**w sprawie wykluczenia zgłoszenia w sprawie wyboru operacji w ramach konkursu
(nr konkursu) członków Rady niepozostających bezstronnymi w swej ocenie**

§ 1

Z głosowań w sprawie oceny poszczególnych wniosków wyklucza się osoby wskazane w Załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.

§ 3

Wykonanie Uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady.

.....
*Imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady*

Załącznik nr 1
do Uchwały Rady LGD „Perły Ponidzia”
Nr....., z dnia.....

**Lista członków Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”
biorących udział w głosowaniu dotyczącym wyboru operacji w ramach
konkursu (nr konkursu)**

Imię i Nazwisko	Nr wniosku	Nr wniosku	Nr wniosku
	Podpis biorącego udział w głosowaniu lub w przypadku osoby wykluczonej wpis „wykluczony z głosowania”	Podpis biorącego udział w głosowaniu lub w przypadku osoby wykluczonej wpis „wykluczony z głosowania”	Podpis biorącego udział w głosowaniu lub w przypadku osoby wykluczonej wpis „wykluczony z głosowania”

.....
Imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady

Streszczenie wniosku o dofinansowanie operacji
KARTA OPERACJI

I Identyfikacja wniosku i wnioskodawcy

1. Nr konkursu: .....
2. Nr wniosku: .....
Tytuł wniosku: .....
Nazwa (imię i nazwisko) wnioskodawcy: .....
Adres wnioskodawcy: .....

II Charakterystyka projektu

1. Cel projektu: .....
2. Czy cel projektu odpowiada na cele ogólne i szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju?
(Proszę napisać i uzasadnić na jakie cele LSR odpowiada wniosek)
.....
.....
3. Czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w Lokalnej Strategii Rozwoju?
(Proszę napisać i uzasadnić z jakimi przedsięwzięciami LSR zgodna jest oceniana operacja)
.....
.....
4. Jak projekt odpowiada na kryteria wyboru projektu
(Proszę napisać i uzasadnić jakie kryteria wyboru projektu spełnia wniosek)
- a) *Nazwa kryterium wyboru projektu*
.....
.....
- b) *Nazwa kryterium wyboru projektu*
.....
.....
- c) *Nazwa kryterium wyboru projektu*
.....
.....

.....
.....
imię i nazwisko
oraz podpis sporządzającego streszczenie

**Uchwała Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”**

nr .....

z dnia .....

w sprawie uznania operacji za niezgodną z Lokalną Strategią Rozwoju

§ 1

Mając na uwadze wyniki oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju operacje pod tytułem..... zarejestrowaną pod nr ..... uznaje się za niezgodną z Lokalną Strategią Rozwoju.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.

§ 3

Wykonanie Uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady.

.....
*imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady*

**Uchwała Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”**

nr .....

z dnia .....

w sprawie uznania operacji za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju i przyznania operacji punktów według lokalnych kryteriów wyboru

§ 1

Mając na uwadze wyniki oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju i oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów operację pod tytułem..... zarejestrowaną pod nr ..... uznaje się za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju oraz przyznaje się jej .....pkt.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.

§ 3

Wykonanie Uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady.

.....
*imię i nazwisko
oraz podpis Przewodniczącego Rady*

Miejsce na pieczęć	KARTA OCENY zgodności operacji z LSR	KO nr 1
Nr konkursu		
Termin rozpatrywania wniosku		
Imię i nazwisko oceniającego		
Nr wniosku		
Wnioskodawca		
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty	
1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?		
Cel ogólny 1:		
.....		
.....		
.....		
Uzasadnienie:		
☐		
.....		
.....		
Cel ogólny 2:		
.....		
.....		
.....		
Uzasadnienie:		
☐		
.....		
.....		
Cel ogólny 3:		
.....		
.....		
.....		
Uzasadnienie:		
☐		
.....		
.....		
Cel ogólny 4:		
.....		
.....		
.....		

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR ?

Cel szczegółowy 1.1:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 1.2:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 2.1:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 2.2:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 3.1:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 3.2:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 4.1:

Uzasadnienie:

.....
.....

.....
Cel szczegółowy 4.2: Uzasadnienie: ☐ ....
3. Czy realizacja operacji jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w LSR?
Przedsięwzięcie 1.1.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 1.1.2: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 1.2.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 1.2.2: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 2.1.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 2.2.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 2.2.2: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 3.1.1: ☐ Uzasadnienie:

....				
Przedsięwzięcie 3.2.1:				
Uzasadnienie: ☐				
Przedsięwzięcie 4.1.1:				
Uzasadnienie: ☐				
Przedsięwzięcie 4.1.2:				
Uzasadnienie: ☐				
Przedsięwzięcie 4.2.1:				
Uzasadnienie: ☐				
UZASADNIENIE NIEZGODNOŚCI PROJEKTU/OPERACJI Z ZAZNACZONYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI W LSR:				
IMIĘ I NAZWISKO CZŁONKA RADY :				
Głosuję za uznaniem/nie uznaniem* operacji za zgodną z LSR *niepotrzebne skreślić				
MIEJSCE:		DATA:	PODPIS:	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny

Pola białe wypełnia Członek Rady LGD biorący udział w ocenie zgodności

- a. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- b. Ocena zgodności polega na wpisaniu znaku „x” w kratce po lewej stronie przy każdym celu / przedsięwzięciu, z którym dana operacja jest zgodna. Zgodność operacji z LSR może występować w więcej niż jednym punkcie (można zaznaczyć więcej kwadracików) Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli będzie zgodna z: co najmniej jednym celem ogólnym i co najmniej jednym celem szczegółowym i co najmniej jednym przedsięwzięciem zapisanym w LSR.
- c. W przypadku uznania operacji za niezgodną z LSR, Członek Rady wypełniający zobowiązany jest napisać uzasadnienie.
- d. Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 7

Miejsce na pieczęć	KARTA OCENY operacji według lokalnych kryteriów wyboru operacji dla Działania:		KO nr 2
Nr konkursu			
Termin rozpatrywania wniosku			
Imię i nazwisko oceniającego			
Nr wniosku			
Wnioskodawca			
Nazwa operacji			
Kryterium oceny operacji	Przyznana ocena	Uzasadnienie/Uwagi¹	
Suma przyznanych punktów			

.....
data

.....
czytelny podpis oceniającego

1 – Uzasadnienie, uwagi są obowiązkowe w przypadku przyznania minimalnej liczby punktów.

Kryterium oceny zgodności z Lokalną Strategią Rozwoju

Operację uznaje się za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju jeżeli:

- a) jej realizacja przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu strategicznego i operacyjnego, oraz
- b) gdy jest zgodna z przynajmniej jednym zaplanowanym przedsięwzięciem.

Lokalne kryteria wyboru operacji
Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

1. Powierzchnia gospodarstwa rolnego, którą posiada wnioskodawca, lub w której pracuje będąc małżonkiem rolnika lub jego domownikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu rolniczym:
  - do 5 ha – 4 pkt.
  - więcej niż 5 ha i nie więcej niż 10 ha – 2 pkt.
  - powyżej 10 ha – 1 pkt.
2. Wnioskowana kwota:
  - do 30 tys. zł – 4 pkt.
  - więcej niż 30 tys. zł i mniej niż 50 tys. zł – 2 pkt.
  - powyżej 50 tys. – 1 pkt.
3. Liczba zaplanowanych do utworzenia miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie:
  - więcej niż 1 – 4 pkt.
  - 1 – 2 pkt.
  - mniej niż 1 – 0 pkt.
4. Projekt obejmuje zadania z zakresu informatyzacji:
  - obejmuje – 3 pkt.
  - nie obejmuje – 0 pkt.
5. Projekt będzie dotyczył działalności:
  - bezpośrednio związanej z sektorem turystycznym albo produktami lokalnymi – 5 pkt.
  - niezwiązanej z sektorem turystycznym i produktami lokalnymi – 0 pkt.
6. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
7. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
8. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:

- projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym/zrealizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
9. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
- projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 0 pkt.
10. Korzystanie z bezpłatnego doradztwa świadczonego przez LGD:
- wnioskodawca korzystał z doradztwa – 4 pkt.
  - wnioskodawca nie korzystał z doradztwa – 0 pkt.

Kryterium, na podstawie, którego ocenia się uzasadnienie realizacji operacji w ramach LSR:

Kryterium nr 6

Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:

- projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
- projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.

Dodatkowe kryteria dla projektów realizowanych w ramach przedsięwzięcia 1.2.2:

1. Kryterium minimum:

A. W projekcie uwzględniono wytyczne Zarządu LGD w zakresie spójnego systemu informacji i edukacji o obszarze LGD.

B. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ lub bezpośrednią i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+.

2. Kryterium oceny:

A. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ – 10 pkt.

B. Bezpośrednią i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+ – 5 pkt.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**

1. Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w branży, której dotyczy wniosek o sfinansowanie operacji:
  - więcej niż 10 lat – 5 pkt.
  - więcej niż 3 lata i mniej niż 10 lat – 3 pkt.
  - mniej niż 3 lata – 1 pkt.
2. Wnioskowana kwota:
  - do 50 tys. zł – 5 pkt.
  - powyżej 50 tys. – 0 pkt.
3. Liczba zaplanowanych do utworzenia miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie:
  - więcej niż 3 – 6 pkt.
  - od 2 do 3 – 4 pkt.
  - 1 – 2 pkt.
  - mniej niż 1 – 0 pkt.
4. Projekt obejmuje zadania z zakresu informatyzacji:
  - obejmuje – 3 pkt.
  - nie obejmuje – 0 pkt.
5. Projekt będzie dotyczył działalności:
  - bezpośrednio związanej z sektorem turystycznym albo produktami lokalnymi – 5 pkt.
  - niezwiązanej z sektorem turystycznym i produktami lokalnymi – 0 pkt.
6. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
7. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
8. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.

- projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym/zrealizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
9. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
- projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 0 pkt.
10. Korzystanie z bezpłatnego doradztwa świadczonego przez LGD:
- wnioskodawca korzystał z doradztwa – 4 pkt.
  - wnioskodawca nie korzystał z doradztwa – 0 pkt.

Kryterium, na podstawie, którego ocenia się uzasadnienie realizacji operacji w ramach LSR:

Kryterium nr 6

Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:

- projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
- projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.

Dodatkowe kryteria dla projektów realizowanych w ramach przedsięwzięcia 1.2.2:

1. Kryterium minimum:

- A. W projekcie uwzględniono wytyczne Zarządu LGD w zakresie spójnego systemu informacji i edukacji o obszarze LGD.
- B. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ lub bezpośrednio i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+.

2. Kryterium oceny:

- A. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ – 10 pkt.
- B. Bezpośrednio i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+ – 5 pkt.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Odnowa i rozwój wsi**

1. Obszar realizacji projektu:
  - jedna miejscowość – 1 pkt.
  - dwie miejscowości – 2 pkt.
  - więcej niż dwie miejscowości – 3 pkt.
2. Wpływ na rozwoju turystyki i sektora „leisure time”:
  - operacja wpłynie pozytywnie na rozwój turystyki i sektora „leisure time” – 4 pkt.
  - operacja nie wpłynie na rozwój turystyki i sektor „leisure time” – 0 pkt.
3. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
4. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym/zrealizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
5. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
  - projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 0 pkt.
6. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
7. Innowacyjność operacji:
  - dla obszaru LGD – 2 pkt.

- dla obszaru 1 gminy – 1 pkt.
  - brak innowacyjności – 0 pkt.
8. Korzystanie z bezpłatnego doradztwa świadczonego przez LGD:
- wnioskodawca korzystał z doradztwa – 4 pkt.
  - wnioskodawca nie korzystał z doradztwa – 0 pkt.

Kryterium, na podstawie, którego ocenia się uzasadnienie realizacji operacji w ramach LSR:

Kryterium nr 3

Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:

- projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
- projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.

Dodatkowe kryteria dla projektów realizowanych w ramach przedsięwzięcia 1.2.2:

1. Kryterium minimum:

- A. W projekcie uwzględniono wytyczne Zarządu LGD w zakresie spójnego systemu informacji i edukacji o obszarze LGD.
- B. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ lub bezpośrednią i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+.

2. Kryterium oceny:

- A. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ – 10 pkt.
- B. Bezpośrednią i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+ – 5 pkt.

**Lokalne kryteria wyboru operacji
dla Działania: Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju – małe projekty**

1. Obszar realizacji projektu:
  - jedna miejscowość – 1 pkt.
  - dwie miejscowości – 2 pkt.
  - więcej niż dwie miejscowości – 3 pkt.
2. Wpływ na rozwój turystyki i sektora „leisure time”:
  - operacja wpłynie pozytywnie na rozwój turystyki i sektora „leisure time” – 4 pkt.
  - operacja nie wpłynie na rozwój turystyki i sektor „leisure time” – 0 pkt.
3. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
  - projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
  - projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
4. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych na obszarze objętym LSR niezależnie od realizującego i źródła ich finansowania:
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 4 innymi operacjami/projektami – 8 pkt.
  - projekt komplementarny jest z więcej niż 2 i nie więcej niż z 4 innymi operacjami/projektami – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z nie więcej niż 2 innymi operacjami/projektami – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z innymi operacjami/projektami – 0 pkt.
  - za wykazanie komplementarności z co najmniej jednym projektem realizowanym/zrealizowanym przez inny podmiot niż wnioskodawca – 2 pkt.
5. Operacja komplementarna, czyli uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
  - projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
  - projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
  - projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 0 pkt.
6. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i historycznego i przyrodniczego – 10 pkt.
  - projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.
  - projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
7. Operacja realizowana będzie w partnerstwie z innymi podmiotami, niezależnymi od wnioskodawcy, działającymi na rzecz rozwoju obszaru LSR:

- więcej niż 2 partnerów – 5 pkt.
  - 2 partnerów – 3 pkt.
  - 1 partner – 2 pkt.
  - bez partnerów – 0 pkt.
8. Wnioskowana kwota:
- do 10 tys. zł – 10 pkt.
  - powyżej 10 tys. zł – 1 pkt.
9. Innowacyjność operacji:
- dla obszaru LGD – 2 pkt.
  - dla obszaru 1 gminy – 1 pkt.
  - brak innowacyjności – 0 pkt.
10. Korzystanie z bezpłatnego doradztwa świadczonego przez LGD:
- wnioskodawca korzystał z doradztwa – 4 pkt.
  - wnioskodawca nie korzystał z doradztwa – 0 pkt.

Kryterium, na podstawie, którego ocenia się uzasadnienie realizacji operacji w ramach LSR:

Kryterium nr 3

Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:

- projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.
- projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.

Dodatkowe kryteria dla projektów realizowanych w ramach przedsięwzięcia 1.2.2:

1. Kryterium minimum:

A. W projekcie uwzględniono wytyczne Zarządu LGD w zakresie spójnego systemu informacji i edukacji o obszarze LGD.

B. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ lub bezpośrednią i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+.

2. Kryterium oceny:

A. Wnioskodawca będący osobą fizyczną na pierwszy dzień składania wniosków miał mniej niż 26 lat lub 50+ – 10 pkt.

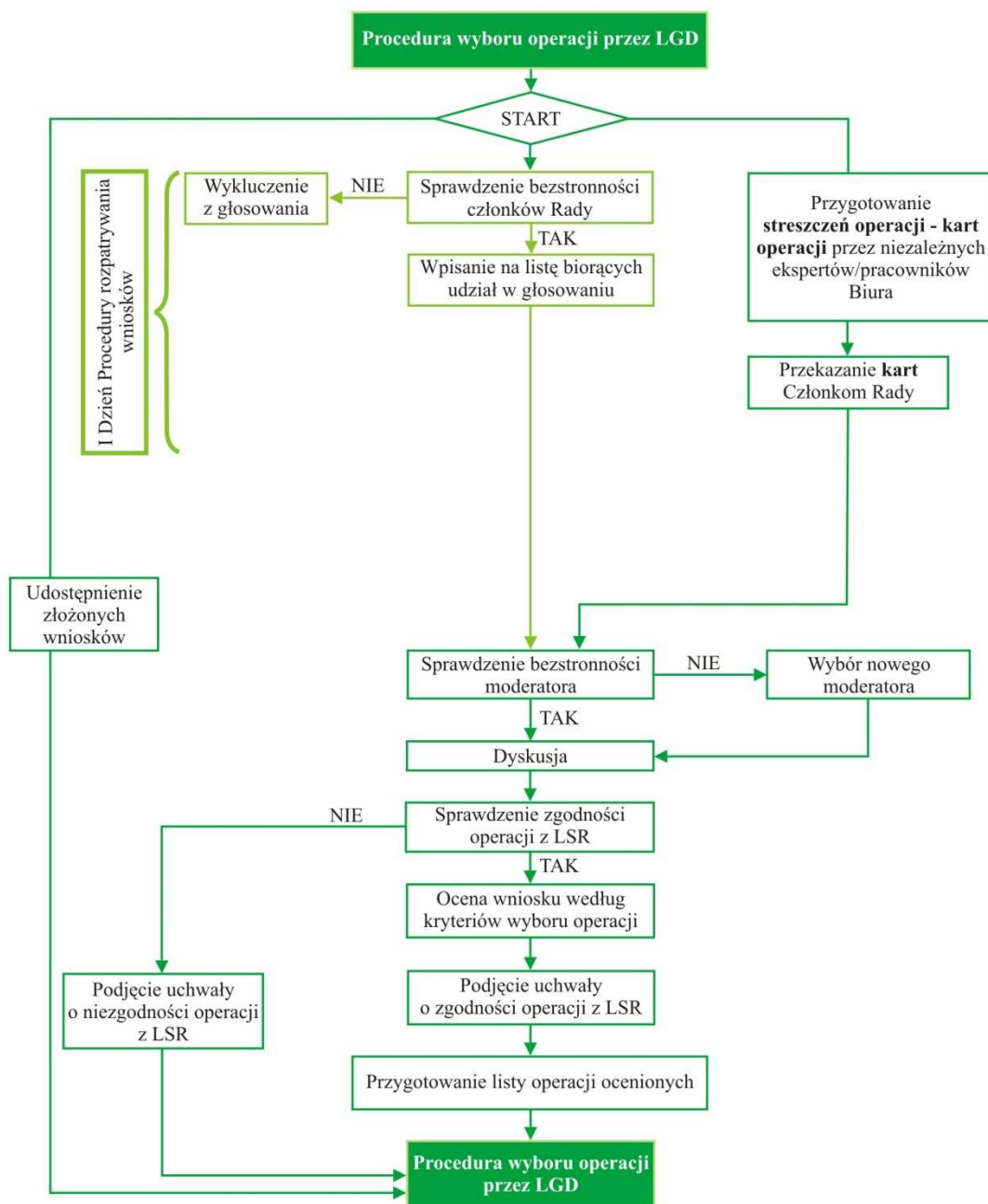
B. Bezpośrednią i największą grupę docelową projektu stanowią osoby poniżej 26 lat lub 50+ – 5 pkt.

Załącznik nr 10

Minimalne wymagania, których spełnienie jest niezbędne do wyboru operacji przez LGD:

- Uzyskanie minimum 20% punktów z oceny według lokalnych kryteriów wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

Schemat graficzny procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.

**Tabelaryczne przedstawienie procedury oceny zgodności operacji z LSR
i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru.**

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Sprawdzenie bezstronności Rady w podejmowaniu decyzji	Przewodniczący Rady/Prezes Zarządu	Oświadczenie o bezstronności	
Wykluczenie z głosowania	Przewodniczący Rady	Uchwała o wykluczeniu z głosowania	
Wpisanie na listę biorących udział w głosowaniu	Przewodniczący Rady	Lista biorących udział w głosowaniu	
Przygotowanie streszczeń operacji – kart operacji przez niezależnych ekspertów/pracowników Biura	Prezes Zarządu	Wzór karty operacji	Rada
Zreferowanie krótkiego opisu operacji – karty projektu	Eksperci zewnętrzni/Pracownicy Biura		Uczestnicy Posiedzenia Rady
Dyskusja	Członkowie Rady /Zarząd/Dyrektor Biura/Eksperci zewnętrzni		
Sprawdzenie zgodności operacji z LSR	Członkowie Rady	Karta oceny zgodności operacji z LSR	
Podjęcie uchwały o niezgodności operacji z LSR	Przewodniczący Rady	Uchwała o niezgodności operacji z LSR	
Ocena wniosków według lokalnych kryteriów wyboru operacji	Członkowie Rady	Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów	
Podjęcie uchwały o zgodności operacji z LSR i przyznaniu operacji punktów według lokalnych kryteriów wyboru	Przewodniczący Rady	Uchwała o zgodności operacji z LSR i przyznaniu operacji punktów według lokalnych kryteriów wyboru	
Przygotowanie listy operacji ocenionych		Lista operacji ocenionych	

Załącznik nr 5.

Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w niniejszej procedurze oznaczają:

Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania „Perły Ponidzia”

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Pracy Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia,

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju

Procedura – Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

Procedura wyboru - Procedura wyboru operacji przez LGD stanowiąca załącznik nr 3 do lokalnej strategii rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”

Procedura oceny zgodności - Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg lokalnych kryteriów wyboru stanowiąca załącznik nr 4 do lokalnej strategii rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”

Ustawa – Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja wdrażająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 Ustawy.

§ 2

1. W ramach Procedury rozpatrywane są odwołania od decyzji Rady, które są prawidłowe pod względem formalnym.
2. Odwołanie uznaje się za prawidłowe pod względem formalnym, jeżeli:
  - f) wpłynię do Biura Stowarzyszenia w terminie nie późniejszym niż w ciągu 5 dni od otrzymania powiadomienia o wynikach oceny zgodności operacji z LSR i oceny według lokalnych kryteriów wyboru,
  - g) złożone będzie na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do niniejszej uchwały,
  - h) wypełnione zostanie na komputerze, bądź na maszynie do pisania,
  - i) zawierać będzie pisemne uzasadnienie odwołania oraz nr wniosku nadany na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru,

- j) zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie operacji w ramach LSR bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy.

§ 3

Każde odwołanie jest rejestrowane i otrzymuje numer, który używany jest w trakcie jego rozpatrywania.

§ 4

Pracownik Biura LSR sprawdza zgodność odwołań pod względem formalnym.

§ 5

1. Dyrektor Biura występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o zwołanie Posiedzenia w celu przeprowadzenia Procedury.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 dołącza się prawidłowe pod względem formalnym odwołania od podjętej przez Radę decyzji.

§ 6

Przewodniczący zwołuje Posiedzenie zgodnie z Regulaminem.

§ 7

1. Dyrektor Biura informuje pisemnie odwołującego się o przyjęciu jego odwołania do rozpatrzenia, bądź o odrzuceniu z powodów formalnych.
2. Pismo o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia winno zawierać następujące informacje:
  - a) numer pod jakim odwołanie zostało zarejestrowane,
  - b) prawie do uczestniczenia w Posiedzeniu przeprowadzanym w ramach procedury w roli obserwatora, to jest bez prawa do zabierania głosu w dyskusji,
  - c) prawie do złożenia dodatkowych wyjaśnień na Posiedzeniu przeprowadzanym w ramach procedury,
  - d) miejsce, termin i godzinę Posiedzenia.
3. Pismo o odrzuceniu odwołania z powodów formalnych winno zawierać następujące informacje:
  - a) numer pod jakim odwołanie zostało zarejestrowane,
  - b) podstawę odrzucenia odwołania.
4. W szczególnych wypadkach informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, mogą zostać przekazane wnioskodawcy telefonicznie lub e-mail'em lub fax'em.

§ 8

1. Do przeprowadzenia Posiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy Regulaminu i Procedury oceny zgodności.
2. W roli obserwatora mogą uczestniczyć jedynie osoby mające prawo reprezentować wnioskodawcę, którego odwołanie jest rozpatrywane lub pełnomocnik wnioskodawcy posiadający oryginalne pełnomocnictwo podpisane przez osoby, o których mowa powyżej.

3. W razie wątpliwości do pisemnego uzasadnienia odwołania, Przewodniczący na wniosek Rady może poprosić osobę reprezentującą stronę odwołania o dodatkowe wyjaśnienia.

§ 9

Od decyzji podjętej w ramach Procedury nie ma odwołania.

§ 10

Dalsze postępowanie jest zgodne z Procedurą wyboru operacji przez LGD.

§ 11

Na potrzeby Procedury wprowadza się wzory formularzy i pism stanowiące załączniki do niniejszej Procedury:

- a) Załącznik nr 1 – Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.
- b) Załącznik nr 2 – Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym.
- c) Załącznik nr 3 – Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia.
- d) Załącznik nr 4 – Zaproszenie na Posiedzenie Rady.
- e) Załącznik nr 5 – Formularz odwołania ODR-1
- f) Załącznik nr 6 – Pismo z informacją o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania
- g) Załącznik nr 7 – Pismo informujące o negatywnym rozpatrzeniu odwołania

Załącznik nr 1

**Wniosek o zwołanie Rady
w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego
w sprawie wyboru operacji**

Znak sprawy:

Miejsce, data

**Przewodniczący Rady
Lokalnej Grupy Działania „Perły Ponidzia”**

W związku z wpłynięciem do Biura Stowarzyszenia prawidłowych pod względem formalnym odwołań od decyzji podjętej przez Radę na Posiedzeniu odbytym w dniach (*dd.mm.rr – dd.mm.rr*) oraz na podstawie § 2 ust. 1 lit. b Regulaminu Pracy Rady wnoszę o zwołania Rady w celu przeprowadzenia Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.

W załączeniu do wniosku przekazuję prawidłowe pod względem formalnym odwołania, które należy rozpatrzyć na najbliższym Posiedzeniu Rady.

Z poważaniem

Załącznik nr 2

Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym

Znak sprawy

Miejsce, data

**Szanowny/a Pan/Pani
Wnioskodawca**

Pana/Pani/ odwołanie od decyzji, które wpłynęło w dniu ....., zostało zarejestrowane pod nr (*nr odwołania*). Niestety na podstawie § 2 ust. 2 Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji Pana/Pani odwołanie uznaje się za nieprawidłowe pod względem formalnym gdyż:

- a) wpłynęło do Biura Lokalnej Grupy Działania po upływie terminu 5 dni od dokonania wyboru operacji przez Radę,¹
- b) nie została złożona na odpowiednim formularzu,¹
- c) nie zostało wypełnione na komputerze, bądź maszyni d pisanie,¹
- d) nie zawiera pisemnego uzasadnienie odwołania,¹
- e) nie zawiera nr wniosku nadanego na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru,¹
- f) nie zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie operacji w ramach LSR, bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy.¹

W związku z powyższym Pana/Pani odwołanie pozostanie nie rozpatrzone.

Z poważaniem

1 – Niepotrzebne skreślić

Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia

Znak sprawy

Miejsce, dnia

Szanowny/a/i Pan/Pani

Wnioskodawca

Pana/Pani odwołanie od decyzji, które wpłynęło w dniu (*dd.mm.rr*), jest poprawne pod względem formalnym i zostało zarejestrowane pod nr (*nr odwołania*). Zostanie ono rozpatrzone na najbliższym Posiedzeniu Rady, które odbędzie się w dn. (*dd.mm.rr – dd.mm.rr*) o godz. ....

Zgodnie z § 6 ust 1 Regulaminu Pracy Rady ma Pan/Pani prawo do uczestniczenia w ww. Posiedzeniu w charakterze obserwatora, tj. bez prawa do zabrania głosu w dyskusji.

Zgodnie z § 8 Procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w roli obserwatora mogą uczestniczyć jedynie osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy lub ich pełnomocnicy, którym w przypadku wątpliwości Rady do odwołania przysługuje prawo do dodatkowych wyjaśnień.

Jednocześnie informuję Pana/Panią, że o chęci do wzięcia udziału w ww. Posiedzeniu zobowiązany/zobowiązana jest Pan/Pani poinformować pisemnie Przewodniczącego Rady (*imię i nazwisko*) na dzień przed wyznaczonym terminem tj. do dnia (*data Posiedzenia – 1 dzień*). W przypadku niedopełnienia powyższego obowiązku zgodnie z § 6 ust. 3 Regulaminu Pracy Rady traci Pan/Pani prawo do wzięcia udziału w ww. Posiedzeniu.

Z poważaniem

Załącznik nr 4

Zaproszenie na Posiedzenie Rady.

Znak sprawy:

Miejsce, data

**Prezes Zarządu / Członkowie Rady
/ Dyrektor Biura**

Na podstawie § 2 ust. 4 b) i Regulaminu Pracy Rady LGD „Perły Ponidzia” zwołuję Posiedzenie Rady Stowarzyszenia które odbędzie się w dniu *(data)*, o godzinie *(godzina)*, w *(miejsce)*.

(Program Posiedzenia Rady Stowarzyszenia LGD „Perły Ponidzia”)

Jednocześnie informuję, że projekty podejmowanych uchwał wraz z załącznikami dostępne są w wersji elektronicznej na stronie Internetowej *(dokładny adres strony internetowej)*.

Z poważaniem

Formularz odwołania ODR-1

Miejsce na pieczęć wnioskodawcy	ODWOŁANIE od decyzji Rady Stowarzyszenia LGD „Perły Poniżnia”		ODR nr 1
			Wersja: 1.1
			Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU		NUMER UCHWAŁY RADY	.....
DATA WPŁYNIECIA	.....	PODPIS PRZYJMUJĄCEGO ODWOŁANIE	.....
NAZWISKO I IMIĘ/NAZWA WNIOSKODAWCY			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:			
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		
DECYZJA RADY O NIEWYBRANIU PROJEKTU ZAPADŁA NA ETAPIE:	☐ Oceny zgodności z LSR ☐ Oceny projektów wg. lokalnych kryteriów wyboru		
UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:			
IMIONA I NAZWISKA OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTACJI WNIOSKODAWCY:			
ADRES ZAMIESZKANIA / SIEDZIBY WNIOSKODAWCY			
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej)			
TELEFON KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:			
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:			
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE OPERACJI PRZEZ RADĘ LGD			
MIEJSCE:		DATA:	
		CZYTELNY PODPIS:	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU:

- Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD
- Pola białe wypełnia Wnioskodawca

Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury odwoławczej.

Pismo z informacją o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania

WZÓR

Znak sprawy

Miejsce, dnia

Szanowny/a Pan/Pani

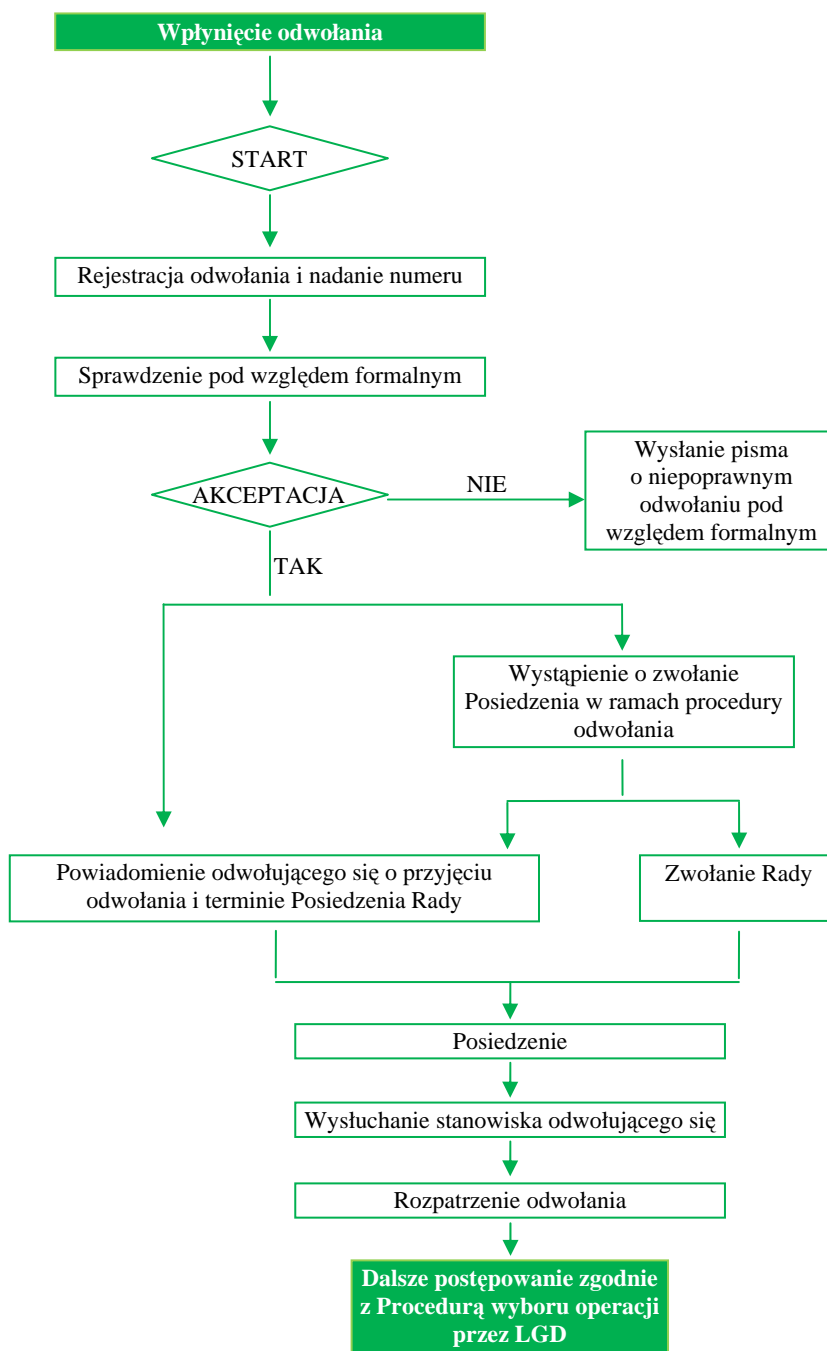
Wnioskodawca

Pana/Pani odwołanie nr (*nr odwołania*) zostało pozytywnie rozpatrzone na Posiedzeniu Rady, które odbyło się w dniach (*dd.mm.rrrr-dd.mm.rrrr*). Tym samym Rada uznała Pana/Pani wniosek za zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju i przyznała mu ....pkt. Jednocześnie informuję, że lista operacji ocenionych została dostosowana do powyższej decyzji Rady i dostępna jest na stronie internetowej (*pełny adres strony Internetowej*).

Pismo informujące o negatywnym rozpatrzeniu odwołania

	WZÓR
Znak sprawy	
	Miejsce, dnia
Szanowny/a Pan/Pani	
Wnioskodawca	
Pana/Pani odwołanie nr (<i>nr odwołania</i>) zostało negatywnie rozpatrzone na Posiedzeniu Rady, które odbyło się w dniach (<i>dd.mm.rrrr-dd.mm.rrrr</i>). Rada uznała Pana/Pani wniosek za niezgodny z Lokalną Strategią Rozwoju gdyż	
.....	
/ Rada uznała, że liczba punktów przyznana Pana/Pani wnioskowi według lokalnych kryteriów wyboru uchwałą (<i>nr uchwały</i>) z dnia (<i>dd.mm.rrrr</i>), wynosząca.... pkt, została przyznana w sposób prawidłowy i nie podlega zmianie ¹	
Wyżej wymieniona decyzja jest już decyzją ostateczną, niepodlegającą odwołaniu.	
Z poważaniem	
Przewodniczący Rady	
1 Niepotrzebne skreślić	

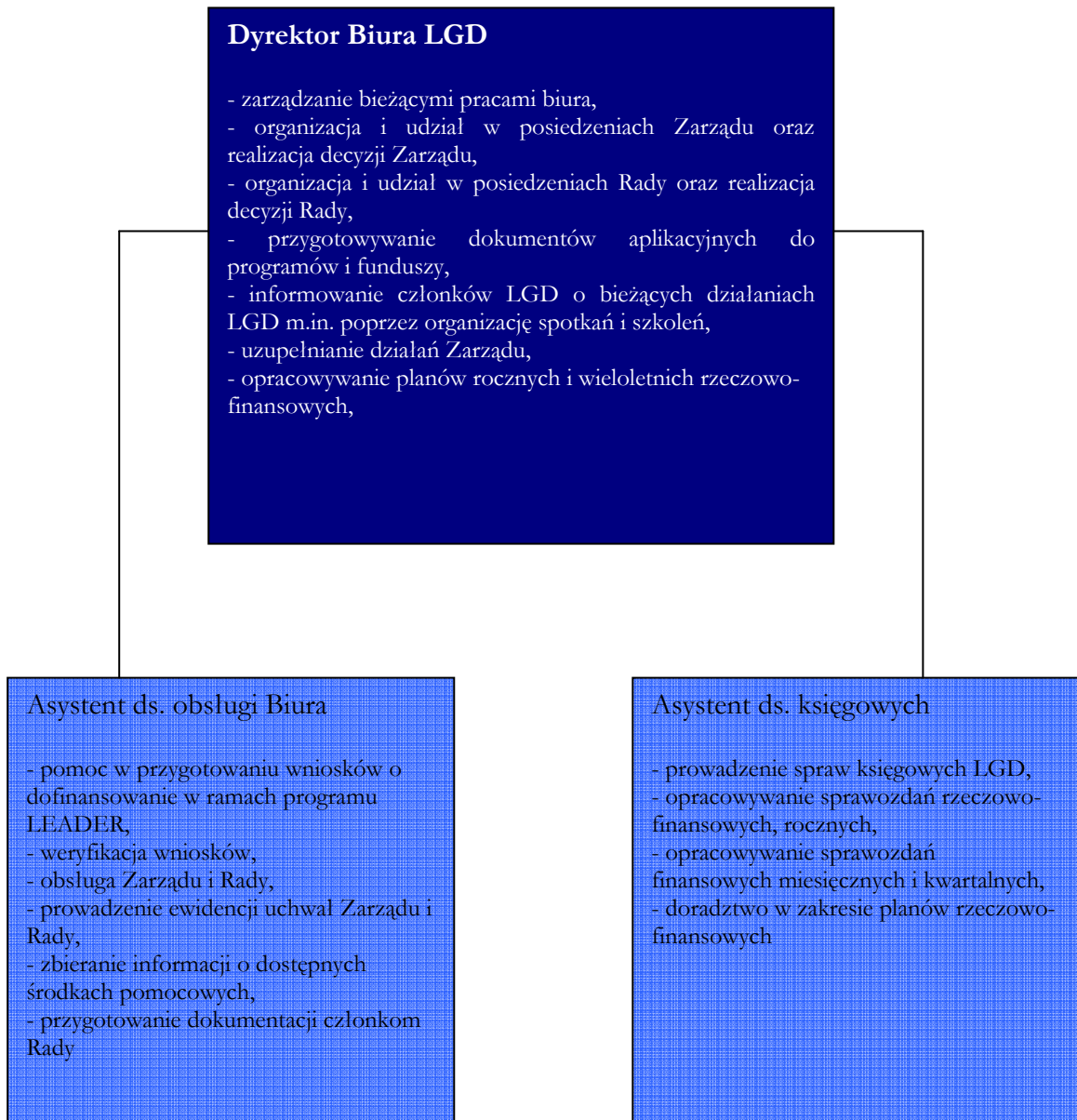
**Schemat graficzny procedury odwołania
od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.**

**Tabelaryczne przedstawienie procedury odwołania
od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.**

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Rejestracja i nadanie nr odwołania	Asystent, Dyrektora Biura	Formularz Odwołania	Wnioskodawcy
Sprawdzenie odwołania pod względem formalnym	Asystent Dyrektora Biura		
Wystąpienie do Przewodniczącego o zwołanie Procedury odwołania	Dyrektor Biura	Wniosek o zwołanie Rady w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji	Przewodniczący Rady
Wysłanie pisma o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym	Dyrektor Biura	Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym	Wnioskodawcy
Powiadomienie odwołującego się o przyjęciu odwołania i terminie Posiedzenia Rady	Dyrektor Biura	Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia	Wnioskodawcy
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady	Zaproszenie na Posiedzenie Rady	Członkowie Rady, Zarządu
Posiedzenie Rady w ramach procedury odwołania	Przewodniczący Rady		
Rozpatrzenie odwołania	Rada	Uchwała	
Powiadomienie odwołującego się o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo z informacja o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Wnioskodawcy
Powiadomienie odwołującego się o negatywnym rozpatrzeniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo z informacja o negatywnym rozpatrzeniu odwołania	Wnioskodawcy
Procedura wyboru operacji przez LGD	Zgodnie z procedurą wyboru operacji przez LGD	Zgodnie z procedurą wyboru operacji przez LGD	Zgodnie z procedurą wyboru operacji przez LGD

Załącznik nr 6. Pracownicy Biura LGD wraz z podziałem zadań

Załącznik nr 7. Procedura naboru pracowników do LGD – uchwały

Uchwała Zarządu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „ Perły Ponidzia”

nr .....

z dn. (...)

w sprawie przyjęcia Regulaminu Zatrudniania Pracowników

Na podstawie § ..... Statutu Stowarzyszenia ....., uchwała się co
następuje:

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w Regulaminie Zatrudniania Pracowników oznaczają:

LGD - Lokalną Grupę Działania „ Perły Ponidzia”

Zarząd – Zarząd LGD,

Regulamin – Regulamin Zatrudniania Pracowników,

Ogłoszenie – Ogłoszenie o naborze na wolne stanowisko pracy,

Oferta – zestaw dokumentów zawierających w szczególności CV oraz list motywacyjny,
składanych przez kandydatów w związku opublikowanym ogłoszeniem.

§ 2

Zasady określone w niniejszym Regulaminie mają zastosowanie przy zatrudnieniu
pracowników na stanowiska :

1. Dyrektor biura
2. Asystent d.s. obsługi biura
3. Pracownik ds. księgowości

§ 3

Decyzję o zatrudnieniu kandydata do pracy oraz warunkach zatrudnienia podejmuje Zarząd .

§ 4

1. Zarząd lub osoba wskazana przez Zarząd przygotowuje treść ogłoszenia, które zawiera:
  - a) opis stanowiska pracy z zakresem obowiązków,
  - b) określenie wymiaru czasu pracy (w przypadku umowy o pracę)
  - c) wymagania minimalne, które winien spełniać przyjmowany pracownik
  - d) wymagania pożądane stawiane pracownikowi,
  - e) miejsce, termin i sposób składania ofert.
2. Ogłoszenie zostaje zamieszczone:
  - a) w siedzibie LGD (tablica ogłoszeń),

b) w siedzibach gmin tworzących LGD (tablica ogłoszeń).

§ 5

Składanie ofert odbywa się w formie pisemnej w zamkniętej kopercie, która powinna zawierać zdanie o treści: „Oferta pracy na *(nazwa stanowiska pracy)*”

§ 6

Za termin wpłynięcia oferty uznaje się datę jej dostarczenia do miejsca składania ofert wskazanego w ogłoszeniu.

§ 7

Po upływie terminu składania ofert Zarząd przeprowadza selekcję ofert pod kątem spełniania wymagań minimalnych przez kandydatów, terminowości złożenia ofert oraz kompletności złożonych dokumentów.

§ 8

W przypadku kilku kandydatów na jedno stanowisko spełniających wymagania minimalne przeprowadzona zostanie dodatkowo rozmowa kwalifikacyjna w celu wyłonienia najlepszego kandydata ,

§9

Z kandydatami na poszczególne stanowiska pracy, zostanie nawiązany stosunek pracy na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenie lub umowy o dzieło.

§10

W przypadku trudności z zatrudnianiem pracowników spełniających wymagania minimalne Zarząd ma prawo do zatrudnienia tymczasowo osoby niespełniającej wymagań w celu zapewnienia ciągłości pracy biura LGD na okres 3-ch miesięcy .

Po upływie 3-ch miesięcy od ostatniego naboru Zarząd ogłasza nowy nabór na dane stanowisko.

§11

Stosunek pracy nie może być nawiązany z osobami , które są członkami organu decyzyjnego LGD.

Załącznik nr 8. Karta oceny zgodności operacji z LSR

Miejsce na pieczęć	KARTA OCENY zgodności operacji z LSR	KO nr 1
Nr konkursu		
Termin rozpatrywania wniosku		
Imię i nazwisko oceniającego		
Nr wniosku		
Wnioskodawca		
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty	
1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?		
Cel ogólny 1:		
.....		
.....		
.....		
Uzasadnienie:		
☐		
.....		
.....		
Cel ogólny 2:		
.....		
.....		
.....		
Uzasadnienie:		
☐		
.....		
.....		
Cel ogólny 3:		
.....		
.....		
.....		
Uzasadnienie:		
☐		
.....		
.....		
Cel ogólny 4:		
.....		
.....		
.....		

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR ?

Cel szczegółowy 1.1:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 1.2:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 2.1:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 2.2:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 3.1:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 3.2:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Cel szczegółowy 4.1:

Uzasadnienie:

.....
.....

.....
Cel szczegółowy 4.2: Uzasadnienie: ☐ ....
3. Czy realizacja operacji jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w LSR?
Przedsięwzięcie 1.1.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 1.1.2: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 1.2.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 1.2.2:
Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 2.1.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 2.2.1: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 2.2.2: Uzasadnienie: ☐ ....
Przedsięwzięcie 3.1.1: ☐ Uzasadnienie:

....				
Przedsięwzięcie 3.2.1:				
Uzasadnienie: ☐				
Przedsięwzięcie 4.1.1:				
Uzasadnienie: ☐				
Przedsięwzięcie 4.1.2:				
Uzasadnienie: ☐				
Przedsięwzięcie 4.2.1:				
Uzasadnienie: ☐				
UZASADNIENIE NIEZGODNOŚCI PROJEKTU/OPERACJI Z ZAZNACZONYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI W LSR:				
IMIE I NAZWISKO CZŁONKA RADY :				
Głosuję za uznaniem/nie uznaniem* operacji za zgodną z LSR *niepotrzebne skreślić				
MIEJSCE:		DATA:	PODPIS:	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny

Pola białe wypełnia Członek Rady LGD biorący udział w ocenie zgodności

- e. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
- f. Ocena zgodności polega na wpisaniu znaku „x” w kratce po lewej stronie przy każdym celu / przedsięwzięciu, z którym dana operacja jest zgodna. Zgodność operacji z LSR może występować w więcej niż jednym punkcie (można zaznaczyć więcej kwadracików) Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli będzie zgodna z: co najmniej jednym celem ogólnym i co najmniej jednym celem szczegółowym i co najmniej jednym przedsięwzięciem zapisanym w LSR.
- g. W przypadku uznania operacji za niezgodną z LSR, Członek Rady wypełniający zobowiązany jest napisać uzasadnienie.
- h. Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 9. Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów

Miejsce na pieczęć	KARTA OCENY operacji według lokalnych kryteriów wyboru operacji dla Działania:		KO nr 2
Nr konkursu			
Termin rozpatrywania wniosku			
Imię i nazwisko oceniającego			
Nr wniosku			
Wnioskodawca			
Nazwa operacji			
Kryterium oceny operacji	Przyznana ocena	Uzasadnienie/Uwagi¹	
Suma przyznanych punktów			

.....
data

.....
czytelny podpis oceniającego

1 – Uzasadnienie, uwagi są obowiązkowe w przypadku przyznania minimalnej liczby punktów.

Załącznik nr 10

Regulamin Pracy Rady

Na podstawie § 18 Statutu Stowarzyszenia, Rada Lokalnej Grupy Działania „ Perły Ponidzia” przyjmuje Regulamin Pracy Rady w następującym brzmieniu:

§ 1

Użyte sformułowania i skróty w Regulaminie Pracy Rady Lokalnej Grupy Działania „ Perły Ponidzia” oznaczają:

Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania „ Perły Ponidzia”

Rada – Rada Stowarzyszenia,

Regulamin – Regulamin Pracy Rady,

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia,

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia,

Przewodniczący – Przewodniczący Rady,

Posiedzenie – Posiedzenie Rady,

Statut – Statut Stowarzyszenia,

Dyrektor Biura – Dyrektor Biura Stowarzyszenia.

§ 2

1. Rada obraduje na posiedzeniach zwoływanych zgodnie z postanowieniami § 18 Statutu.
  - a) na pisemny wniosek co najmniej dwóch członków Rady,
  - b) a w przypadku prowadzonych procedur: oceny zgodności operacji z LSR, wyboru operacji przez LGD oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji na pisemny wniosek Dyrektora Biura lub z inicjatywy Przewodniczącego.
2. Posiedzenie prowadzone w ramach procedury oceny zgodności operacji z LSR i jej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru musi zostać wyznaczone w terminie nie późniejszym niż ..... dni od daty, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy.
3. Posiedzenie prowadzone w ramach procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji musi zostać wyznaczone w terminie nie późniejszym niż ..... dni od dnia w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy.
4. O terminie, miejscu i propozycjach porządku posiedzenia oraz projektach podejmowanych uchwał Przewodniczący, a w przypadku pierwszego posiedzenia Prezes Zarządu, zawiadamia wszystkich członków Rady:
  - a) pisemnie lub telefonicznie lub pocztą elektroniczną co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń nie dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji,
  - b) pisemnie lub telefonicznie lub pocztą elektroniczną co najmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji.
5. Przewodniczący informuje pisemnie lub telefonicznie lub pocztą elektroniczną Prezesa Zarządu o terminie, miejscu i propozycjach porządku posiedzenia Rady oraz projektach podejmowanych uchwał nie później niż:

- a) na 7 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń nie dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji,
  - b) pisemnie lub telefonicznie lub pocztą elektroniczną na co najmniej 3 dni przed wyznaczonym terminem w przypadku Posiedzeń dotyczących rozpatrzenia odwołania od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji.
6. Dopuszcza się formę elektroniczną przekazania projektów Uchwał i załączników do nich w postaci:
- a) zapisu na nośniku elektronicznym tj.: dyskietka, płyta CD, DVD lub innym powszechnym w użyciu,
  - b) podanego w treści Zaproszenia adresu odnośnika do strony internetowej Stowarzyszenia, na której zamieszczone będą pliki z zapisem elektronicznym projektów Uchwał.
7. Dopuszcza się następujące formaty plików z zapisem elektronicznym projektów Uchwał: txt, doc, PDF, sxw, rtf lub innym powszechnym w użyciu.
8. Za przygotowanie i przeprowadzenie Posiedzenia odpowiada Dyrektor Biura.

§ 3

1. Na dzień przed wyznaczonym terminem Posiedzenia Prezes Zarządu przekazuje Przewodniczącemu Rady pisemną informację zawierającą imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz serię i nr dowodu osobistego osób, które wezmą w nim udział z głosem doradczym.
2. Za powiadomienie osób, o których mowa w ust. 1, o terminie, miejscu i propozycji porządku Posiedzenia oraz projektach podejmowanych uchwał odpowiada Prezes Zarządu.

§ 4

1. Posiedzeniu przewodniczy Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności inny Członek Rady wybrany przez Radę.
2. Na każdym posiedzeniu członkowie Rady potwierdzają swą obecność wpisem na liście obecności, która stanowi załącznik do protokołu.
3. Na każdym z posiedzeń członkowie Rady wybierają spośród siebie protokolanta.
4. Protokół z posiedzenia powinien zawierać co najmniej: datę i miejsca posiedzenia, liczbę obecnych członków Rady, dane osoby przewodniczącej obradom i protokolanta, program obrad, listę załączników, a także przebieg posiedzenia i wyniki głosowania. Protokół podpisuje przewodniczący obradom oraz protokolant.
5. Uchwały Rady posiadają charakter odrębnego dokumentu i opatruje się je kolejnym numerem zapisanym w formacie: numer kolejny uchwały w bieżącym roku zapisany cyframi arabskimi łamane przez rok.
6. Uchwały Rady podpisuje Przewodniczący Rady.
7. Oryginały uchwał rady ewidencjonuje się i przechowuje wraz z protokołami posiedzeń.
8. Wysokość diety dla Przewodniczącego Rady LGD wynosi 300,00 zł za każdy dzień posiedzenia a wysokość diet dla członków Rady LGD wynosi 150,00 zł za każdy dzień posiedzenia.

§ 5

1. W posiedzeniach uczestniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego inny członek Zarządu.

2. W posiedzeniach z głosem doradczym mogą uczestniczyć członkowie Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz zaproszeni eksperci.
3. W dyskusji prowadzonej w ramach posiedzenia na równych prawach biorą udział zarówno członkowie Rady, jak i osoby uczestniczące w nim z głosem doradczym.

§ 6

1. Przewodniczący w przypadku posiedzeń dotyczących odwołań od podjętych rozstrzygnięć w sprawie wyboru operacji ma obowiązek dopuścić do udziału w posiedzeniu w charakterze obserwatorów, tj. bez prawa udziału w dyskusji i głosowaniu, osoby trzecie to jest: przedstawiciele projektodawców, członków Stowarzyszenia.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, zobowiązane są poinformować pisemnie Przewodniczącego o chęci uczestniczenia w posiedzeniu na jeden dzień przed jego terminem.
3. Osoby, które nie dopełnią obowiązku wynikającego z ust. 2, są niedopuszczane do udziału w posiedzeniu.

§ 7

1. W przypadku posiedzeń prowadzonych w ramach procedur: oceny zgodności operacji z LSR i jej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji, wszyscy członkowie Rady wypełniają oświadczenie o bezstronności.
2. Członkowie Rady, którzy nie są bezstronni w podjęciu decyzji o wsparciu podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie operacji, zostają wykluczeni z głosowania, zachowując jednocześnie prawo do udziału w posiedzeniu z głosem doradczym.
3. Sytuacja, o której mowa w ust. 2, dotyczy przypadków gdy podejmowana jest decyzja o wsparciu operacji, o którą ubiegają się:
  - a) członkowie Rady, lub
  - b) osoby, z którymi członkowie Rady pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, lub
  - c) osoby prawne, których pracownikami bądź członkami są członkowie Rady, lub
  - d) osoby, wobec których członkowie Rady pozostają w stosunku podległości służbowej.
4. Jeżeli członek Rady zatai fakt niepozostawania bezstronnym Przewodniczący zobowiązany jest:
  - a) zwołać Posiedzenie w celu rozstrzygnięcia o bezstronności członka Rady, któremu zarzucono jej brak,
  - b) najpóźniej w ciągu 7 dni od Posiedzenia, o którym jest mowa w ust. 4 lit. a, powiadomić prokuraturę o poświadczeniu nieprawdy i próbie wyludzenia dofinansowania, jeżeli w wyniku posiedzenia okaże się, iż członek Rady celowo zataił brak swojej bezstronności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez siebie lub inną osobę,
  - c) najpóźniej w ciągu 7 dni od Posiedzenia, o którym jest mowa w ust. 4, powiadomić Zarząd o zaistniałej sytuacji.
5. Zarząd zobowiązany jest zwołać z własnej inicjatywy Nadzwyczajne Walne Zebranie Stowarzyszenia w celu odwołania członka Rady, w ciągu 21 dni od otrzymania od Przewodniczącego powiadomienia, o którym jest mowa w ust. 4 lit. c.

§ 8

Podczas głosowań, każdej z osób uprawnionych do niego, przysługuje jeden głos.

§ 9

1. Posiedzenia, które prowadzone są w ramach procedur: oceny zgodności operacji z LSR, odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji mogą odbywać się w ciągu kilku spotkań i trwać dłużej niż 1 dzień.
2. Posiedzenie, o którym mowa ust. 1, musi zostać zamknięte w przeciągu:
  - a) 7 dni od terminu, na który zostało zwołane, w przypadku procedury oceny zgodności operacji z LSR,
  - b) 2 dni od terminu, na który zostało zwołane, w przypadku procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.
3. Przed zamknięciem Posiedzenia muszą zostać rozpatrzone wszystkie wnioski o dofinansowanie operacji i odwołania od podjętych decyzji na poprzednich posiedzeniach.

§ 10

1. Rada podejmuje decyzje w formie uchwały.
2. Uchwały Rady podejmowane są w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania .

§ 11

Z każdego posiedzenia przygotowywany jest protokół, który publikowany jest na stronie Internetowej Stowarzyszenia w postaci plików zapisanych w jednym z formatów: txt, doc, PDF, sxw, rtf lub innym powszechnym w użyciu.